

รหัสโครงการ 61-02029-0024

รายงานฉบับสมบูรณ์

ผลกระทบเชิงลบด้านสังคมของการดื่มแอลกอฮอล์ต่อผู้ไม่ดื่ม(หรือผู้อื่น)
ในเขตจังหวัดนครศรีธรรมราช

(รหัสโครงการ 6102029-0024)

โดย

อรนุชา อยู่สกุล

ทรายทอง เสมอภาค

วิไลวรรณ ชำนาญคำ

นิพนธ์ รัตนคช

วิทยาลัยเทคโนโลยีภาคใต้

ได้รับทุนสนับสนุนการวิจัยโดย

สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ

คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

ปี พ.ศ. 2562

กิตติกรรมประกาศ

งานวิจัยเรื่อง “ผลกระทบเชิงลบด้านสังคมของการดื่มแอลกอฮอล์ต่อผู้ไม่ดื่ม (หรือผู้อื่น) ในเขตจังหวัด นครศรีธรรมราช” สำเร็จลุล่วงไปด้วยดีและเป็นไปตามวัตถุประสงค์ของโครงการ คณะผู้วิจัยขอขอบคุณ สำนักงาน กองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ในการให้การสนับสนุน งบประมาณในการดำเนินการวิจัย วิทยาลัยเทคโนโลยีภาคใต้ (SCT) ที่เปิดโอกาสให้ดำเนินการวิจัยในพื้นที่ ผู้ให้ ข้อมูลในเขตพื้นที่จังหวัดนครศรีธรรมราช ผู้ให้ข้อมูลในการสนทนากลุ่มที่สละเวลาในการระดมความคิดเห็นและ เสนอแนะแนวทางแนวทางเยียวยาช่วยเหลือ วางแผน แก้ไขปัญหาป้องกันผลกระทบเชิงลบของผู้ไม่ดื่มแอลกอฮอล์ จนได้ผลการวิจัยที่สามารถนำไปสู่นโยบายหรือมาตรการหรือแนวทางแก้ไข ป้องกัน เยียวยา ผู้ได้รับผลกระทบของ การดื่มแอลกอฮอล์ของผู้อื่น

อรณุชา อยู่สกุล

ทรายทอง เสมอภาค

วิไลวรรณ ชำนาญคำ

นิพนธ์ รัตนคช

บทคัดย่อ

ผลกระทบเชิงลบด้านสังคมของการดื่มแอลกอฮอล์ต่อผู้ไม่ดื่ม (หรือผู้อื่น)

ในเขตจังหวัดนครศรีธรรมราช

อรุณา อยู่สกุล ทรายทอง เสมอภาค วิไลวรรณ ชำนาญคำ นิพนธ์ รัตนคช

การวิจัยเรื่อง ผลกระทบเชิงลบทางด้านสังคมของการดื่มแอลกอฮอล์ต่อผู้ไม่ดื่ม (หรือผู้อื่น) ในเขตจังหวัดนครศรีธรรมราช มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เพื่อศึกษาผลกระทบเชิงลบด้านสังคมของการดื่มแอลกอฮอล์ต่อผู้อื่นในเขตจังหวัดนครศรีธรรมราช 2) เพื่อเป็นข้อมูลในการเยียวยาช่วยเหลือผู้ได้รับผลกระทบเบื้องต้นในระดับชุมชน 3) เพื่อเป็นข้อมูลนำไปใช้เป็นแนวทางในการวางแผน แก้ไขปัญหาในระดับชุมชนและสังคม 4) เพื่อเป็นข้อมูลในการป้องกันและลดผลกระทบในระดับชุมชนและระดับสังคม กลุ่มตัวอย่าง คือ ประชากรในจังหวัดนครศรีธรรมราช จาก 6 อำเภอ 44 ตำบล มาจากการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นภูมิ (Stratified Sampling) จำนวนรวม 900 คน เครื่องมือที่ใช้ ได้แก่ แบบสอบถามข้อมูลส่วนบุคคล แบบสอบถามผลกระทบเชิงลบด้านสังคมของการดื่มแอลกอฮอล์ต่อผู้อื่น ในระดับบุคคล และเครื่องมือการสนทนากลุ่ม วิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติพื้นฐานโดยใช้สถิติบรรยาย ได้แก่ ความถี่ และค่าร้อยละ และนำเสนอในรูปแบบตาราง และวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้มาจากการสนทนากลุ่มกับตัวแทนกลุ่มต่างๆ มาทำการวิเคราะห์ด้วยวิธีการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content Analysis)

ผลวิจัยพบว่า

1) ผู้ตอบแบบสอบถามพบว่าส่วนใหญ่เป็นเพศชาย ส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 36 – 40 ปี ส่วนใหญ่มีสถานภาพสมรส ส่วนใหญ่มีการศึกษาระดับประถมศึกษา ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกร/ประมง ส่วนใหญ่มีรายได้ระหว่าง 5,001 – 10,000 บาท ส่วนใหญ่มีความสัมพันธ์กับผู้ดื่มแอลกอฮอล์เป็นเพื่อนบ้าน

2) ผลกระทบเชิงลบด้านสังคมของการดื่มแอลกอฮอล์ต่อผู้อื่นในเขตจังหวัดนครศรีธรรมราช โดยภาพรวมอยู่ในระดับน้อยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) = 0.71, S.D. = 1.00 ในด้านที่ได้รับผลกระทบมากที่สุดคือสังคมมีค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) = 0.91, S.D. = 1.07 และกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ได้รับผลกระทบจากการทะเลาะวิวาทหรือใช้ความรุนแรงจากบุคคลที่ดื่มแอลกอฮอล์ รองลงมาด้านสาธารณสุขมีค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) = 0.69, S.D. = 0.98 และกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ได้รับผลกระทบต้องอยู่ในสภาพแวดล้อมที่ไม่สะอาดเนื่องจากการดื่มแอลกอฮอล์ของผู้อื่น ด้านเศรษฐกิจ มีค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) = 0.68, S.D. = 0.98 กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เคยได้รับผลกระทบจากค่าใช้จ่ายในการดื่มแอลกอฮอล์ของคนในครอบครัว และด้านคุณธรรมจริยธรรมและกฎหมาย มีค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) = 0.54, S.D. = 0.98 กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ได้รับผลกระทบรู้สึกอับอายที่บุคคลในครอบครัวดื่มแอลกอฮอล์ (เสพติด)

3) ในการสนทนากลุ่มเพื่อระดมความคิดเห็น (Focus Group Discussion) ได้แนวทางเยียวยาช่วยเหลือวางแผน แก้ไขปัญหาป้องกันผลกระทบเชิงลบของผู้ไม่ดื่มแอลกอฮอล์ ในระดับชุมชนและระดับสังคม คือ ในภาพรวมมีการเสนอความคิดเห็นในรูปแบบต่างๆ ตั้งแต่เริ่มต้นจากตัวบุคคลที่เป็นผู้ดื่มแอลกอฮอล์ที่ทำให้เกิดผลกระทบกับผู้อื่น ในระดับครอบครัวผ่านการให้ความรู้ การสร้างความเข้มแข็งให้กับครอบครัวในการไม่ไปยุ่งเกี่ยวกับเครื่องดื่มแอลกอฮอล์เพื่อเป็นแบบอย่างที่ดีต่อเยาวชนในครอบครัว ในระดับชุมชนเป็นการอบรมให้ความรู้แก่ชุมชน ในการรับรู้ผลกระทบจากการดื่มแอลกอฮอล์พร้อมทั้งแนวทางป้องกันการได้รับผลกระทบดังกล่าว สร้าง

ความตระหนักรู้ให้แก่คนในชุมชน ให้ตระหนักในสิทธิของผู้อื่น รวมถึงจัดตั้งมูลนิธิ/กองทุนเยียวยาแก่ผู้ที่ได้รับผลกระทบจากการดื่มแอลกอฮอล์ของผู้อื่น จัดตั้งหน่วยงานในชุมชน ที่สามารถระงับเหตุได้ทันที เมื่อพบเจอผู้เมาสุรา สร้างความหวาดกลัวให้แก่ผู้อื่นในชุมชน และให้เพิ่มช่องทางการรณรงค์ ในเรื่องโทษของการดื่มสุราให้ทันกับยุคสมัย ด้วยการใช้โซเชียลมีเดียเข้ามาช่วยในการรณรงค์ เพิ่มช่องทางการร้องเรียน และการมีระบบการเฝ้าระวังต่อกลุ่มผู้ติดแอลกอฮอล์ รวมไปถึงการบังคับใช้กฎหมายในกลุ่มต่างๆ ไม่ว่าจะผู้ซื้อ ร้านค้า หรือผู้ดื่มแอลกอฮอล์ เช่น เพิ่มข้อบังคับหรือเพิ่มโทษทางกฎหมาย ดำเนินการกับผู้จำหน่ายสุราให้แก่เยาวชน และร้านค้าที่จำหน่ายนอกเวลากฎหมายกำหนด เพิ่มโทษทางกฎหมายหรือมีการแก้ไขข้อกฎหมาย คดีเมาแล้วขับรถ ให้ประกันตัวได้ยากขึ้นแก่ผู้ดื่มแอลกอฮอล์แล้วขับรถ

คำสำคัญ : แอลกอฮอล์, ผลกระทบเชิงลบด้านสังคม, ผู้ไม่ดื่ม

สารบัญเรื่อง

	หน้า
บทคัดย่อ	ก
กิตติกรรมประกาศ	ข
สารบัญเรื่อง	ค
สารบัญภาพ	จ
สารบัญตาราง	ฉ
บทที่ 1 บทนำ	
1.1 ความสำคัญและความเป็นมาของปัญหา	1
1.2 คำถามการวิจัย	3
1.3 วัตถุประสงค์	3
1.4 ขอบเขตการวิจัย	4
1.5 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	5
1.6 นิยามศัพท์	5
บทที่ 2 แนวคิดทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	
2.1 สถานการณ์การบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในจังหวัดนครศรีธรรมราช	7
2.2 แนวคิดเกี่ยวกับผลกระทบ	8
2.3 แนวคิดและทฤษฎีสังคม	12
2.4 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	16
2.5 กรอบแนวคิดการวิจัย	21
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	
3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	22
3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	24
3.3 การหาคุณภาพเครื่องมือ	25
3.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล	26
3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล	26

สารบัญเรื่อง (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 4 ผลการวิจัย	
4.1 ระดับผลกระทบเชิงลบด้านสังคมของการดื่มแอลกอฮอล์ต่อผู้อื่นในเขตจังหวัดนครศรีธรรมราช โดยภาพรวมในแต่ละด้าน	29
4.2 ข้อมูลเชิงคุณภาพที่ได้จากการสนทนากลุ่มเพื่อระดมความคิดเห็นจากผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในภาคส่วนต่างๆ ของผลกระทบจากการดื่มแอลกอฮอล์ในจังหวัดนครศรีธรรมราช	36
บทที่ 5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	
5.1 สรุปผลการวิจัย	42
5.2 อภิปรายผลการวิจัย	44
5.3 ข้อเสนอแนะ	46
บรรณานุกรม	47
ภาคผนวก	
ประวัติผู้วิจัย	

สารบัญภาพ

ภาพที่		หน้า
1	กรอบแนวคิดการวิจัย	21
2	แสดงขั้นตอนในการดำเนินการวิจัย	28

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	ความชุกของนักดื่มประชากรผู้ใหญ่ จำแนกตามเพศและกลุ่มอายุ	7
2	แสดงรายละเอียดอำเภอและตำบลที่ทำการสุ่มตัวอย่างในจังหวัดนครศรีธรรมราช	23
3	แสดงรายละเอียดตำบลที่ทำการสุ่มตัวอย่างในจังหวัดนครศรีธรรมราช	23
4	แสดงความถี่ค่าร้อยละลักษณะส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่าง	30
5	แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของข้อมูลเกี่ยวกับผลกระทบเชิงลบด้านสังคมของการดื่มแอลกอฮอล์ต่อผู้อื่นในเขตจังหวัดนครศรีธรรมราช โดยภาพรวมในแต่ละด้าน	32
6	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานผลกระทบเชิงลบด้านสังคมของการดื่มแอลกอฮอล์ต่อผู้อื่นในเขตจังหวัดนครศรีธรรมราช ของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดในด้านสังคม	32
7	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานผลกระทบเชิงลบด้านสังคมของการดื่มแอลกอฮอล์ต่อผู้อื่นใน เขตจังหวัดนครศรีธรรมราช ของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด ในด้านเศรษฐกิจ	34
8	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานผลกระทบเชิงลบด้านสังคมของการดื่มแอลกอฮอล์ต่อผู้อื่นใน เขตจังหวัดนครศรีธรรมราช ของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดในด้านสาธารณสุข	35
9	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานผลกระทบเชิงลบด้านสังคมของการดื่มแอลกอฮอล์ต่อผู้อื่นใน เขตจังหวัดนครศรีธรรมราช ของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด ในด้านคุณธรรมจริยธรรมและกฎหมาย	36
10	สรุปผลการจัดกลุ่มปัญหาผู้ได้รับผลกระทบเชิงลบด้านสังคมของการดื่มแอลกอฮอล์ต่อผู้ไม่ดื่ม (หรือผู้อื่น) ในเขตจังหวัดนครศรีธรรมราช	39

บทที่ 1

บทนำ

1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ด้วยบริบทของสังคมไทยที่คนสามารถเข้าถึงแอลกอฮอล์ได้ง่าย ไม่ว่าจะอยู่ในสภาพสังคมเมืองหรือสังคมชนบท ด้วยลักษณะของสังคมที่สามารถพบเห็นร้านค้าโชห่วยได้ทั่วไป ซึ่งเป็นร้านค้าที่สามารถหาซื้อสินค้าอุปโภคบริโภคได้หลากหลายชนิด ไม่ว่าจะเป็น ข้าวของเครื่องใช้ น้ำดื่ม ขนม ยารักษาโรค รวมไปถึงบุหรี่ยี่ห้อและเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ นอกจากสินค้าที่หลากหลายแล้วก็ยังมีเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ที่มีทุกเพศทุกวัย และไม่ระบุช่วงเวลาในการซื้อขาย แม้จะมีกฎหมายบังคับใช้ในการควบคุมการขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ แต่ในลักษณะของการปฏิบัติจริงยังไม่ได้เป็นไปตามข้อบังคับอย่างเคร่งครัด นอกจากนี้วัฒนธรรมประเพณีของคนไทย เปิดโอกาสให้แก่อุตสาหกรรมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ เช่น เทศกาลปีใหม่ สงกรานต์ งานแต่งงาน งานสังสรรค์ รวมถึงงานประเพณีสำคัญต่างๆ ไม่เพียงแต่ในประเทศไทยเท่านั้น แต่ค่านิยมการดื่มแอลกอฮอล์ยังแพร่หลายในทุกประเทศทั่วโลก เห็นได้จากสถิติการดื่มแอลกอฮอล์ขององค์การอนามัยโลก (WHO) ในปี พ.ศ. 2557 ประชากรทั่วโลกมากกว่าร้อยละ 38 ดื่มแอลกอฮอล์เป็นประจำ และในปี พ.ศ. 2561 แอลกอฮอล์เป็นสาเหตุของการเสียชีวิตประมาณ 1 ใน 20 คนทั่วโลกทุกปี ซึ่งรวมทั้งการเมาแล้วขับ การใช้ความรุนแรงหรือทำร้ายร่างกาย รวมทั้งโรคติดต่อและความผิดปกติของร่างกายจากอิทธิพลของเครื่องดื่มแอลกอฮอล์

ขณะเดียวกันการจัดอันดับการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในประเทศไทยขององค์การอนามัยโลก (WHO) ในปี พ.ศ. 2557 พบว่า ประเทศไทยมีการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์มากเป็นอันดับที่ 78 ของโลก เฉลี่ย 7.1 ลิตรต่อคน คิดเป็นค่าใช้จ่ายเรื่องเครื่องดื่มแอลกอฮอล์คนละ 509 บาทต่อวัน หรือประมาณ 6,108 บาทต่อปี และมีแนวโน้มการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในประเทศไทยจะเพิ่มขึ้นเป็นอันดับที่ 56 ในปี พ.ศ. 2562 สอดคล้องกับผลการสำรวจของสำนักงานสถิติแห่งชาติในปี พ.ศ. 2560 พบว่า จากจำนวนประชากรอายุ 15 ปี ขึ้นไปทั้งสิ้น 55.9 ล้านคน เป็นผู้ดื่มสุราหรือเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในรอบปีที่แล้วประมาณ 15.9 ล้านคน คิดเป็นร้อยละ 28.4 โดยเป็นผู้ที่ดื่มสม่ำเสมอ 6.98 ล้านคน คิดเป็นร้อยละ 12.5 และเป็นผู้ที่ดื่มนานๆ ครั้ง 8.91 ล้านคน คิดเป็นร้อยละ 15.9 ซึ่งกลุ่มอายุ 25-44 ปี มีอัตราการดื่มแอลกอฮอล์สูงสุด คิดเป็นร้อยละ 36.0 จากสถิติเห็นได้ว่า กลุ่มผู้ดื่มแอลกอฮอล์ในประเทศไทยส่วนใหญ่เป็นคนวัยทำงาน ซึ่งนิยมใช้เครื่องดื่มแอลกอฮอล์เพื่อการผ่อนคลายจากการทำงาน ประกอบกับการหาซื้อง่ายใกล้บ้าน รวมถึงการส่งเสริมการขาย (CSR) หรือเห็นโฆษณาผ่านสื่อสังคมออนไลน์ ซึ่งมีส่วนให้อัตราการซื้อเครื่องดื่มแอลกอฮอล์เพิ่มมากขึ้น

จากข้อมูลศูนย์วิจัยปัญหาสุรา พบว่าสถานการณ์การบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในภาคใต้ ปี พ.ศ. 2558 มีค่าใช้จ่ายในการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์เฉลี่ยคนละ 973.6 บาท ต่อเดือน และหากคำนวณค่าใช้จ่ายในการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ทั้งหมดในภาคใต้พบว่า มีค่าใช้จ่ายสูงถึง 1.4 พันล้านบาทต่อเดือน เมื่อพิจารณาถึงลงไปจะพบว่า ค่าใช้จ่ายในการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์มาจากกลุ่มวัยทำงาน ซึ่งมีช่วงอายุระหว่าง 25-59 ปี มากกว่ากลุ่มอายุอื่นๆ มีค่าใช้จ่ายเฉลี่ยสูงถึง 1,055.7 บาทต่อเดือน ในส่วนของผลกระทบจากการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในภาคใต้พบว่า สัดส่วนของผู้ที่เคยประสบอุบัติเหตุจากการดื่มแล้วขับมีค่าเฉลี่ยร้อยละ 14.2 เทียบกับภาพรวมของประเทศที่มีสัดส่วนของผู้ที่เคยประสบอุบัติเหตุจากการดื่มแล้วขับเพียงร้อยละ 8.0 เท่านั้น

จังหวัดนครศรีธรรมราชเป็นจังหวัดที่มีประชากรมากเป็นอันดับที่ 1 และมีพื้นที่มาเป็นอันดับที่ 2 ของภาคใต้ จากรายงานคุณภาพชีวิตคนนครศรีธรรมราช ปี 2561 พบว่ามีจำนวนประชากรทั้งสิ้น 906,934 คน เป็นประชากรวัยทำงาน ที่มีอายุระหว่าง 26-59 ปี จำนวนถึง 455,325 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 50.2 ของประชากรทั้งหมดของจังหวัด และผลการเก็บข้อมูล หมวดที่ 5 ค่านิยม ที่มีทั้งหมด 8 ตัวชี้วัด มีตัวชี้วัดที่ต้องแก้ไขที่สุด 3 อันดับแรก คือ 1) คนในครัวเรือนไม่สูบบุหรี่จำนวน 96,900 คนคิดเป็นร้อยละ 10.68 2) คนในครัวเรือนไม่ดื่มสุร่าจำนวน 48,172 คนคิดเป็นร้อยละ 5.31 และ 3) ครอบครัวมีความอบอุ่นจำนวน 4,842 ครัวเรือนคิดเป็นร้อยละ 1.51 จากผลการสำรวจดังกล่าว ประชากรในจังหวัดนครศรีธรรมราช เกินร้อยละ 50 เป็นกลุ่มวัยทำงาน ซึ่งเป็นกลุ่มที่มีอัตราการดื่มแอลกอฮอล์สูงสุดในประเทศไทย ซึ่งสอดคล้องกับสถิติรายงานสถานการณ์การบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์รายจังหวัด พ.ศ. 2554 จังหวัดนครศรีธรรมราช ความชุกของนักดื่มประชากรผู้ใหญ่ อยู่ในช่วงอายุ 20 -59 ปี ซึ่งเป็นกลุ่มวัยทำงานที่มีกำลังซื้อมากที่สุดของประชากรทั้งหมดในจังหวัด และจากสถิติการเกิดอุบัติเหตุช่วงเทศกาลปีใหม่ และช่วงเทศกาลสงกรานต์ ปี 2561-2562 จังหวัดนครศรีธรรมราช มีสถิติอุบัติเหตุและบาดเจ็บสูงสุดของประเทศ ซึ่งมีสาเหตุมาจากการดื่มแล้วขับ จากข้อมูลข้างต้นของผู้ดื่มแอลกอฮอล์ เป็นปัญหาและผลกระทบที่เป็นภัยคุกคามต่อชีวิตและสุขภาพจากการดื่มแอลกอฮอล์ และยิ่งทวีความรุนแรงมากขึ้น

ปัจจุบันปัญหาจากการดื่มแอลกอฮอล์เป็นทั้งปัญหาบุคคล ครอบครัว สังคม เศรษฐกิจ และสาธารณสุข ส่งผลกระทบต่อตัวผู้ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์และผู้ไม่ดื่มในด้านต่างๆ เช่น ด้านสาธารณสุข ได้แก่ โรคติดต่อสุขภาพจิต ด้านจริยธรรม ได้แก่ ขาดความยับยั้งชั่งใจ พฤติกรรมเบี่ยงเบนก้าวร้าว ขาดความรับผิดชอบชีวิต ขาดสมาธิ ด้านสังคม ได้แก่ ปัญหาครอบครัว ปัญหาอาชญากรรม ว่างาน ตกงาน รวมถึงอุบัติเหตุต่างๆที่เกิดขึ้น จากปัญหาข้างต้นส่งผลไปสู่ปัญหาด้านเศรษฐกิจ ทั้งในระดับ ครอบครัว ครัวเรือน ชุมชน และประเทศ ที่ต้องใช้งบประมาณในการป้องกันและแก้ไขปัญหาต่างๆที่เกิดขึ้นจากการดื่มแอลกอฮอล์

เหล้ามือสอง คือ ผลกระทบเชิงลบด้านต่างๆที่เกิดต่อบุคคลรอบข้างผู้ดื่ม ถึงแม้คนนั้นจะไม่ได้ร่วมดื่มด้วยก็ตาม ซึ่งอาจเป็นคนในครอบครัว เช่น ลูก สามี ภรรยา ในครัวเรือน เช่น พ่อแม่ ญาติ พี่น้อง ในองค์กรการทำงาน เช่น เพื่อนร่วมงาน หัวหน้า ลูกน้อง รวมไปถึงคนแปลกหน้าที่ไม่เคยรู้จักกันมาก่อน ซึ่งผลกระทบจากเหล้ามือสองมีทั้งระยะสั้นและระยะยาว จากผลการวิจัยของ สำนักงานกองทุนสนับสนุนการส่งเสริมสุขภาพ (สสส.) ปี พ.ศ. 2560 พบว่า คนไทยร้อยละ 80 หรือประมาณ 56 ล้านคน ได้รับผลกระทบจากเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ทั้งที่ไม่ได้ดื่ม ขณะที่ผู้ดื่มแอลกอฮอล์เพียงร้อยละ 33 หรือผู้ดื่ม 1 คน ส่งผลกระทบต่อผู้ไม่ดื่มได้ถึง 2.4 คน จากผลกระทบดังกล่าวข้างต้นผลกระทบเหล่านั้น มิใช่เป็นผลกระทบแค่คนรอบข้างผู้ดื่มเท่านั้น แต่ยังส่งผลกระทบขยายวงกว้างไปสู่ระบบสังคมโดยรวมของประเทศ ไม่ว่าจะเป็นในด้านการสูญเสียงบประมาณ ในการวางแผนนโยบายเพื่อป้องกันแก้ไข หรือเยียวยา ทั้งผู้ดื่มและผู้ไม่ดื่มที่ได้รับผลกระทบ ซึ่งกระทบด้านเศรษฐกิจของประเทศ การที่หน่วยงานด้านสาธารณสุขต้องรับภาระในการดูแล รักษา ให้ความช่วยเหลือทั้งผู้ดื่มและผู้ไม่ดื่มที่ได้รับผลกระทบ การกระทำผิดทางกฎหมายที่มีสาเหตุมาจากการดื่มแอลกอฮอล์ ที่ส่งผลให้หน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชนต้องเข้ามาแก้ไข เช่น การเกิดอุบัติเหตุจากการเมาแล้วขับ การกระทำที่ขาดคุณธรรมแลจริยธรรมของผู้ดื่มแอลกอฮอล์ที่ส่งผลต่อสภาวะจิตใจ ต่อคุณภาพชีวิต เช่น การละเมิดสิทธิส่วนบุคคล การกดขี่ข่มเหงทางเพศ ทั้งหมดดังที่กล่าวมานี้มานี้เป็นผลกระทบในระดับสังคม ที่ทุกภาคส่วนจะต้องร่วมกันหาแนวทางในการเยียวยา ช่วยเหลือ แก้ไขปัญหาดังกล่าว

สำหรับในสังคมไทยยังขาดความรู้เรื่องผลกระทบเชิงลบที่เกิดขึ้นกับผู้ไม่ดื่มแอลกอฮอล์ ผู้วิจัยเล็งเห็นถึงความสำคัญของปัญหาดังกล่าว เนื่องจากเป็นปัญหาที่สามารถเกิดขึ้นได้กับผู้ไม่ดื่มในทุกเพศ ทุกวัย และทุกสาขาอาชีพ เป็นปัญหาที่ส่งผลทั้งในระดับครอบครัว ชุมชน และประเทศ งานวิจัยชิ้นนี้ ผู้วิจัยคาดหวังว่า จะเป็นข้อมูลในการเยียวยาช่วยเหลือเบื้องต้นในระดับชุมชน และเป็นแนวทางไปสู่การวางแผนแก้ไขปัญหาและแนวทางการป้องกันในระดับชุมชน สังคม เพื่อลดผลกระทบเชิงลบด้านสังคมของการดื่มแอลกอฮอล์ต่อผู้อื่น

2. คำถามการวิจัย

ผู้วิจัยได้กำหนดคำถามการวิจัยไว้ดังนี้

1. ผลกระทบเชิงลบด้านสังคมของการดื่มแอลกอฮอล์ต่อผู้อื่นในจังหวัดนครศรีธรรมราช อย่างไรบ้าง
2. ข้อมูลผลกระทบเชิงลบด้านสังคมของการดื่มแอลกอฮอล์ต่อผู้อื่นในจังหวัดนครศรีธรรมราชที่ได้รับนำไปสู่แนวทางการเยียวยา วางแผนแก้ไขปัญหาและป้องกันอย่างไร

3. วัตถุประสงค์

1. เพื่อวัดการได้รับผลกระทบเชิงลบด้านสังคมของการดื่มแอลกอฮอล์ต่อผู้อื่นในเขตจังหวัดนครศรีธรรมราช
2. เพื่อศึกษาความคิดเห็นต่อปัญหาของการดื่มแอลกอฮอล์ต่อผู้ไม่ดื่ม (หรือผู้อื่น) และเป็นแนวทางในการแก้ไขปัญหาของผู้ได้รับผลกระทบเชิงลบด้านสังคมของการดื่มแอลกอฮอล์ต่อผู้อื่นในเขตจังหวัดนครศรีธรรมราช

4. ขอบเขตการวิจัย

ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตการวิจัยไว้ดังนี้

4.1 ขอบเขตด้านเนื้อหา

การศึกษาครั้งนี้มุ่งเน้นศึกษา 2 ระยะเวลา คือ ระยะเวลาที่ 1 เป็นการศึกษาผลกระทบเชิงลบด้านสังคมของการดื่มแอลกอฮอล์ต่อผู้อื่น และระยะเวลาที่ 2 เป็นการศึกษาเพื่อหาแนวทางในการเยียวยา วางแผนแก้ไขปัญหาและป้องกันในระดับชุมชนและสังคม

4.2 ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ระยะเวลาที่ 1 กลุ่มตัวอย่าง คือ ประชากรในจังหวัดนครศรีธรรมราช จาก 6 อำเภอ 44 ตำบล มาจากการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นภูมิ (Stratified Sampling) จำนวนรวม 900 คน

ระยะเวลาที่ 2 คือ กลุ่มตัวอย่างแบบเฉพาะเจาะจง เพื่อนำไปสู่การจัดเวทีสนทนากลุ่มย่อย (Focus Group) กลุ่มละ 15 คนต่อ 1 อำเภอ รวมการจัดสนทนากลุ่มย่อยทั้งหมด 6 ครั้ง โดยเลือกตัวแทนที่มีส่วนได้ส่วนเสียทั้งทางตรงและทางอ้อม เช่น ตัวแทนผู้นำชุมชน ได้แก่ กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน ตัวแทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้แก่ นายกเทศมนตรี/นายกองค์การบริหารส่วนตำบล สมาชิกสภาเทศบาล/สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล ตัวแทน อสม. อบพร. ตัวแทนครู ตัวแทนตำรวจ และองค์กรอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง เป็นต้น

4.3 ขอบเขตด้านตัวแปร

ตัวแปรอิสระสามารถกำหนดได้จากผู้ได้รับผลกระทบเชิงลบด้านสังคมของการดื่มแอลกอฮอล์ต่อผู้อื่น ในขณะที่ตัวแปรตาม คือ ข้อมูลที่เป็นแนวทางในการเยียวยาช่วยเหลือ วางแผน แก้ไขปัญหาและป้องกันในระดับชุมชนและสังคม รายละเอียดจะนำเสนอในบทที่ 3

4.4 ขอบเขตด้านพื้นที่

พื้นที่ที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ 6 อำเภอ ในจังหวัดนครศรีธรรมราช ได้แก่ อำเภอปากพนัง อำเภอเมือง อำเภอทุ่งสง อำเภอชะอวด อำเภอท่าศาลา และอำเภอลิขิต รายละเอียดจะนำเสนอในบทที่ 3

4.5 ขอบเขตด้านวิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยได้ออกแบบการวิจัยเป็นแบบผสมผสานรูปแบบของการวิจัยเชิง ปริมาณและเชิงคุณภาพ (Mixed Models) โดยการออกแบบวิจัยเป็น 2 ระยะ เลือกรูปแบบการเชื่อมโยงของผลการวิจัยเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ (Integration) ซึ่งประยุกต์มาจากแนวคิดของ Creswell & Clark, 2011 โดยในระยะที่ 1 เป็นวิธีวิจัยเชิงปริมาณ ระยะที่ 2 เป็นวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ ดังนี้

ระยะที่ 1 ศึกษาผลกระทบเชิงลบด้านสังคมของการดื่มแอลกอฮอล์ต่อผู้อื่นของประชากรในจังหวัดนครศรีธรรมราช เป็นการศึกษาโดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) ประกอบด้วยการวิเคราะห์เพื่อศึกษาผลกระทบเชิงลบด้านสังคมของการดื่มแอลกอฮอล์ต่อผู้อื่น จากข้อมูลเชิงปริมาณนำไปสู่ตัวแปรที่จะนำไปสู่การศึกษาและทดสอบในเชิงคุณภาพ โดยเทคนิคการสนทนากลุ่ม (Focus Group) ซึ่งรายละเอียดทั้งหมดแสดงในบทที่ 3

ระยะที่ 2 จากผลการศึกษา ศึกษาผลกระทบเชิงลบด้านสังคมของการดื่มแอลกอฮอล์ต่อผู้อื่นของประชากรในจังหวัดนครศรีธรรมราช ในระยะที่ 1 นำข้อมูลเชิงปริมาณข้างต้นมาวิเคราะห์และสรุปผลเพื่อนำไปสู่การวิจัยเชิงคุณภาพ โดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ประกอบด้วยเทคนิคการสัมภาษณ์เจาะลึก (In-depth Interview) และเทคนิคการสนทนากลุ่ม (Focus Group) เพื่อค้นหาแนวทางในการเยียวยาช่วยเหลือ วางแผน แก้ไขปัญหาและแนวทางป้องกันในระดับชุมชนและสังคม

5. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับในการดำเนินโครงการ

5.1 ทราบระดับการได้รับผลกระทบเชิงลบด้านสังคมของการดื่มแอลกอฮอล์ต่อผู้อื่นในเขตจังหวัดนครศรีธรรมราช

5.2 ทราบถึงความคิดเห็นต่อปัญหาของการดื่มแอลกอฮอล์ต่อผู้ไม่ดื่ม (หรือผู้อื่น) และเป็นแนวทางในการแก้ไขปัญหาของผู้ได้รับผลกระทบเชิงลบด้านสังคมของการดื่มแอลกอฮอล์ต่อผู้อื่นในเขตจังหวัดนครศรีธรรมราช

6. นิยามศัพท์

ผลกระทบ หมายถึง ผลกระทบที่เกิดขึ้นกับกลุ่มใดกลุ่มหนึ่ง จะส่งผลถึงอีกกลุ่มหนึ่งในลักษณะทั้งทางตรงและทางอ้อม เป็นผลกระทบทั้งรูปแบบเฉียบพลันและรูปแบบเรื้อรัง ซึ่งเป็นผลกระทบที่มีลักษณะความสัมพันธ์ที่เชื่อมโยงจากบุคคล ไปสู่ครอบครัว ชุมชน สังคม และประเทศ

ผลกระทบเชิงลบด้านสังคม หมายถึง ผลที่เกิดขึ้น หรือสิ่งที่ได้รับอันเนื่องมาจากเหตุปัจจัยที่เป็นไปในทางลบ คือไม่พึงประสงค์ จากการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ที่ส่งผลกระทบต่อสังคมทั้งทางตรงและทางอ้อม อีกทั้งเป็นผลกระทบทั้งระยะสั้นและระยะยาว ส่งผลให้เกิดความเสียหายแก่สังคมในหลายด้าน ได้แก่ สังคม เศรษฐกิจ สาธารณสุข กฎหมาย กระทบต่อคุณภาพชีวิตของคนในสังคม ตั้งแต่ระดับบุคคล ครอบครัว ชุมชน สังคม และระดับประเทศ

เครื่องดื่มแอลกอฮอล์ หมายถึง เครื่องดื่มที่มีส่วนผสมของแอลกอฮอล์ เช่น สุรา เบียร์ ไวน์ สุราแช่พื้นเมืองเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ผสมรสผลไม้ เหล้าปั่น และรวมถึงยาตองเหล้า/เหล้าตองยา แต่ไม่รวมยาที่ผสมแอลกอฮอล์เพื่อเป็นตัวทำละลายยาและได้ขึ้นทะเบียนตำรับยาแล้ว เช่น ยาแก้ไอ

ผู้อื่น หมายถึง บุคคลที่ไม่ดื่มแอลกอฮอล์แต่มีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกับผู้ดื่ม และได้รับผลกระทบจากการดื่มแอลกอฮอล์ของผู้อื่น ซึ่งเป็นบุคคลที่อยู่ร่วมกันในครอบครัว ชุมชน และรวมถึงบุคคลที่อยู่ร่วมกันในสังคม

ครอบครัว หมายถึง บุคคลในครอบครัวที่เกี่ยวข้องและได้รับผลกระทบจากผู้ดื่มแอลกอฮอล์ ได้แก่ พ่อแม่ ลูก พี่ น้อง คู่สมรส/คู่รัก รวมถึงเครือญาติ

ชุมชน หมายถึง พื้นที่ๆมีบุคคลอื่น/คนอื่น อาศัยอยู่ร่วมกัน อาจเป็นบุคคลที่รู้จักกันหรือไม่ก็ได้ ได้แก่ เพื่อนบ้าน เพื่อนร่วมงาน ทั้งอดีตและปัจจุบัน รวมไปถึงคนแปลกหน้าที่ไม่เคยรู้จักกันมาก่อน ใครก็ตามที่ได้รับผลกระทบจากผู้ดื่มแอลกอฮอล์ ซึ่งชุมชนสามารถแบ่งได้เป็น 2 ลักษณะ คือ

1. ชุมชนเมือง

1.1 ลักษณะความสัมพันธ์ที่มีต่อกันของบุคคลในเมืองมักจะติดต่อกันด้วยตำแหน่งหน้าที่การงาน โดยคำนึงถึงผลประโยชน์ตอบแทนจากความสัมพันธ์นั้น

1.2 ความผูกพันในครอบครัวมีน้อยมีลักษณะเป็นครอบครัวเดี่ยวโดยเฉพาะอย่างยิ่งความผูกพันกับเพื่อนบ้านมีน้อยลง ทั้งนี้เพราะความจำเป็นทางเศรษฐกิจและการที่ต้องแข่งขันแย่งชิงกันในการดำรงชีวิต

1.3 อาชีพของชาวเมืองมีความแตกต่างกันมากงานส่วนใหญ่เป็นงานเกี่ยวกับการบริการหรืองานที่ต้องอาศัยความชำนาญพิเศษการประกอบอาชีพเป็นไปตามความสามารถเฉพาะของบุคคล

1.4 สภาพแวดล้อมส่วนใหญ่จะเป็นอาคารบ้านเรือนและถนนหนทางชีวิตผู้คนไม่ค่อยมีความผูกพันกับธรรมชาติ

1.5 เป็นสังคมที่เน้นวัตถุนิยม และความทันสมัยแบบตะวันตก ทำให้ไม่ค่อยมีความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่การช่วยเหลือพึ่งพาอาศัยกันมีน้อย เพราะมีสิ่งอำนวยความสะดวกอยู่รอบตัว

1.6 การเปลี่ยนแปลงทางสังคมเป็นไปอย่างรวดเร็วเนื่องจากความเจริญก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยีที่ทันสมัยทำให้ชาวเมืองสร้างสรรค์สิ่งใหม่ๆ จนเกิดการเปลี่ยนแปลงอย่างต่อเนื่อง

1.7 เป็นศูนย์รวมของธุรกิจการค้าขาย การศึกษา การปกครอง ตลอดจนการคมนาคมขนส่ง การสื่อสาร และการบริหารต่างๆ ทั้งองค์กรในภาครัฐและเอกชน

2. ชุมชนชนบท

สังคมไทยเป็นสังคมเกษตรเพราะประชากรส่วนใหญ่ของประเทศประกอบอาชีพทางการเกษตร ดังนั้นสังคมชนบทจึงจัดได้ว่าเป็นโครงสร้างที่สำคัญที่สุดของสังคมไทยลักษณะทั่วไปของสังคมชนบทจะมีลักษณะดังนี้

2.1 ครอบครัวเป็นหน่วยสำคัญของเศรษฐกิจ เป็นทั้งหน่วยการผลิตและหน่วยบริโภค สิ่งของเครื่องใช้และอาหารจะผลิตขึ้นใช้เองและยังมีภาระหน้าที่อื่นๆเช่นถ่ายทอดความรู้ทางอาชีพอบรมสั่งสอนเรื่องคุณธรรมให้แก่สมาชิกในครอบครัว เป็นต้น

2.2 สมาชิกของครอบครัวมีความสัมพันธ์กันอย่างแน่นแฟ้น สมาชิกในชุมชนจะให้ความสำคัญในเรื่องความเป็นมิตรต่อเพื่อนบ้านมีการติดต่อกันแบบเป็นกันเอง เอื้อเฟื้อและจริงใจต่อกัน

2.3 ลักษณะของครอบครัวเป็นแบบครอบครัวขยาย สมาชิกประกอบด้วยหลาย ๆ ครอบครัว ซึ่งเป็นเครือญาติกัน มาอยู่รวมในครัวเรือนเดียวกันหรือบริเวณใกล้เคียงกัน

2.4 วัดเป็นสถานที่สำคัญในการประกอบกิจกรรมต่างๆศาสนาเป็นแหล่งสำคัญในการให้การศึกษาและอบรมมาบ่มนิสัยแก่ประชาชนค่านิยมในเรื่องคุณความดีทางศาสนาเป็นตัวควบคุมความประพฤติของคนในชุมชน

2.5 ชาวชนบทส่วนใหญ่ยึดมั่นอยู่กับประเพณีเดิมเป็นอย่างดีไม่ค่อยยอมรับการเปลี่ยนแปลง

2.6 ชาวชนบทจะพึงสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติและอยู่ใกล้ชิดกับธรรมชาติทำให้ผูกพันกับความเชื่อในสิ่งศักดิ์สิทธิ์ไสยศาสตร์ โขคลาง หรือสิ่งที่อยู่เหนือธรรมชาติ

2.7 ชาวชนบทส่วนใหญ่จะยึดมั่นในหลักธรรมคำสอนทางศาสนาและเข้าร่วมพิธีกรรมต่างๆอย่างพร้อมเพรียงกัน เช่น งานบวช งานศพ และงานบุญต่างๆ

2.8 ความหนาแน่นของประชากรต่อพื้นที่ต่ำมาก เมื่อเทียบกับความหนาแน่นของประชากร

จังหวัดนครศรีธรรมราช หมายถึง พื้นที่ๆผู้วิจัยเลือกใช้ในการศึกษาผลกระทบเชิงลบของผู้ไม่ดื่มแอลกอฮอล์ เนื่องจากจังหวัดนครศรีธรรมราช มีประชากรมากที่สุดในภาคใต้และมีขนาดพื้นที่ใหญ่เป็นอันดับ 2 ของภาคใต้ มีการแบ่งเขตการปกครองออกเป็น 23 อำเภอ 165 ตำบล 1,428 หมู่บ้าน

บทที่ 2

แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาวิจัย เรื่อง “ผลกระทบเชิงลบด้านสังคมของการดื่มแอลกอฮอล์ต่อผู้ไม่ดื่ม (หรือผู้อื่น) ในเขตจังหวัดนครศรีธรรมราช” มีแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

1. สถานการณ์การบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในจังหวัดนครศรีธรรมราช
2. แนวคิดเกี่ยวกับผลกระทบ
3. แนวคิดและทฤษฎีสังคม
4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
5. กรอบแนวคิดการวิจัย

1. สถานการณ์การบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในจังหวัดนครศรีธรรมราช

จังหวัดนครศรีธรรมราชเป็นจังหวัดที่มีประชากรมากเป็นอันดับที่ 1 และมีพื้นที่มากเป็นอันดับที่ 2 ของภาคใต้ จากรายงานคุณภาพชีวิตคนนครศรีธรรมราช ปี 2561 พบว่ามีจำนวนประชากรทั้งสิ้น 906,934 คน เป็นประชากรวัยทำงาน ที่มีอายุระหว่าง 26-59 ปี จำนวนถึง 455,325 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 50.2 ของประชากรทั้งหมดของจังหวัด และผลการเก็บข้อมูล หมวดที่ 5 ค่านิยม ที่มีทั้งหมด 8 ตัวชี้วัด มีตัวชี้วัดที่ต้องแก้ไขที่สุด 3 อันดับแรก คือ 1) คนในครัวเรือนไม่สูบบุหรี่จำนวน 96,900 คนคิดเป็นร้อยละ 10.68 2) คนในครัวเรือนไม่ดื่มสุร่าจำนวน 48,172 คนคิดเป็นร้อยละ 5.31 และ 3) ครอบครัวมีความอบอุ่นจำนวน 4,842 ครัวเรือนคิดเป็นร้อยละ 1.51 จากผลการสำรวจดังกล่าว ประชากรในจังหวัดนครศรีธรรมราช เกินร้อยละ 50 เป็นกลุ่มวัยทำงาน ซึ่งเป็นกลุ่มที่มีอัตราการดื่มแอลกอฮอล์สูงที่สุดในประเทศไทย

จากข้อมูลสำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ ได้รายงานสถานการณ์การบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์รายจังหวัด พ.ศ. 2554 จังหวัดนครศรีธรรมราช ความชุกของนักดื่มประชากรผู้ใหญ่ จำแนกตามเพศและกลุ่มอายุ (ร้อยละ) ตามตารางที่ 1 ดังนี้

ตารางที่ 1 ความชุกของนักดื่มประชากรผู้ใหญ่ จำแนกตามเพศและกลุ่มอายุ

ช่วงอายุ	ชาย (ร้อยละ)	หญิง (ร้อยละ)	ประชากรทั้งหมด (ร้อยละ)
15 – 19 ปี	15.1	5.0	10.2
20 – 39 ปี	53.9	2.4	29.1
40 – 59 ปี	54.1	3.7	28.1
60 ปีขึ้นไป	29.4	1.2	13.2
ทั้งหมด	46.2	2.9	24.2

จากการประชุมคณะกรรมการศูนย์ปฏิบัติการความปลอดภัยทางถนนช่วงเทศกาลสงกรานต์ พ.ศ.2562 จังหวัดนครศรีธรรมราช สรุปผลการขับเคลื่อนโครงการขยายอำเภอนำร่องการป้องกันอุบัติเหตุทางถนนภาคใต้ ตอนบน และก้าวต่อไปของการดำเนินงานความปลอดภัยทางถนนปี 2562 ภายใต้การสนับสนุนทุนจากสำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.) ทั้งนี้ได้สรุปสถิติการเกิดอุบัติเหตุทางถนนในช่วงเทศกาลสงกรานต์ 3 ปี ย้อนหลัง พ.ศ.2559-2561 ของ 23 อำเภอ จังหวัดนครศรีธรรมราช ได้ประเมินความเสี่ยงของอำเภอตามหลักเกณฑ์ โดยมีอำเภอที่มีระดับความเสี่ยงอันตรายสูงสุด จำนวน 1 อำเภอ คือ อำเภอเมืองนครศรีธรรมราช และอำเภอที่มีระดับความเสี่ยงอันตรายสูง จำนวน 4 อำเภอ คือ อำเภอท่าศาลา สีชล ท่งสงและอำเภอปากพนัง และมีอำเภอที่มีสถานการณ์อยู่ในภาวะเสี่ยงอันตราย จำนวน 18 อำเภอ และไม่มีอำเภอใดที่มีอยู่ในสถานการณ์ที่มีภาวะความเสี่ยงน้อย

สรุปสถิติอุบัติเหตุทางถนนจากศูนย์อำนวยการป้องกันและลดอุบัติเหตุทางถนน (สปล.) ช่วงเทศกาลปีใหม่ 2561 จังหวัดที่เกิดอุบัติเหตุสะสมสูงสุด คือ จังหวัดนครศรีธรรมราช จำนวน 44 ครั้ง และเป็นจังหวัดที่มีผู้บาดเจ็บสูงสุด จำนวน 48 คน สาเหตุที่ทำให้เกิดอุบัติเหตุสูงสุด ได้แก่ การเมาสุรา ร้อยละ 42.19 และช่วงเทศกาลปีใหม่ 2562 จังหวัดที่เกิดอุบัติเหตุสะสมสูงสุด คือ จังหวัดนครศรีธรรมราช จำนวน 118 ครั้ง และเป็นจังหวัดที่มีผู้บาดเจ็บสูงสุด จำนวน 137 คน สาเหตุที่ทำให้เกิดอุบัติเหตุสูงสุด ได้แก่ ต้มแล้วขับ ร้อยละ 40.39 และช่วงเทศกาลสงกรานต์ ปี 2562 จังหวัดนครศรีธรรมราช เป็นจังหวัดที่มีอุบัติเหตุสะสมสูงสุด 128 ครั้ง และมีผู้ได้รับบาดเจ็บสะสมสูงสุด 136 คน สาเหตุสูงสุดมาจาก การดื่มแล้วขับ ร้อยละ 36.61

จากสถิติการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในจังหวัดนครศรีธรรมราชจะเห็นได้ว่า ความชุกของการดื่มอยู่ในช่วงอายุ 20 - 59 ปี ซึ่งเป็นกลุ่มวัยทำงานที่มีกำลังซื้อ คิดเป็นร้อยละ 50.2 ของประชากรทั้งหมดของจังหวัด และจากสถิติการเกิดอุบัติเหตุช่วงเทศกาลปีใหม่ และช่วงเทศกาลสงกรานต์ ปี 2561-2562 จังหวัดนครศรีธรรมราช มีสถิติอุบัติเหตุและบาดเจ็บสูงสุดของประเทศ ซึ่งมีสาเหตุมาจากการดื่มแล้วขับ

2. แนวคิดเกี่ยวกับผลกระทบ

ความหมายของผลกระทบ

ผลกระทบ หมายถึงผลประโยชน์และหรือผลเสียหายอันเกิดขึ้นจากการกระทำเรื่องใดเรื่องหนึ่งโดยตรง (เสถียร เหลืองอราม , 2527, หน้า 1 อ้างถึงใน วุฒิชัย มุระดา, 2556)

ผลกระทบ หมายถึงการแสวงหาความจริงถึงสาเหตุและผลของนโยบาย โดยไชระเบียวิธีทางวิทยาศาสตร์ ดาย (Dye, 1984, pp. 19)

ผลกระทบ หมายถึงการแยกแยะปัญหาของสังคมเพื่อให้ทราบถึงองค์ประกอบอันเป็นธรรมชาติและที่เปราะบางรวมถึงการสืบสาวหาสาเหตุของปัญหาต่าง ๆ เหล่านั้น ตลอดจนการเสนอวิธีแก้ไขปัญหา (วีรยุทธวิเชียร โขติ, 2516, หน้า 38)

ผลกระทบ หมายถึงผลที่ตามมาจากผลผลิต เช่น ถ้ามีการรักษาพยาบาลเพิ่มขึ้น เป็นผลผลิตของโครงการผลกระทบอย่างหนึ่งก็คือการลดการตายของทารก (Bryant & White, 1982, pp. 137-140)

ผลกระทบ หมายถึงผลทั้งหมดของนโยบายที่มีขึ้นในสภาพแห่งความเป็นจริงในโลก อันได้แก่ผลกระทบ ที่มีต่อสถานการณ์และกลุ่มเป้าหมาย ผลกระทบที่เกิดขึ้นทั้งในปัจจุบันและอนาคต ค่าใช้จ่ายทางตรงที่ใช้สำหรับ ทรัพยากรของโครงการ ค่าใช้จ่ายทางอ้อมต่าง ๆ รวมทั้งค่าเสียโอกาสด้วย (Dye, 1982, pp. 345)

ผลกระทบ เป็นปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นได้เสมอด้วย เหตุผลหลายประการโดยทั่ว ๆ ไปแล้ว ผลกระทบที่ เกิดขึ้นจากความสัมพันธ์ที่เป็นเหตุเป็นผลต่อกันของการเปลี่ยนแปลงระดับประถมศึกษาไปสู่ระดับต่อ ๆ ไป (Murphy, 1981, p. 253)

ผลกระทบ หมายถึง ผลที่ตามมาจากผลงาน หรือผลผลิต หรือผลประโยชน์ในระดับประถม 9 (Primary Effects) ของแผนหรือโครงการ ผลกระทบอาจเป็นได้ทั้งทางบวกและทางลบและอาจเกิดขึ้นกับกลุ่มเป้าหมาย และมีใช้กลุ่มเป้าหมายและอนาคต อนันต์ เกตุวงศ์ (2532, หน้า 26-27 อ้างอิงใน ปาริชาติ สังขทิพย์, 2546)

ผลกระทบ หมายถึง ผลที่ตามมาจากผลผลิต เช่น ถ้ามีการรักษาพยาบาลเพิ่มขึ้น เป็นผลผลิตของ โครงการผลกระทบอย่างหนึ่งก็คือ การลดการตายของทารก (Bryant & White, 1987, pp. 137-140 อ้างอิงใน สุรเชษฐ์ ตาคา, 2554)

ผลกระทบ คือ ผลที่เกิดขึ้นจากการกระทำเรื่องใดเรื่องหนึ่ง อาจเป็นผลที่เกิดขึ้นทั้งใน ปัจจุบัน และ อนาคต เป็นไปทั้งทางบวกและทางลบและอาจเกิดขึ้นกับกลุ่มเป้าหมายและมีใช้ เป้าหมาย หรือผลกระทบต่อ สถานการณ์ต่าง ๆ ทั้งทางตรงและทางอ้อมอย่างไรก็ดีเราสามารถแบ่ง ผลกระทบออกเป็นแง่มุมต่าง ๆ ได้ดังนี้

1. การแบ่งผลกระทบตามแง่มุมเนื้อหา (Content) สามารถแบ่งออกได้เป็นหลายรูปแบบ คือ

1.1 ผลกระทบด้านเศรษฐกิจ หมายถึง ผลกระทบที่เกิดขึ้นกับกระบวนการผลิตและ กระบวนการ กระจายสินค้าหรือบริการ เช่น ผลกระทบนโยบายที่มีต่อรายได้ต่อหัวต่อคน

1.2 ผลกระทบทางการเมือง หมายถึง ผลกระทบที่เกี่ยวข้องกับการจัดผลประโยชน์ ทางด้านวัตถุ ตำแหน่ง หน้าที่ และเกียรติยศชื่อเสียง โดยมุ่งที่จะตอบคำถาม “ใครได้ ใครเสีย อะไร เมื่อไร และอย่างไร”

1.3 ผลกระทบทางการกายภาพ หมายถึง ผลกระทบที่เกิดขึ้นทางวัตถุตามธรรมชาติ หรือ ชีววิทยา เช่น ผลกระทบที่ทำให้เกิดโรคมะเร็งจากการส่งเสริมการสูบบุหรี่

1.4 ผลกระทบทางสิ่งแวดล้อม หมายถึง ผลกระทบที่เกิดขึ้นกับสภาพนิเวศวิทยาทาง อากาศ น้ำ เสียง และทางเดิน

1.5 ผลกระทบทางสังคม หมายถึง ผลกระทบที่เกี่ยวข้องกับวิถีดำเนินชีวิตของราษฎร ในแง่ของ ระบบคุณค่าและพฤติกรรมทางสังคม

2. การแบ่งผลกระทบตามแง่มุมของความเป็นจริงที่เกิดขึ้น (Reality) เราอาจแบ่งได้เป็น สองประเภท ใหญ่ ๆ คือ ผลกระทบในเชิงภาวะวิสัย (Objective Impact) ซึ่งได้แก่ ผลกระทบที่ เกิดขึ้นโดยไม่ขึ้นอยู่ กับความรู้สึกนึกคิดของคน เช่น การดำเนินนโยบายคุมกำเนิด จะทำให้สัดส่วน ของผู้สูงอายุสูงขึ้นไม่ว่าใครจะรับรู้ หรือไม่ เช่นนี้ก็จะเกิดขึ้นประเภทหนึ่งคือ ผลกระทบเชิงอัตวิสัย (Subjective Impact) ได้แก่ผลกระทบที่เกิดขึ้นใน ความรู้สึกนึกคิดภายในจิตใจต่อความเปลี่ยนแปลงที่ เกิดขึ้น ได้แก่ ด้านสังคมและวัฒนธรรม ความขัดแย้ง เป็นต้น

3. การแบ่งตามแง่มุมของทิศทางที่กระทบ (Impact) คือ ผลกระทบโดยตรง (Direction Impact) ผลกระทบทางอ้อม (Indirection Impact)

4. การแบ่งตามแง่มุมของคุณค่า (Value) ของผลกระทบอาจแบ่งได้เป็นผลกระทบในเชิงบวก (Position Impact) หมายถึง ผลกระทบที่เป็นสิ่งที่พึงปรารถนา และผลกระทบในเชิงลบ (Negative Impact) ได้แก่ ผลกระทบที่ไม่เป็นที่พึงปรารถนา

5. การแบ่งผลกระทบตามช่วงเวลา คือ ผลกระทบในระยะสั้น หมายถึงผลกระทบที่เกิดขึ้นแล้วในปัจจุบัน และผลกระทบระยะยาว หมายถึง ผลกระทบที่เกิดขึ้นในอนาคต

6. การแบ่งผลกระทบตามขอบเขตที่เกิดขึ้น สามารถแบ่งออกได้เป็นผลกระทบที่มีผลในวงกว้าง และผลกระทบที่มีผลในวงแคบ สรุปได้ว่า ผลกระทบ หมายถึง ผลการเปลี่ยนแปลงผลงานที่คาดว่าจะก่อให้เกิดผลดี หรือ ผลเสียในระยะยาวอย่างไร โดยประโยชน์ที่ถึงสู่ประชาชนนั้นประชาชนจะได้รับประโยชน์ อะไรบ้างจากการดำเนินการของโครงการนี้ที่สามารถแสดงผลประโยชน์ต่อสังคม (แสวง รัตนมงคลมาศ 2538, หน้า 16-17 อ้างอิงใน ปารีชาติ สังขทิพย์, 2546)

สรุปได้ว่า ผลกระทบ หมายถึง ผลกระทบที่เกิดขึ้นกับกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งจะส่งผลถึงอีกกลุ่มหนึ่งในลักษณะทั้งทางตรงและทางอ้อม เป็นผลกระทบทั้งรูปแบบเฉียบพลัน และรูปแบบเรื้อรัง ซึ่งเป็นผลกระทบที่มีลักษณะความสัมพันธ์ที่เชื่อมโยงจากบุคคล ไปสู่ครอบครัว ชุมชน สังคมและประเทศ

ผลกระทบของการดื่มแอลกอฮอล์ต่อผู้อื่น (Alcohol's Harm to Others; HTO) หรือบางครั้งมีการใช้คำอื่นที่มีความหมายใกล้เคียงกัน เช่น ผลกระทบข้างเคียง (Collateral damage) ผลกระทบมือสอง (Second-hand effects) ผลกระทบภายนอกเชิงลบในมิติเศรษฐศาสตร์ (Negative externalities) หรือ การได้รับผลกระทบโดยไม่ได้ดื่ม (Passive drinking) หมายถึง ผลกระทบของการดื่มแอลกอฮอล์ที่เกิดขึ้นต่อบุคคลอื่น ๆ นอกเหนือจากตัวผู้ดื่มเอง เช่นเดียวกับแนวคิดในการมองผลกระทบของควันบุหรี่มือสอง (second-hand smoking หรือ passive smoking) ขอบเขตของผลกระทบของแอลกอฮอล์ต่อผู้อื่นนั้น อาจมองได้หลายมิติเช่น ระดับความรุนแรง ประเภทของ ผลกระทบ และระดับของปัญหา โดยอาจครอบคลุมตั้งแต่ความรุนแรงในระดับเล็กน้อย (ซึ่งในบางบริบทอาจถือ ว่าเป็นเรื่องปกติธรรมดา) เช่น การรู้สึกรำคาญใจ จนถึงความรุนแรงมากเช่น การถูกทำร้ายร่างกาย เสียชีวิต หรือ อาจมีการแบ่งผลกระทบเป็นประเภทต่างตามลักษณะของปัญหา เช่น ผลกระทบต่อร่างกาย เช่น การได้รับบาดเจ็บ ผลกระทบต่อสุขภาพ เช่น สุขภาพจิต คุณภาพชีวิต ความรู้สึกไม่ปลอดภัย การถูกรบกวนหรือก่อกวน ความรู้สึกอับอายที่มีคนในครอบครัวดื่ม ผลกระทบต่อทรัพย์สิน เช่น ทรัพย์สินข้าวของถูกทำลาย การถูกขโมย หรือลักทรัพย์การต้องชดใช้ค่าเสียหายจากอุบัติเหตุผลกระทบต่อการทำงานที่เกิดจากความบกพร่องในหน้าที่ ของผู้ดื่ม เช่น การต้องทำงานชดเชยหรือทดแทนผู้ดื่มที่ขาดงาน มาสายหรือทำงานได้ไม่มีประสิทธิภาพ ส่วนระดับของปัญหา การศึกษาผลกระทบของการดื่มแอลกอฮอล์ต่อผู้อื่นในระดับระหว่างบุคคลนั้น ให้ ความสำคัญกับความสัมพันธ์และบทบาทหลักทางสังคมของตัวผู้ดื่มกับผู้ได้รับผลกระทบเป็นหลัก ซึ่งจัดแบ่งได้ 5 รูปแบบความสัมพันธ์ ได้แก่ 1) ผลกระทบที่เกิดขึ้นในครอบครัว เช่น ลูก คู่สมรส/คู่รัก พ่อ แม่ 2) ผลกระทบที่เกิดขึ้นครัวเรือน เช่น ญาติพี่น้อง 3) ผลกระทบที่เกิดขึ้นจากเพื่อน เพื่อนบ้าน หรือ คนรู้จักอื่น ๆ 4) ผลกระทบที่เกิดขึ้นในสถานที่ทำงาน เช่น เพื่อนร่วมงานด้วยกันหรือนายจ้าง และ 5) ผลกระทบที่เกิดขึ้นใน ชุมชนหรือในสังคมโดยรวม อาจเกิดจากคนที่คุ้นเคยหรือคนแปลกหน้าที่ไม่เคยรู้จักกันมาก่อน เช่น เหยื่อ/ ผู้เคราะห์ร้าย/ผู้ประสบเหตุ หรือบุคคลทั่วไปที่พบเจอในที่สาธารณะ นอกจากนี้ระดับของปัญหาของผลกระทบ ของการดื่มแอลกอฮอล์ต่อผู้อื่นยังสามารถเกิดขึ้นได้ในภาพรวมของสังคมหรือระดับประชากร เช่น ต้นทุนทาง สังคมของแอลกอฮอล์จากการเสียชีวิตของผู้ดื่มก่อนวัยอันควร

กลไกการเกิดผลกระทบจากการบริโภคแอลกอฮอล์

การเกิดผลกระทบจากการบริโภคแอลกอฮอล์เกิดขึ้นผ่านพฤติกรรมการณ์ 2 ลักษณะ คือ รูปแบบการดื่ม (Pattern) เช่น การดื่มประจำ หรือดื่มเป็นครั้งคราว และปริมาณที่ดื่ม (Volume) และจากพฤติกรรมการณ์ จะก่อให้เกิดปัญหาผ่านกลไกการออกฤทธิ์ของแอลกอฮอล์ 3 กลไก ได้แก่ ความเป็นพิษของแอลกอฮอล์ (Toxicity), ความมึนเมาหรือผลของแอลกอฮอล์ต่อระบบประสาทส่วนกลาง (Intoxication) และการเสพติด (Dependence) สำหรับผลกระทบและปัญหาจากการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์อาจแบ่งได้เป็นสี่มิติได้แก่ 1) ผลกระทบต่อ สุขภาพแบบเฉียบพลัน ได้แก่อุบัติเหตุและการบาดเจ็บต่าง ๆ 2) ผลกระทบต่อสุขภาพแบบเรื้อรัง/ระยะยาว เช่น โรคตับแข็ง มะเร็ง โดยความรุนแรงของผลกระทบต่อสุขภาพหลายประเภทมีความสัมพันธ์กับ ปริมาณ แอลกอฮอล์ที่บริโภคมากขึ้น (dose-response relationship) 3) ปัญหาสังคมเฉียบพลัน เช่น ปัญหา ความ รุนแรงและอาชญากรรมต่าง ๆ และ 4) ปัญหาสังคมเรื้อรัง เช่น ปัญหาความยากจน ปัญหาครอบครัว การ สูญเสียผลิตภาพ โดยผลกระทบเหล่านี้มีความเกี่ยวข้องโดยตรงและโดยอ้อมกับระบบสุขภาพ ระบบยุติธรรม และ ความมั่นคง ระบบการศึกษา ระบบประกันภัย ระบบสวัสดิการและแรงงานของประเทศ และเชื่อมโยงไปถึง ระบบ เศรษฐกิจในระดับมหภาคของประเทศในที่สุด อรทัย วลีวงศ์ และคณะ (2558)

ต้นทุนผลกระทบทางสังคมจากการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ได้ออกเป็น 2 ประเภทกว้างๆ ดังนี้

1. ต้นทุนทางตรง ต้นทุนทางตรงในที่นี้ หมายถึง ทรัพยากรที่ต้องใช้ไปในการแก้ไขปัญหาหรือผลที่เกิดจากการบริโภค เครื่องดื่มแอลกอฮอล์ซึ่งเกิดกับภาคส่วนต่างๆในสังคมในลักษณะของค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นจริง โดยทั่วไปนั้น ต้นทุนทางตรงที่ถูกประเมินมี 3 ประเภทใหญ่ๆ ได้แก่

1.1 ต้นทุนในการรักษาพยาบาลผู้ป่วยที่เจ็บป่วยด้วย โรคที่มีสาเหตุเกี่ยวข้องกับการบริโภค เครื่องดื่มแอลกอฮอล์

1.2 ต้นทุนในกระบวนการยุติธรรมที่เกี่ยวข้อง กับคดีความที่มีสาเหตุจากการบริโภคเครื่องดื่ม แอลกอฮอล์ (เช่น ต้นทุนในการดำเนินงานของศาล อัยการ สถานีตำรวจหรือเรือนจำ เป็นต้น) และ

1.3 ต้นทุนที่เกี่ยวข้องกับความเสียหายจากอุบัติเหตุอันมีสาเหตุมา จากการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ การศึกษาจำเป็นที่จะต้องมียุทธศาสตร์ค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นจริงในหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และนำข้อมูลดังกล่าว มาใช้ ประกอบกับระเบียบวิธีที่องค์การอนามัยโลกกำหนดให้ไว้เป็นแนวทาง ซึ่งตัวเลขต้นทุนทางตรงต่อ สังคมในแต่ละ ประเทศมักไม่สามารถนำมาเปรียบเทียบกันได้เนื่องจากข้อมูลที่เกี่ยวข้องในแต่ละประเทศ อาจไม่ครบถ้วนสมบูรณ์ ทำให้รายละเอียดในการคำนวณต้นทุนแต่ละหมวดหมู่มีความแตกต่างกัน

2. ต้นทุนทางอ้อม ต้นทุนทางอ้อมในที่นี้กล่าวรวมถึงต้นทุนค่าเสียโอกาส (Opportunity Cost) ที่เกิดขึ้น ทั้งหมด แม้ว่า ต้นทุนดังกล่าวอาจจะไม่ได้เป็นค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นจริงของภาคส่วนในสังคมก็ตาม ต้นทุนทางอ้อมที่สำคัญ อันเกิดจากการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ที่จำเป็นต้องถูกประเมิน ได้แก่ มูลค่าของผลิตภาพที่สูญเสีย ไป จากการเสียชีวิตก่อนวัยอันควรอันมีสาเหตุมาจากการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ กล่าวคือ แม้การ เสียชีวิต ดังกล่าวอาจไม่ก่อให้เกิดต้นทุนโดยตรงต่อสังคมแต่ก็ทำให้เกิดค่าเสียโอกาสขึ้นเพราะว่า หาก บุคคลดังกล่าวยังคงมีชีวิตอยู่จนถึงอายุขัยที่ควรเป็นย่อมจะสามารถสร้างผลผลิตให้แก่สังคมได้อีกจำนวน หนึ่ง ซึ่งมูลค่าของผลิตผล ดังกล่าวที่สังคมสูญเสียอันมีสาเหตุจากการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ถือเป็น ต้นทุนส่วนหนึ่งที่สำคัญและควร นำมารวมกับต้นทุนผลกระทบทางตรงจากการบริโภคเครื่องดื่ม แอลกอฮอล์เสมอ นอกจากต้นทุนจากการเสียชีวิต ก่อนวัยอันควรที่สมควรได้รับประเมินว่าเป็นต้นทุนทางอ้อมของการ บริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์แล้วยังมีต้นทุนที่

เกิดจากการที่ผลิตภาพในการทำงานของบุคคลที่บริโภค เครื่องดื่มแอลกอฮอล์มักลดลงกว่าในสภาวะปกติ (ที่ไม่มีเครื่องดื่ม) ด้วย เช่น ผลิตภาพที่หายไปจากการหยุดงานหรือประสิทธิภาพในขณะที่ทำงานน้อยลงเนื่องจากการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ซึ่งต้นทุนส่วน นี้มักถูกมองข้ามในการประเมินต้นทุนผลกระทบทางสังคมจากการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ใน รายงานทั่วไป ดร.ธันันท์ โกมลไพศาล (2558)

3. แนวคิดและทฤษฎีสังคม

แนวคิดทางสังคม (Social Theory)

หมายถึง ความคิดของมนุษย์โดยมนุษย์และเพื่อนมนุษย์ ความคิดที่มนุษย์ประดิษฐ์คิดค้นขึ้นมา จะกระทำโดยคนเดียวหรือหลายคนก็ได้ กรณีที่คิดคนเดียวก็ต้องเป็นที่ยอมรับของผู้อื่นด้วย แม้ไม่ยอมรับทั้งหมดก็อาจยอมรับเพียงบางส่วน ความคิดนั้นจึงคงอยู่ได้ Emory Bogardus ได้ให้ความหมายแนวคิดทางสังคมว่า “เป็นความคิดเกี่ยวกับการสอบถามหรือปัญหาทางสังคมของบุคคลต่างๆไม่ว่าจะเป็นอดีตหรือปัจจุบัน เป็นการคิดร่วมกันของเพื่อนหรือผู้ที่อยู่ในความสัมพันธ์ เป็นความคิดของแต่ละคนและของกลุ่มคน ในเรื่องรอบตัวมนุษย์ ซึ่งมนุษย์ของสังคมแต่ละยุคแต่ละสมัยก็ต้องคิด เพื่อหาทางแก้ปัญหาหรือทำให้ปัญหาบรรเทาลง ความคิดความอ่านที่ได้ประดิษฐ์คิดค้นขึ้นมาแล้ว และใช้การได้ดี ก็จะได้รับการเก็บรักษาสืบทอดจากจุดหนึ่งไปยังอีกจุดหนึ่ง ” อาจารย์วราคม ทีสุกะ ให้ความหมายว่า “แนวคิดทางสังคมเป็นความคิดของมนุษย์ เกิดจากการรวมกันเป็นกลุ่ม เป็นก้อนของมนุษย์ เป็นเรื่องเกี่ยวกับชีวิตมนุษย์โดยทั่วไป และปัญหาที่ประสบ ความคิดนี้เป็นที่ยอมรับกันในหมู่มนุษย์ ไม่สูญหาย มีการสืบความคิดกันต่อไป”

ทฤษฎีสังคมวิทยา (Sociological Theory)

ความหมายของทฤษฎี สังคมวิทยาอาจมีได้ทั้งความหมายอย่างกว้าง หรือความหมายอย่างแคบเจาะจง ทฤษฎีสังคมวิทยาทุกทฤษฎีจะต้องมีลักษณะพื้นฐานเดียวกับทฤษฎีสังคม คือ ต้องเป็นคำอธิบายปรากฏการณ์สังคมตามหลักเหตุผล มีระบบและพยากรณ์ได้ ตัวอย่างทฤษฎีสังคมอย่างกว้าง คือ ทฤษฎีเชิงสังคมวิทยามหาภาพ (Grand Theories) ซึ่งเป็นทฤษฎีเชิงบรรยายความ หากจะพิสูจน์ความจริงก็ต้องนำมาเขียนใหม่ จัดรูป กำหนดสั่งกับให้มีจำนวนพอสมควร แสดงความสัมพันธ์ระหว่างสั่งกับ แล้วจึงสามารถพิสูจน์ได้ ทฤษฎีสังคมอย่างแคบ คือ ทฤษฎีสมัยใหม่ยังไม่มีจำนวนน้อย มีข้อความกระตัดรัดชัดเจนพิสูจน์ได้ด้วยหลักฐานประจักษ์เต็มที่ ตัวอย่าง ถ้ามีคนตั้งแต่สองคนหรือมากกว่ามีการกระทำระหว่างกัน ถ้าเขาสามารถพูดคุยกัน เข้าใจกัน ถ้าการกระทำนั้นยืนยาวเป็นเวลา 15 นาที หรือนานกว่านั้นแล้ว กลุ่มขนาดเล็กแบบซึ่งหน้า (face-to-face) ก็เกิดขึ้น ทฤษฎีแบบนี้มีสั่งกับจำนวน แสดงความสัมพันธ์ระหว่างสั่งกับและคนตามหลักเหตุผล มีระบบสามารถทำนายเหตุการณ์ข้างหน้าได้ ความหมายของทฤษฎีสังคมวิทยาจึงหมายถึง คำอธิบายปรากฏการณ์สังคมตามหลักเหตุผล แสดงความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบของปรากฏการณ์นั้นอย่างมีระบบ จนสามารถพิสูจน์ความจริงนั้นได้

ทฤษฎีโครงสร้าง – หน้าที่ (Structural – Functional Theory)

ทฤษฎีโครงสร้าง – หน้าที่ นิยมนับเป็นทฤษฎีแม่บทที่ยิ่งใหญ่ที่สุดทฤษฎีหนึ่งในบรรดาทฤษฎีแม่บททั้งหลาย ทั้งในแง่ของความเก่าแก่ มีชีวิตยาวนานจากอดีตและในแง่ของความนิยมของสังคมวิทยา ในสหรัฐอเมริกาทฤษฎีนี้ได้รับความนิยมสูงสุดในช่วงปี 1940 – 1965 และเสื่อมถอยลงบ้างแต่ยังมีอิทธิพลไม่น้อยจนถึงปัจจุบัน

ตัวแบบสังคม (Model of Society) ทฤษฎีนี้ถือว่าสังคมเหมือนกับสิ่งมีชีวิตอย่างหนึ่ง (Biological Organism) Herbert Spencer เป็นบิดาทฤษฎีนี้ เขาจะมัดระวังในการใช้ตัวแบบแบบนี้ คือ เพียงบอกว่าสังคม

มนุษย์เสมือนอินทรีย์อย่างหนึ่ง แต่ศิษย์ของเขา เช่น Paul Von Lilienfield และ Bene Worms เน้นชัดว่าสังคม คือ อินทรีย์อย่างหนึ่ง (an actual living organism) ในปัจจุบันนักสังคมวิทยาเข้าใจว่า ตัวแบบ เป็นเพียงอุปมาเพื่อประโยชน์ในการวิเคราะห์สังคมเท่านั้น ไม่ใช่สิ่งที่เป็นจริง (Reality) ซึ่งข้อเปรียบเทียบดังกล่าวทำให้ตั้งเป็นสมมติฐานเกี่ยวกับสังคมได้ 3 ประการ

1. สังคมเป็นระบบๆหนึ่ง
2. ระบบนั้นประกอบด้วยส่วนต่างๆที่สัมพันธ์ซึ่งกันและกัน
3. ระบบมีขอบเขตแน่นอนพร้อมทั้งมีกระบวนการรักษาบูรณาการของอาณาเขตนั้นไว้เสมอ ต่อจากนั้นก็

ได้มีการขยายต่อเติมความคิดนี้ให้ครอบคลุมสมบูรณ์ยิ่งขึ้นตามแต่ความคิดของนักสังคมวิทยาที่นิยมอินทรีย์อุปมานี้แบบที่สุดโด่งกว่าแบบอื่นในหมู่นักโครงสร้าง – หน้าที่นิยมมองเห็นสังคมมีลักษณะ ดังนี้

1. สังคมในฐานะที่เป็นระบบ ที่มีอาณาเขตแน่นอนเป็นสังคมที่วางระเบียบตนเอง ควบคุมตนเอง (Self-regulating) โดยมีแนวโน้มที่ส่วนประกอบต่างๆ พึ่งพาอาศัยกันและรักษาดุลยภาพไว้ได้

2. ในฐานะที่เป็นระบบที่บำรุงรักษาตนเอง ทำนองเดียวกับอินทรีย์ทั้งหลาย สังคมมีความต้องการจำเป็นจำนวนหนึ่ง (needs or requisites) ซึ่งเมื่อสนองได้แล้ว จะทำให้สังคมดำรงชีวิตอยู่ ส่วนต่างๆสามารถพึ่งพากันได้ (homeostasis) และสามารถรักษาสมดุลยภาพไว้ได้

3. เมื่อเป็นดั่งนั้น การวิเคราะห์ระบบที่บำรุงรักษาตนเอง (สังคม) เชิงสังคมวิทยาจึงควร ต้องมุ่งสนองความต้องการ จำเป็นของส่วนประกอบต่างๆของสังคม ซึ่งการทำเช่นนี้จะส่งผลให้เป็นการรักษาความพึ่งพากันและดุลยภาพด้วย

4. ในระบบที่มีความต้องการ จำเป็นสังคมจึงต้องมีโครงสร้างแบบใดแบบหนึ่งขึ้นมาเป็นหลักประการให้มีการพึ่งพา (homeostasis) ดุลยภาพ (Equilibrium) และการมีชีวิต (survival) อาจกล่าวได้ว่า โครงสร้างหลายโครงสร้างสามารถสนองความต้องการจำเป็นอันเดียวกันได้ แต่โครงสร้างจำนวนจำกัดเท่านั้น ที่สามารถสนองความต้องการจำเป็นใดๆหรือความต้องการจำเป็นหลายอย่างในขณะเดียวกัน

การวิเคราะห์สังคมเชิงหน้าที่มีฐานคติหลายประการ คือ

1. ภาวะจำเป็นในการดำรงอยู่ของสังคมอย่างหนึ่ง คือ บูรณาการของส่วนต่างๆอย่างน้อยก็จะต้องมีขั้นต่ำที่สุด แต่จะไม่มีบูรณาการไม่ได้หากจะให้สังคมดำรงชีวิตอยู่ได้

2. คำว่าหน้าที่ หมายถึง กระบวนการต่างๆที่ดำเนินการไปเพื่อบำรุงรักษาบูรณาการนี้หรือความมั่นคงนี้

3. ผล คือ ส่วนต่างๆของโครงสร้างในแต่ละสังคม จะสามารถแสดงให้เห็นว่า ได้มีส่วนอำนวยประโยชน์แห่งบูรณาการหรือความมั่นคงนี้ได้อย่างชัดเจน การวิเคราะห์แบบนี้ทำให้เห็นว่า โครงสร้างทางสังคมและภาวะเงื่อนไขที่จำเป็น สำคัญต่อการดำรงชีวิตอยู่ของสังคม

ความคิดระบบสังคมของพาร์สัน

เนื่องจากจุดสนใจของพาร์สันอยู่ที่ระบบสังคม ดังนั้นเขาจึงสนใจเรื่องบูรณาการในระบบสังคม และระหว่างระบบสังคมกับระบบวัฒนธรรมและระบบบุคคล ตามความคิดของเขา บูรณาการของระบบสังคมจะเกิดขึ้นได้ขึ้นอยู่กับความต้องการจำเป็นเชิงหน้าที่ (Functional Requisite) คือ

1. ระบบสังคมจะต้องมีคนหนึ่ง ซึ่งเพียงพอที่จะแสดงบทบาทต่างๆที่ระบบต้องการ

2. ระบบสังคม จะต้องพยายามหลีกเลี่ยงแบบแผนวัฒนธรรมที่ทิ้งไม่รักษาความเป็นระเบียบเรียบร้อย และกำหนดบังคับให้คนต้องกระทำอันเป็นไปไม่ได้ ซึ่งจะทำให้เกิดการเบี่ยงเบนและการขัดแย้งขึ้น

ความต้องการจำเป็นพื้นฐานของระบบ

พาร์สันเห็นว่า ระบบการกระทำมีความต้องการพื้นฐาน 4 ประการ คือ การปรับตัว การบรรลุเป้าหมาย บูรณาการหรือเสถียรภาพ และกฎระเบียบ การปรับตัวเป็นเรื่องของการแสวงหาสิ่งจำเป็นต่างๆจากสภาพแวดล้อม แล้วแจกจ่ายไปทั่วระบบ การบรรลุเป้าหมาย หมายถึง การกำหนดเป้าหมายใดเป็นเป้าหมายก่อนหลัง แล้วระดมทรัพยากรของระบบเพื่อมุ่งไปสู่เป้าหมาย บูรณาการ หมายถึง การประสานงานและการบำรุงรักษาความสัมพันธ์ระหว่างหน่วยต่างๆของระบบกฎระเบียบประกอบด้วยสองเรื่องใหญ่ๆ คือ การบำรุงรักษาระเบียบและการจัดการกับความตึงเครียด การบำรุงรักษาระเบียบเป็นเรื่องเกี่ยวกับวิธีการ ทำให้ระบบสังคมมีลักษณะอันเหมาะสม การจัดการกับความตึงเครียด เกี่ยวข้องกับความตึงเครียดและแรงกดของลักษณะภายในระบบสังคม

พาร์สัน กำหนดให้ระบบสังคม 4 ระบบ ทำหน้าที่แก้ปัญหาหรือสนองความต้องการจำเป็น คือ ระบบวัฒนธรรมแก้ปัญหากฎระเบียบ ระบบสังคมแก้ปัญหาเสถียรภาพ ระบบบุคคลแก้ปัญหา การบรรลุเป้าหมาย และระบบอินทรีย์แก้ปัญหาการปรับตัว ความสัมพันธ์ระหว่างระบบก็จะถูกมองว่าเป็นเรื่องสัมพันธ์กับการแก้ปัญหา แต่ละระบบและระบบย่อยจะต้องมีหน้าที่แก้ปัญหาต่างๆ เหล่านี้ด้วย ดังนั้นในการทำความเข้าใจหรือศึกษาระบบใดๆ ก็จำเป็นต้องศึกษาหรือทำความเข้าใจระบบหรือระบบย่อยอื่นประกอบด้วย จึงทำให้เกิดความเข้าใจดี เมื่อถึงจุดนี้ เขาเชื่อว่าจะทำให้ระบบสังคมสะท้อนความจริงทางสังคมหรือใกล้เคียงกับความเป็นจริง

พาร์สัน กล่าวถึงความสัมพันธ์ระหว่างระบบการกระทำ 4 ระบบ ซึ่งแต่ละระบบจะต้องแก้ไขปัญหาสำคัญ 4 ปัญหา คือ ระบบวัฒนธรรม ระบบสังคม ระบบบุคคล และระบบอินทรีย์ คือ ให้ระบบย่อยทำหน้าที่แก้ปัญหา 1 ใน 4 ปัญหาหลัก คือ ระบบวัฒนธรรมจะควบคุมระบบสังคม สังคมควบคุมระบบบุคคล บุคคลควบคุมระบบอินทรีย์ พาร์สันยังกล่าวอีกว่าแต่ละระบบอาจถือเป็นแปลงพลังงานให้กับระบบที่สูงขึ้นไป คือ ระบบอินทรีย์เป็นแหล่งพลังงานให้ระบบบุคคล บุคคลเป็นแปลงพลังงานให้ ระบบสังคม ระบบสังคมเป็นแปลงพลังงานให้ระบบวัฒนธรรมอีกทอดหนึ่งเท่ากับว่าต่างระบบต่างควบคุมกันกระบวนการนี้เรียกว่า Cybernetic hierarchy

แนวคิดโครงสร้าง-หน้าที่นิยมของเมอร์ตัน

โรเบิร์ต เมอร์ตัน (Robert Merton) ความคิดของเขาสรุปได้ 3 เรื่อง คือ

1. ความเป็นเอกภาพเชิงหน้าที่ของระบบสังคม (Functional Unity of Social System) บูรณาการเป็นความต้องการจำเป็นพื้นฐานของระบบสังคมจริงหรือไม่ ปัญหาอยู่ที่ว่าบูรณาการระดับไหนที่สังคมต้องการเพื่อให้สังคมอยู่ได้ ปัญหานี้ควรมีการศึกษาตัดสินกันด้วยข้อมูลสนามแต่ละสังคมอาจต้องการบูรณาการระดับต่างกัน

2. ความเป็นสากลเชิงหน้าที่ของสิ่งต่างๆทางสังคม (Functional Universality of Social Items) มักคิดว่าถ้าวัตถุใดมีอยู่ในระบบสังคมแล้วจะต้องถือได้ว่าสิ่งนั้นมีหน้าที่ คือมีผลทางบวกต่อบูรณาการของระบบสังคม ทำให้เกิดปัญหาความซ้ำซ้อน เมอร์ตันบอกว่าควรศึกษาให้รู้ว่าแต่ละสิ่งทางสังคมมีหน้าที่หรือประโยชน์จริงหรือไม่ เมอร์ตันคิดว่า 1) ของแต่ละอย่างทางสังคมอาจไม่มีหน้าที่ต่อสังคมก็ได้ 2) ของทางสังคมบางอย่างอาจมีหน้าที่หรือไม่มีหน้าที่ชัดเจน ของบางอย่างอาจมีหน้าที่หรือไม่มีหน้าที่อย่างแอบแฝงก็ได้ สรุปได้ว่า สิ่งทางสังคมอาจแบ่งได้เป็น 4 ประเภท คือ 1) มีหน้าที่ชัดเจน 2) มีหน้าที่แฝง 3) ไม่มีหน้าที่ชัดเจน 4) ไม่มีหน้าที่อย่างแอบแฝงต่อบุคคล กลุ่มบุคคล สังคมและวัฒนธรรม

3. ความขาดไม่ได้ของสิ่งต่างๆเชิงหน้าที่ในสังคม (Indispensability of Functional Items for Social System) สิ่งทางสังคมบางอย่างเป็นสิ่งขาดไม่ได้สำหรับสังคม ถ้าขาดแล้วทำให้สังคมแตกสลาย เมอร์ตันจึง

ชี้ให้เห็นว่านั่นเป็นความเชื่อที่ผิดเพราะสังคมอาจใช้สิ่งทางสังคมอื่นมาทดแทนได้ เขาจึงเสนอความคิดเรื่อง ตัวเลือกเชิงหน้าที่และตัวทดแทนเชิงหน้าที่ สรุปลงข้อคิดใหม่ของเมอร์ตัน ที่เพิ่มเติมให้กับทฤษฎีโครงสร้าง-หน้าที่ ในส่วนนี้ก็คือ สิ่งทางสังคมบางอย่างอาจมีสิ่งที่เหมาะสมกันมาทำหน้าที่ได้ บางอย่างเอาสิ่งอื่นมาทดแทนที่เดิมได้

ดังนั้น ขณะที่กลไกของระบบต่างๆ ดำเนินไป พร้อมกับความก้าวหน้าพัฒนาของประเทศ ปัญหาต่างๆ ก็เกิดขึ้นควบคู่กันไปอย่างไม่อาจหลีกเลี่ยง และเป็นสิ่งที่สังคมรับรู้ร่วมกัน อย่างไม่อาจปฏิเสธได้ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ปัญหาแอลกอฮอล์ที่เป็นผลกระทบเชิงลบกับผู้ที่ไม่ได้ดื่ม ซึ่งถือเป็นปัญหาที่เกิดขึ้นกับบุคคลในสังคม เป็นปัญหาที่เกิดขึ้นกับสังคมในทุกระดับตั้งแต่ ครอบครัว ชุมชน สังคม และภาพรวมระดับประเทศ ทั้งยังกระทบในหลายมิติ ทางสังคม ตั้งแต่ ด้านสังคม เช่น เมมาแล้วขับ อาชญากรรมความรุนแรง ปัญหาการทำงาน ความรุนแรงในครอบครัว เศรษฐกิจ เช่น การสูญเสียทรัพย์สิน การต้องลาออกจากงานหรือขาดงานเพราะการดื่มแอลกอฮอล์ของบุคคลในครอบครัว ด้านสาธารณสุข เช่น การต้องอยู่ร่วมกับผู้ดื่มแอลกอฮอล์ ทำให้เกิดภาวะเครียด นำไปสู่โรคซึมเศร้า หรืออาจจะร้ายแรงถึงขั้นฆ่าตัวตาย ซึ่งเป็นปัญหาที่สาธารณสุขต้องเข้ามามีบทบาท ด้านกฎหมาย เช่น การที่ผู้ดื่มต้องโทษทางกฎหมายจากการกระทำผิดด้วยมีแอลกอฮอล์เป็นเหตุ อาจส่งผลถึงการสูญเสียทรัพย์สินของครอบครัว หรือเด็กในการดูแลถูกปล่อยประละเลยถูกทอดทิ้ง รวมถึงคุณธรรมจริยธรรมในสังคม เช่น การถูกละเมิดสิทธิส่วนบุคคลที่ทำให้เกิดความรู้สึกถูกเหยียดหยาม เยาะเย้ยจนถึงเรื่อง ความรุนแรงในครอบครัวและการถูกคุกคามทางเพศ ซึ่งถือเป็นภัยร้ายแรงแก่สังคมในวงกว้าง เห็นได้ว่าระบบสังคมมีความสัมพันธ์กันในทุกระดับ ปัญหาที่เกิดขึ้นกับกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งจะส่งผลถึงอีกกลุ่มหนึ่งในลักษณะการแพร่กระจายในวงกว้างมากขึ้นเรื่อยๆ ดังนั้นการแก้ปัญหาของกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งจะเป็นลักษณะความสัมพันธ์เชิงหน้าที่ของสังคมที่จะต้องเข้ามาร่วมกันแก้ปัญหาดังกล่าว เพื่อให้สังคมเกิดเสถียรภาพ เกิดความมั่นคง หรือแม้แต่จะต้องปรับตัวเองของระบบสังคม เพื่อให้สังคมเกิดคุณภาพและคงอยู่ต่อไป

ผลกระทบเชิงลบ

ผู้ที่ได้รับผลกระทบจากแอลกอฮอล์ ซึ่งเป็นผู้ที่ไม่ใช่ผู้ดื่มแต่มีความสัมพันธ์กับผู้ดื่มทั้งทางตรงและทางอ้อม โดยมีลักษณะของความสัมพันธ์ที่เกี่ยวข้องกันสามารถแบ่งได้เป็น 2 ลักษณะ คือ

1. ลักษณะความสัมพันธ์ระดับครอบครัว ประกอบด้วย พ่อ แม่ ลูก พี่ น้อง คู่สมรส/คู่รัก รวมถึงเครือญาติ
2. ลักษณะความสัมพันธ์ระดับชุมชน แบ่งเป็นชุมชนเมือง และชุมชนชนบท ประกอบด้วย เพื่อนบ้าน

เพื่อนร่วมงาน รวมถึงคนแปลกหน้าที่ไม่เคยรู้จักกันมาก่อน

จากลักษณะดังกล่าวส่งผลให้ผู้ไม่ดื่มแต่มีความสัมพันธ์กับผู้ดื่มได้รับผลกระทบเชิงลบในด้านต่างๆ ได้แก่ ด้านสังคมในระดับครอบครัว เช่น คนในครอบครัวถูกดูต่ำ ทบตี และทำร้ายร่างกาย ถูกละเลยไม่ได้รับความสนใจ หรือรู้สึกอับอายจากพฤติกรรมการดื่มของคนในครอบครัว ในระดับชุมชน เช่น ถูกลักขโมยทรัพย์สินจากผู้ดื่มแอลกอฮอล์ในชุมชน รู้สึกไม่ปลอดภัยเมื่อต้องเผชิญหน้ากับคนแปลกหน้าที่ดื่มแอลกอฮอล์ในที่สาธารณะ การได้รับอุบัติเหตุจากการเมาแล้วขับ ด้านเศรษฐกิจในระดับครอบครัว เช่น ขาดรายได้เนื่องจากคนในครอบครัวดื่มแอลกอฮอล์จนไม่สามารถทำงานได้ เสียค่าใช้จ่ายเนื่องจากต้องดูแลผู้ป่วยที่มีสาเหตุจากการดื่มแอลกอฮอล์ ในระดับชุมชน เช่น สูญเสียงบประมาณกับการป้องกัน ดูแลรักษาผู้ดื่มแอลกอฮอล์และผู้ที่ได้รับผลกระทบดังกล่าว ด้านสาธารณสุขในระดับครอบครัว เช่น ปัญหาสุขภาพ เกิดการวิตกกังวล หรือภาวะซึมเศร้า เนื่องจากต้องดูแลหรืออยู่ร่วมกับผู้ดื่มแอลกอฮอล์ ในระดับชุมชน เช่น หน่วยงานด้านสาธารณสุขต้องรับภาระการดูแลรักษาทั้งตัวผู้ดื่มแอลกอฮอล์และผู้ได้รับผลกระทบจากผู้ดื่มแอลกอฮอล์ ด้านกฎหมาย เช่น ความรุนแรงในครอบครัวที่ส่งผลถึง

ระดับชุมชนที่ต้องอาศัยการไกล่เกลี่ย หรือมีระดับความรุนแรงของปัญหาที่ต้องเป็นคดีความในชั้นศาล ด้านคุณธรรมจริยธรรมในระดับครอบครัว เช่น การกดขี่ข่มเหงทางเพศจากผู้ดื่มแอลกอฮอล์ในครอบครัว ในระดับชุมชน เช่น การขาดความรับผิดชอบในหน้าที่ เพราะการดื่มแอลกอฮอล์

จากผลกระทบเชิงลบของผู้ไม่ดื่มแอลกอฮอล์ที่มีต่อสังคม ทั้งในระดับครอบครัวและระดับชุมชน จะเห็นได้ว่าส่งผลให้เกิดปัญหาต่างๆ ที่ส่งผลกระทบต่อสังคมโดยรวม ซึ่งสังคมจะต้องหาแนวทางในการเยียวยาช่วยเหลือ วางแผน แก้ไขปัญหาทั้งในระดับชุมชนและสังคม เพื่อให้สังคมเกิดเสถียรภาพ และสามารถสร้างดุลยภาพที่ทำให้สังคมดำเนินต่อไปได้

4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

อุทัย ดีปาละ (2551) ได้ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของผู้นำชุมชนในการแก้ไขปัญหาการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของประชาชน อำเภอแม่จริม จังหวัดน่าน การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ ศึกษาการมีส่วนร่วมของผู้นำชุมชนในการแก้ไขปัญหาการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของประชาชน อำเภอแม่จริม จังหวัดน่าน โดยมีกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 175 คน ผลการวิจัยพบว่า 1) การมีส่วนร่วมของผู้นำชุมชนทั้ง 3 ด้าน คือ ด้านการวางแผน ด้านการดำเนินงาน และด้านการติดตามประเมินผลอยู่ในระดับปานกลาง 2) ผู้นำชุมชนมีความรู้เกี่ยวกับเครื่องดื่มแอลกอฮอล์อยู่ในระดับพอใช้ 3) ผู้นำชุมชนมีความรู้แตกต่างกันมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ทั้ง 3 ด้าน คือ ด้านการวางแผน ด้านการดำเนินงาน และด้านการติดตามประเมินผล แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 4) แนวทางแก้ไขปัญหายังยืดยาวของการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของประชาชน อำเภอแม่จริม จังหวัดน่าน ได้แก่ การขยายเครือข่ายความร่วมมือในการแก้ไขปัญหาการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ไปยังทุกกลุ่มวันในสังคม ผู้นำชุมชนควรเป็นแบบอย่างที่ดีด้านสุขภาพ เป็นบุคคลต้นแบบด้านสุขภาพ ควรแก้ไขปัญหาโดยเน้นหนักไปที่กลุ่มเยาวชนโดยเริ่มต้นที่สถาบันครอบครัว ควรมีการกำหนดสถานที่ในการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์และควรกระทำอย่างต่อเนื่อง

ธัญทิพ นาดัน (2552) ได้ศึกษาเรื่อง แนวทางป้องกันและแก้ไขการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของเยาวชนตามทัศนคติของผู้นำ ตำบลเปือ อำเภอยางชุมน้อย จังหวัดน่าน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อป้องกันและแก้ไขการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของเยาวชนตามทัศนคติของผู้นำ ตำบลเปือ อำเภอยางชุมน้อย จังหวัดน่าน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้นำชุมชน ในตำบลเปือ อำเภอยางชุมน้อย จังหวัดน่าน เป็นผู้นำภาคราชการ 72 คน ผู้นำภาคเอกชน 31 คน และผู้นำภาคประชาชน 121 คน รวม 224 คน ผลการวิจัยพบว่า 1) แนวทางป้องกันและแก้ไขการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของเยาวชนตามทัศนคติของผู้นำตำบลเปือ อำเภอยางชุมน้อย จังหวัดน่าน คือ การออกกฎหมายห้ามจำหน่ายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ให้กับเยาวชนต่ำกว่าอายุ 18 ปี การมีส่วนร่วมของผู้นำชุมชนในการจัดกิจกรรมแข่งขันกีฬาเยาวชนต้านภัยยาเสพติดโดยเฉพาะ เครื่องดื่มแอลกอฮอล์ การสนับสนุนงบประมาณขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการประชาสัมพันธ์กิจกรรมต่างๆ เพื่อป้องกันและแก้ไขการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของเยาวชนและผู้สูงอายุเป็นตัวอย่างในการไม่ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ 2) ปัญหาการป้องกันและแก้ไขการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของเยาวชนตามทัศนคติของผู้นำ ตำบลเปือ อำเภอยางชุมน้อย จังหวัดน่าน คือ ผู้ปกครองของเยาวชนในชุมชนมีการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์เป็นจำนวนมาก ซึ่งเป็นตัวอย่างที่ไม่ดีให้กับเยาวชน เยาวชนนอก

ชุมชนมาชักชวนให้เยาวชนที่อยู่ในชุมชนดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์และร้านค้าไม่ปฏิบัติตามกฎหมายยังมีการขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ให้กับเยาวชน

อรทัย วลีวงศ์ , ทักษพล ธรรมรังสี และ จินตนา จันทรีโคตรแก้ว (2557) ได้ศึกษาเรื่อง ผลกระทบของการดื่มแอลกอฮอล์ต่อผู้อื่น: แนวคิด สถานการณ์ และช่องว่างของความรู้ของประเทศไทย

ผลกระทบของการดื่มแอลกอฮอล์ต่อผู้อื่น (Alcohol Harm to Others) เป็นมิติหนึ่งในผลกระทบทั้งหมดที่เกิดจากการดื่มแอลกอฮอล์ โดยให้ความสนใจผลกระทบเชิงลบที่เกิดขึ้นกับบุคคลอื่นนอกจากผู้ดื่ม ซึ่งมักมีลักษณะตามรูปแบบความสัมพันธ์ระหว่างผู้ดื่มกับผู้ที่ได้รับผลกระทบ เช่น กรณีผู้ดื่มเป็นสมาชิกในครอบครัวญาติพี่น้อง เพื่อน เพื่อนร่วมงาน หรือคนแปลกหน้า ผลกระทบมีหลากหลายระดับ ครอบคลุมตั้งแต่ความรุนแรงในระดับเล็กน้อย เช่น การรู้สึกรำคาญใจ จนถึงผลกระทบที่รุนแรงมาก เช่น การถูกทำร้ายเสียชีวิต ข้อมูลสถานการณ์ผลกระทบของการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ต่อผู้อื่นของประเทศไทย มีการศึกษาและรวบรวมอยู่ใน 3 ลักษณะ ได้แก่ การสำรวจผลกระทบในประชากร การรายงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และการศึกษาต้นทุนทางสังคม อย่างไรก็ตาม ข้อมูลดังกล่าวยังมีข้อจำกัดอยู่มากทั้งในประเด็นขอบเขตของปัญหาและวิธีการศึกษา โดยมีเฉพาะบางประเด็นที่เป็นเหตุการณ์รุนแรง เช่น อุบัติเหตุจากรถ ความรุนแรงในครอบครัว หรือการนำเสนอเป็นสัดส่วนของเหตุการณ์ที่มีแอลกอฮอล์เกี่ยวข้อง จึงยังไม่สามารถสะท้อนสถานการณ์ของผลกระทบของการดื่มต่อผู้อื่นในภาพรวมอย่างแท้จริง แต่มีประเด็นสำคัญที่น่าสนใจศึกษาต่ออีกหลายประเด็น เช่น ผลกระทบต่อคุณภาพชีวิตร่างกายและจิตใจ หรือทรัพย์สินที่เสียหายของครอบครัวผู้ดื่ม ผลกระทบต่อเด็กและเยาวชนจากการดื่มของคนในครอบครัว ผลกระทบในสถานที่ทำงานต่อเพื่อนร่วมงานหรือเจ้านาย ข้อมูลเชิงประจักษ์ของสถานการณ์และความรุนแรงของผลกระทบเชิงลบของแอลกอฮอล์ที่เกิดต่อสาธารณะนี้ถือว่ามีความสำคัญและประโยชน์ในการสนับสนุนการพัฒนานโยบายควบคุมแอลกอฮอล์ การติดตามผล รวมถึงการสร้างตระหนักต่อสังคมของประเทศได้

อรทัย วลีวงศ์ จินตนา จันทรีโคตรแก้ว สุรศักดิ์ ไชยสงค์ และทักษพล ธรรมรังสี (2558) ได้ศึกษาเรื่อง การศึกษาผลกระทบของการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ต่อบุคคลรอบข้างผู้ดื่ม ในประเทศไทย (ระยะที่ 1) การศึกษาเพื่อวัดขนาดและประเมินผลกระทบ (Scoping and assessment study) ผลการศึกษาพบว่าการศึกษาเพื่อวัดขนาดและประเมินผลกระทบ (Scoping and assessment study) นี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา สถานการณ์ของขนาดและรูปแบบของปัญหาที่เกิดจากการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของผู้อื่นในหน่วยงาน/องค์กร ในสังคมที่ทำงานเกี่ยวกับการจัดการและเยียวยาผู้ที่ได้รับผลกระทบจากการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของผู้อื่น และเพื่อศึกษาระบบการให้บริการ การให้ความช่วยเหลือ การเยียวยาผู้ที่ได้รับผลกระทบรวมถึงระบบการจัดเก็บ ข้อมูลที่เกี่ยวข้อง การศึกษาทำการศึกษาโดยวิธีการสัมภาษณ์เชิงลึกตามแนวคำถามแบบมีโครงสร้างกับเจ้าหน้าที่ ที่รับผิดชอบของหน่วยงานประกอบด้วย หน่วยงานภาครัฐและภาคประชาสังคม หน่วยงานระดับประเทศ และหน่วยงานระดับจังหวัด จากการศึกษารูปแบบปัญหาของผลกระทบจากการดื่มแอลกอฮอล์ต่อผู้อื่นในหน่วยงานบริการที่ศึกษาจากสาม ภาคส่วนหลัก พบว่า ผลกระทบจากการดื่มแอลกอฮอล์ต่อผู้อื่นนั้นมีความหลากหลาย และมีระดับความรุนแรงที่ แตกต่างกันไป เช่น ผลกระทบต่อร่างกาย จิตใจ ทรัพย์สิน ด้านการเงิน การทำงาน ทั้งที่เป็นผลกระทบโดยตรง จากการดื่มแอลกอฮอล์และผลกระทบโดยอ้อมที่มีการดื่มและการเมาแอลกอฮอล์เป็นปัจจัยเสี่ยงที่ทำให้เกิด ปัญหาและมีความรุนแรงมากขึ้น โดยข้อมูลรูปแบบเหตุการณ์ของปัญหาที่พบได้บ่อย ค่อนข้างมีความรุนแรง และ 2 บทสรุปผู้บริหาร ส่งผลกระทบตามต่อเนื่อง อาจแบ่งได้เป็น 4 กลุ่มหลัก ได้แก่ 1) ความรุนแรงต่อผู้หญิง

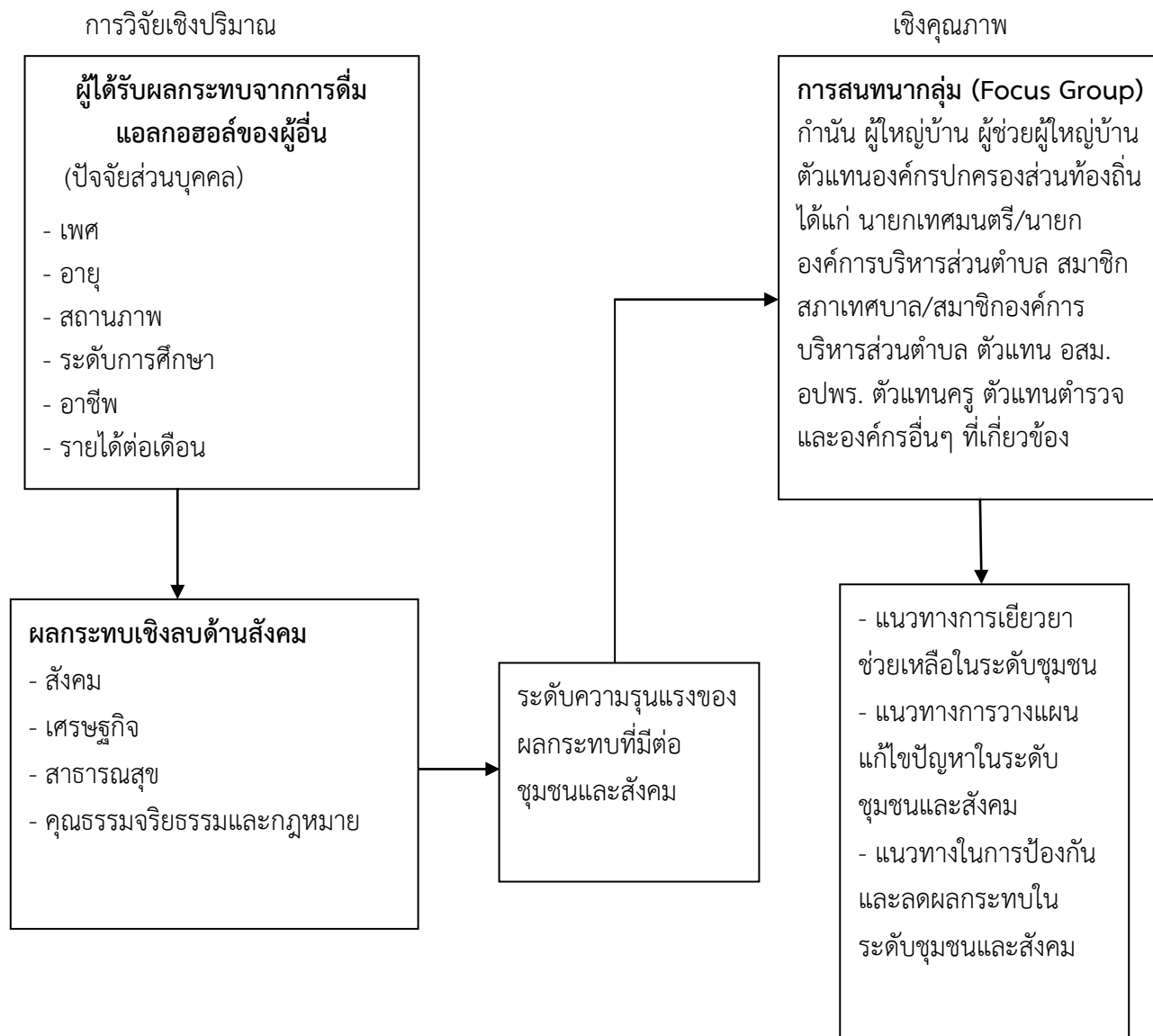
และเด็ก 2) อุบัติเหตุ จราจร, 3) อาชญากรรมต่อชีวิตและร่างกาย และทรัพย์สิน และ 4) ผลกระทบอื่น ๆ ซึ่งผู้ได้รับผลกระทบจาก ปัญหาทุกประเภทมักจะเข้าถึงบริการหรือเกี่ยวข้องกับทั้งหน่วยบริการสุขภาพและหน่วยบริการด้านยุติธรรม ควบคู่กันไป ส่วนหน่วยงานบริการด้านการคุ้มครองสังคมนั้น ให้บริการเฉพาะกับผู้ได้รับผลกระทบบางประเภท หน่วยงานที่ทำการศึกษาค้นคว้าให้ความสำคัญและการรับรู้ของผลกระทบของแอลกอฮอล์ต่อผู้อื่น และมีประสบการณ์ใน การให้บริการแก่ผู้ได้รับผลกระทบแตกต่างกันไป ความรุนแรงต่อผู้หญิงและเด็กจัดเป็นผลกระทบที่มีความรุนแรง และเกิดขึ้นและพบได้บ่อยและถูกรับรู้มากเป็นพิเศษ โดยผู้ได้รับผลกระทบกลุ่มนี้มักเข้าถึงบริการที่โรงพยาบาล และองค์กรภาคประชาสังคมเพื่อผู้หญิงและเด็กเป็นหลัก โดยพบว่าประมาณ 2 ใน 3 ของผู้ได้รับผลกระทบที่ไป ใช้บริการที่มูลนิธิศูนย์พิทักษ์สิทธิเด็ก และประมาณครึ่งหนึ่งของผู้ได้รับผลกระทบที่ไป ใช้บริการที่ศูนย์คุ้มครอง เด็กและสตรีจังหวัดขอนแก่น (ศูนย์พิงได้) ล้วนแต่มีสาเหตุเกี่ยวข้องกับการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของสมาชิก ในครอบครัว โดยเฉพาะการดื่มของสามีในกรณีที่ผู้ได้รับผลกระทบเป็นผู้หญิง ส่วนสถานการณ์คดีอาชญากรรมที่เกี่ยวข้องกับการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์แม้ว่าจะมีข้อมูลมากมายตามหน้าหนังสือพิมพ์ว่าผู้ก่อเหตุและกระทำความผิดมักมีพฤติกรรมดื่มและเมาแอลกอฮอล์ก่อนการก่อเหตุแต่จากการ เก็บข้อมูลพบว่า พฤติกรรมการดื่มแอลกอฮอล์ยังมิได้ถูกมองว่าเป็นปัจจัยร่วมที่สำคัญของการก่ออาชญากรรมใน กลุ่มเจ้าหน้าที่ตำรวจ อาจเพราะด้วยข้อจำกัดทางด้านกฎหมายและอิทธิพลของปัจจัยอื่น ๆ หรือเหตุการณ์อื่น ๆ ที่รุนแรงมากกว่า เช่น ยาเสพติด กอร์ปกับมีหลายกรณีที่ดีความสามารถยอมความและไกล่เกลี่ยกันได้จึงทำให้ ข้อมูลส่วนนี้หล่นหายไปประหว่งทางและไม่ได้รับการตระหนักถึง ในขณะที่ข้อมูลอุบัติเหตุจราจรที่เกี่ยวข้องกับ แอลกอฮอล์พบว่า ส่วนใหญ่เป็นข้อมูลการดื่มแอลกอฮอล์ของตัวผู้ขับขี่ก่อนเกิดอุบัติเหตุ หรือข้อมูลตีมาแล้ว ขับขี่มากกว่า จากการศึกษาระบบการจัดเก็บข้อมูลของหน่วยงานที่ทำการศึกษ พบว่า ข้อมูลผลกระทบจากการดื่มเครื่องดื่ม แอลกอฮอล์ต่อผู้อื่นของประเทศไทยถือว่ายังมีอยู่อย่างจำกัด หน่วยงานส่วนใหญ่ไม่มีการเก็บข้อมูลความ ข้อ เกี่ยวของการดื่มแอลกอฮอล์ที่เป็นปัจจัยร่วมที่ทำให้เกิดปัญหาอย่างเป็นระบบ กล่าวคือ ให้ความสำคัญจำกัด เฉพาะพฤติกรรมการดื่มของตัวผู้รับบริการเองมากกว่าการเก็บข้อมูลในมุมมองของผู้ได้รับผลกระทบในรายบุคคล หรือมีการกำหนดเป็นคำถามในแบบฟอร์มสัมภาษณ์ผู้รับบริการ จึงทำให้ยังไม่ทราบสัดส่วนหรือขนาดของ ปัญหาที่แท้จริงในสังคมได้ และรูปแบบการจัดเก็บส่วนใหญ่ยังอยู่ในรูปแบบแฟ้มประวัติหรือเอกสารทำให้การ วิเคราะห์สถานการณ์และข้อมูลความสัมพันธ์ต่าง ๆ ยังไม่สามารถทำได้ ผลการศึกษา : การศึกษาเชิงสำรวจ (General population survey) สำหรับวิธีการศึกษานี้เก็บข้อมูลโดยวิธีการสัมภาษณ์ต่อหน้าในกลุ่มประชากรไทย ที่มีอายุ 18 ปีขึ้นไป จำนวน 1,695 คน (Response rate 95%) ที่อาศัยอยู่ในจังหวัด เชียงใหม่ ขอนแก่น สุราษฎร์ธานี ชลบุรี และ กรุงเทพมหานคร ผลการศึกษา พบว่า ประชากรไทยส่วนใหญ่ร้อยละ 82 ระบุว่าเคยได้รับผลกระทบจากดื่มแอลกอฮอล์ของผู้อื่นใน มิติใดมิติหนึ่ง โดยเมื่อพิจารณาในรายละเอียดเหตุการณ์ผลกระทบ พบว่า เหตุการณ์ที่ได้รับผลกระทบในสัดส่วน ค่อนข้างสูงนั้น ส่วนใหญ่เป็นเรื่องเกี่ยวข้องกับการรบกวนทางด้าน อารมณ์และจิตใจ ทั้งจากกรณีจากบุคคลใน ครอบครัว/เพื่อน เช่น เคยรู้สึกไม่สบายใจ (ไม่สบายแม้แต่จะมอง) คนในครอบครัว/เพื่อนเนื่องจากการดื่มของเขา (ร้อยละ 37.8), เคยถูกคนที่ดื่มแอลกอฮอล์พูดจาหยาบคายใส่ (ร้อยละ 29.3), เคยรู้สึกเสียใจ/รู้สึกว่าถูก เพิกเฉย เนื่องจากการดื่มของคนในครอบครัว/เพื่อน (ร้อยละ 24.7) และ จากกรณีที่คนดื่มเป็นคนแปลกหน้า เช่น รู้สึกไม่ปลอดภัยเมื่ออยู่ในสถานที่สาธารณะเพราะการดื่มของคนแปลก หน้า (ร้อยละ 38.3), รู้สึกหวาดกลัว เมื่อ ต้องเผชิญหน้ากับคนแปลกหน้าที่ดื่มตามถนน/ในสถานที่สาธารณะต่าง ๆ (ร้อยละ 33.2) และ ต้องตื่นขึ้น กลางดึก/นอนไม่หลับเพราะการส่งเสียงดังรบกวนจากวงสุราหรือผู้เมามา นอก

บริเวณบ้าน (ร้อยละ 31.2) ตาม ด้วย ด้านสังคมและสัมพันธภาพ การสูญเสียบทบาทหน้าที่จากการดื่มหรือเมา แอลกอฮอล์ เช่น คนใน ครอบครัว/เพื่อนไม่ทำงานที่ได้รับมอบหมายได้เพราะการดื่ม/เมา (ร้อยละ 28.9), การดื่ม แอลกอฮอล์ของคนใน ครอบครัว/เพื่อน ทำให้งานสังคมต่างๆ ที่คุณเข้าร่วมหมดสนุก หรือเกิดปัญหา (ร้อยละ 22.4) ผลกระทบด้าน เศรษฐกิจหรือความเสียหายต่อทรัพย์สิน พบว่ามีรายงานอยู่บ้าง เช่น เคยมีปัญหาทางการเงิน (เช่น ไม่มี เงินพอสำหรับใช้จ่ายในสิ่งจำเป็น) เนื่องจากการดื่มแอลกอฮอล์ของคนอื่น (ร้อยละ 11.2), บ้าน รถ หรือทรัพย์สิน ต่างๆ เคยได้รับความเสียหายเพราะการดื่มแอลกอฮอล์ของคนอื่น (ร้อยละ 5.1) ส่วนผลกระทบด้าน การทำร้าย ร่างกายและเพศ พบว่า มีรายงานอยู่บ้างเล็กน้อย เช่น เคยถูกคนที่ดื่มแอลกอฮอล์ผลัก (ร้อยละ 4.9), เคยถูก/ โดนคนที่ดื่มแอลกอฮอล์ทำร้ายร่างกาย (ร้อยละ 2.4) เคยถูกบังคับ หรือ กดขี่ทางเพศ เนื่องจากการดื่ม ของคน ในครอบครัว/เพื่อน (ร้อยละ 0.8) การต้องดูแลผู้ดื่ม ถือว่าเป็นผลกระทบรูปแบบหนึ่งของการดื่ม แอลกอฮอล์ต่อคนรอบข้างคนดื่ม งานวิจัยนี้พบว่า ร้อยละ 29.6 เคยต้องทำความสะอาด (บ้าน) หลังจากการดื่ม ของคนในครอบครัวหรือเพื่อน เฉลี่ยประมาณ 35.2 ครั้งต่อปี, ร้อยละ 19.8 เคยต้องดูแลคนในครอบครัวหรือเพื่อน เพราะการดื่มของคนในครอบครัว/เพื่อน เฉลี่ย ประมาณ 19.4 ครั้งต่อปีและ ร้อยละ 18.9 เคยต้องทำความสะอาด (บ้าน) หลังจากการดื่มของคนในครอบครัว หรือเพื่อน เฉลี่ยประมาณ 11.8 ครั้งต่อปีและเมื่อพิจารณาถึงระยะเวลา ที่ใช้ในการดูแลผู้ดื่มพบว่าการต้องดูแล เด็กหรือคนอื่นๆ เพิ่มมากขึ้น เพราะการดื่มของคนในครอบครัว/เพื่อน ใช้ เวลามากที่สุด เฉลี่ยประมาณ 1,493 นาทีหรือ 24.9 ชั่วโมงต่อครั้ง ในขณะที่คนที่ได้รับผลกระทบจากการดื่ม แอลกอฮอล์ของบุคคลอื่นจะต้องไปใช้บริการจากหน่วยงานที่ให้บริการ พบว่ามีเล็กน้อย ได้แก่ ร้อยละ 6.9 เคย ต้องไปขอความช่วยเหลือ หรือขอคำแนะนำจากผู้นำชุมชน, เพื่อน, เพื่อนบ้าน ผู้นำศาสนา, หรือหน่วยบริการอื่น ๆ (ที่ไม่เป็นทางการ), ร้อยละ 5.3 เคยต้องโทรศัพท์ขอความช่วยเหลือ จากตำรวจ เนื่องจากการดื่มของคนอื่น และ ร้อยละ 4.8 เคยต้องหยุด/ขาด/ลางาน (หรือหยุดเรียน) เพราะได้รับ อันตรายหรือผลกระทบ จากการดื่มของคนอื่น แต่ทั้งพบว่าเหตุการณ์เหล่านี้ล้วนสร้างความสูญเสียในระดับบุคคล มิใช่น้อยทั้งในมิติของภาระค่าใช้จ่ายที่เพิ่มขึ้น และเวลาที่สูญเสียไป เช่น มีผู้เคยได้รับผลกระทบจนต้องไปรับ บริการแผนกฉุกเฉินที่โรงพยาบาล/ นอนพักรักษา ตัวในโรงพยาบาล (แผนกผู้ป่วยใน) เพราะได้รับบาดเจ็บ หรือ ได้รับผลกระทบจากการดื่มของคนอื่นเพียงร้อยละ 1.4 แต่พบว่าเสียเวลาไปมากถึงเฉลี่ย 6.8 วัน ปีละประมาณ 2.7 ครั้งในการพักรักษาตัวเองที่โรงพยาบาล จาก คำถามถึงคะแนนระดับความรุนแรงของผลกระทบโดยรวมจากการดื่มแอลกอฮอล์ของผู้อื่น (Rating scale) พบว่า มีผู้บอกว่าได้รับผลกระทบรุนแรงในระดับมาก (คะแนนตั้งแต่ 6 – 10 คะแนน) จำนวน 491 คน (ร้อยละ 28) ในขณะที่ผู้ตอบที่ดื่มแอลกอฮอล์จำนวน 78 คน (ร้อยละ 10.5) บอกว่าการดื่มของตนนั้นส่งผลกระทบต่อ ผู้อื่นใน ระดับมาก นอกจากนี้ผลการสำรวจผลกระทบจากการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของเพื่อนร่วมงาน พบว่า มีผู้ที่ได้รับ ผลกระทบจากการดื่มของเพื่อนร่วมงาน ซึ่งหมายรวมถึงเจ้านาย หรือ ลูกน้องด้วยอย่างน้อยเหตุการณ์ใด เหตุการณ์หนึ่ง ร้อยละ 31.7 จากจำนวนคนที่มีเพื่อนร่วมงานหรือมีงานทำทั้งหมด 792 คน และ ผลกระทบจาก การดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ต่อเด็ก พบว่า มีเด็กในความดูแลที่ได้รับผลกระทบจากการดื่มของผู้ตอบ อย่างไรก็ดี อย่างหนึ่งจากการดื่มแอลกอฮอล์ร้อยละ 24.6 จากจำนวนกลุ่มตัวอย่างที่มีเด็ก/เยาวชน อายุต่ำกว่า 18 ปีภายใต้ การดูแล 937 คน โดย มีผู้บอกว่าได้รับผลกระทบรุนแรงในระดับมาก (คะแนนตั้งแต่ 6 – 10 คะแนน) ร้อยละ 32.2 จากจำนวนครอบครัวเด็กที่ได้รับผลกระทบ ทั้งนี้ส่วนใหญ่เป็นการดื่มของคนอื่น ๆ ที่ไม่ใช่คนในครอบครัว เช่น คนแปลกหน้า, เพื่อนบ้าน, แก๊งวัยรุ่น, คนในชุมชน (ร้อยละ 5.4) ซึ่งใกล้เคียงกับการดื่มของพ่อแม่ของเด็ก (ร้อยละ 5.3)

กนกวรรณ จังอินทร์ และ สมเดช พิณจสุนทร (2560) ได้ศึกษาเรื่อง พฤติกรรมการดื่มแอลกอฮอล์และผลกระทบต่อครอบครัวของผู้ดื่มแอลกอฮอล์ที่เข้าบำบัดในโรงพยาบาลธัญญารักษ์อุดรธานี มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลกระทบที่มีต่อครอบครัวผู้ป่วยที่ดื่มแอลกอฮอล์ซึ่งมารับ การบำบัดในโรงพยาบาลธัญญารักษ์อุดรธานีกลุ่มตัวอย่างคือ สมาชิกในครอบครัวผู้ป่วยที่ดื่มแอลกอฮอล์ที่เข้าบำบัดรักษา ระหว่างเดือน ธันวาคม 2559 – มีนาคม 2560 โดยเลือกแบบเจาะจงจำนวน 108 คน ผลการวิจัยพบว่าครอบครัวได้รับผลกระทบจากการดื่มแอลกอฮอล์ของผู้ป่วยที่ดื่มแอลกอฮอล์ด้านเศรษฐกิจ มากที่สุด ร้อยละ 84.8 โดย ร้อยละ 37.0 ขาดคนทำงานช่วยครอบครัว และร้อยละ 27.8 พบปัญหาทางด้านการเงินของ ครอบครัว รองลงมาคือผลกระทบด้านร่างกายและจิตใจของคนในครอบครัวร้อยละ 74.6 โดยร้อยละ 33.3 เกิด ความเครียดและปัญหาสุขภาพ ภาพจากการดูแล ผู้ที่ดื่มแอลกอฮอล์ รองลงมาคือร้อยละ 31.5 การมีปัญหาภายในครอบครัว หรือมีปัญหาชีวิตสมรสและการเป็น โรควิตกกังวลหรือ ซึมเศร้ารู้สึกไม่สบายใจจากการดื่มแอลกอฮอล์ของสมาชิกใน ครอบครัว และผลกระทบด้านสังคมพบร้อยละ 61.7 โดย การเป็นคู่กรณีของอุบัติเหตุทางจราจรร้อยละ 15.7 การดื่มแอลกอฮอล์ก่อให้เกิดปัญหาต่อครอบครัว จึงควรมี การพัฒนาระบบการให้บริการ เช่นควรมีแบบประเมิน ผลกระทบจากการดื่ม ที่มีต่อครอบครัวผู้ดื่มที่เป็นมาตรฐาน และเป็นที่ยอมรับในการให้บริการสุขภาพ รวมทั้งการช่วยเหลือเยียวยาผู้ที่ได้รับผลกระทบอย่างเหมาะสมกับความ ต้องการและครอบคลุมทุกปัญหาเพื่อให้สามารถดูแลทั้งผู้ดื่ม และผู้ได้รับผลกระทบอย่างมีคุณภาพ

5. กรอบแนวคิดการวิจัย

การศึกษาวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาศึกษาผลกระทบเชิงลบด้านสังคมของการดื่มแอลกอฮอล์ต่อผู้อื่นในเขตจังหวัดนครศรีธรรมราช โดยศึกษากลุ่มตัวอย่างที่ได้รับผลกระทบ จาก 6 อำเภอ การศึกษาครั้งนี้เพื่อทราบข้อมูลผลกระทบเชิงลบด้านสังคมที่เกิดขึ้นในด้านต่างๆ คือ ด้านสังคม เศรษฐกิจ สาธารณสุข กฎหมายและคุณธรรมจริยธรรม ซึ่งหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในสังคม จะต้องร่วมกันหาแนวทางการเยียวยาช่วยเหลือ วางแผนแก้ไขปัญหาและป้องกันในระดับชุมชนและสังคม ผู้วิจัยได้สรุปกรอบแนวคิด และประเด็นในการวิจัยดังนี้

ภาพที่ 2 กรอบแนวคิดในการวิจัย

บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาเรื่อง“ผลกระทบเชิงลบด้านสังคมของการดื่มแอลกอฮอล์ต่อผู้ไม่ดื่ม (หรือผู้อื่น) ในเขตจังหวัดนครศรีธรรมราช” การวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยได้ออกแบบการวิจัยเป็นแบบผสมผสานรูปแบบการวิจัยเชิงสำรวจและเชิงคุณภาพ (Mixed Models Research) โดยการออกแบบวิจัยเป็น 2 ระยะ เลือกรูปแบบการเชื่อมโยงของผลการวิจัยเชิงสำรวจและเชิงคุณภาพ (Integration) ซึ่งประยุกต์มาจากแนวคิดของ Creswell & Clrk, 2011 โดยในระยะที่ 1 เป็นวิธีวิจัยเชิงสำรวจ และระยะที่สองเป็นวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ วัตถุประสงค์ของการวิจัยครั้งนี้เพื่อ 1.) เพื่อวัดการได้รับผลกระทบเชิงลบด้านสังคมของการดื่มแอลกอฮอล์ต่อผู้อื่นในเขตจังหวัดนครศรีธรรมราช 2.) เพื่อศึกษาความคิดเห็นต่อปัญหาของการดื่มแอลกอฮอล์ต่อผู้ไม่ดื่ม (หรือผู้อื่น) และเป็นแนวทางในการแก้ไขปัญหาของผู้ได้รับผลกระทบเชิงลบด้านสังคมของการดื่มแอลกอฮอล์ต่อผู้อื่นในเขตจังหวัดนครศรีธรรมราช เพื่อให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของการศึกษาผู้วิจัยได้ดำเนินการศึกษา 2 ระยะ ดังนี้

ระยะที่ 1 ศึกษาผลกระทบเชิงลบด้านสังคมของการดื่มแอลกอฮอล์ต่อผู้อื่นในเขตจังหวัดนครศรีธรรมราช

ระยะที่ 2 ศึกษาหาแนวทางการเยียวยาช่วยเหลือ วางแผน แก้ไขปัญหาและป้องกันในระดับชุมชนและสังคม

ระยะที่ 1 ศึกษาผลกระทบเชิงลบด้านสังคมของการดื่มแอลกอฮอล์ต่อผู้อื่นในเขตจังหวัดนครศรีธรรมราช

ในขั้นตอนนี้ผู้วิจัยได้กำหนดรายละเอียดเกี่ยวกับระเบียบวิธีวิจัย โดยประกอบด้วยประชากรและกลุ่มตัวอย่าง รูปแบบการวิจัย การวิเคราะห์ข้อมูล และการพิทักษ์สิทธิของกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้เป็นประชากรในจังหวัดนครศรีธรรมราช จำนวน 906,934 คน (ข้อมูล จากรายงานคุณภาพชีวิตคนนครศรีธรรมราช ปี 2561)

1.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

กลุ่มตัวอย่าง ซึ่งเป็นผู้ให้ข้อมูลหลัก (Key informants) ที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ประชากรในจังหวัดนครศรีธรรมราช โดยกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรของ Taro Yamane (Yamane, 1967) ใช้ความคลาดเคลื่อนจากการสุ่มตัวอย่างร้อยละ 5 ที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 99

ใช้สูตรของ Yamane ในการคำนวณหาขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่เหมาะสม ดังนี้

$$n = \frac{N}{1 + N(e^2)}$$

เมื่อ n = ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง

N = ขนาดของประชากร

e = ขนาดของความคลาดเคลื่อนจากการสุ่มตัวอย่าง (0.01)

เมื่อแทนค่าจำนวนประชากรในจังหวัดนครศรีธรรมราช ในสูตรดังกล่าวโดยกำหนด N = 906,934 และ e = 0.01 จะได้ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง ดังนี้

$$n = \frac{906,934}{1 + 906,934(0.01^2)}$$

$$n = 9,891.31$$

เพื่อความสะดวกในการวิเคราะห์ข้อมูลผู้วิจัยกำหนดจำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ 900 คน ซึ่งมีลำดับขั้นตอนการสุ่มตัวอย่าง ดังนี้

1.2.1 ทำการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) โดยนำอำเภอในจังหวัดนครศรีธรรมราชจำนวน 23 อำเภอ จากอำเภอที่มีการแบ่งเขตการปกครองมากที่สุดลดหลั่นตามลำดับ ได้จำนวน 12 อำเภอ ทำการสุ่มซ้ำเลือกใช้ร้อยละ 50 ได้จำนวน 6 อำเภอ นำจำนวนตำบลของแต่ละอำเภอที่ได้รับการคัดเลือกทำการสุ่ม ร้อยละ 50 ซ้ำกัน 2 ครั้ง ได้ตำบลที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 18 ตำบล ลดหลั่นตามลำดับ ดังนั้นทำให้ได้กลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 6 อำเภอ 18 ตำบล ผู้วิจัยจะจงเลือกกลุ่มตัวอย่างตำบลละ 50 คน ทำให้ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 900 ตัวอย่าง โดยกลุ่มตัวอย่างที่เก็บแบบสอบถามจะต้องมีอายุ 15 ปีขึ้นไป

1.2.2 การเลือกตัวอย่างนั้นผู้วิจัยได้ใช้วิธีการสุ่มแบบบังเอิญ (Accidental Sampling) เฉพาะผู้ที่ได้รับผลกระทบเชิงลบด้านสังคมของผู้ไม่ดื่มแอลกอฮอล์ ที่ผ่านการประเมินแบบคัดกรองผู้ได้รับผลกระทบเชิงลบด้านสังคมของการดื่มแอลกอฮอล์ต่อผู้อื่น ในระยะเวลา 12 เดือน ซึ่งรายละเอียดการเลือกกลุ่มตัวอย่างแสดงได้ตามตารางที่ 6 และตารางที่ 7

ตารางที่ 6 แสดงรายละเอียดอำเภอและตำบลที่ทำการสุ่มตัวอย่างในจังหวัดนครศรีธรรมราช

อำเภอ	ขนาดประชากร		ขนาดกลุ่มตัวอย่าง	
	ตำบล (สุ่มครั้งที่ 1)	ตำบล (สุ่มครั้งที่ 2)	ตัวอย่าง (ตำบล)	ตัวอย่าง (คน)
ปากพนัง	17	8	4	200
เมือง	16	8	4	200
ทุ่งสง	13	7	3	150
ชะอวด	11	5	3	150
ท่าศาลา	10	5	2	100
สิชล	9	5	2	100
รวม	76	38	18	900

ตารางที่ 7 แสดงรายละเอียดตำบลที่ทำการสุ่มตัวอย่างในจังหวัดนครศรีธรรมราช

อำเภอ	ตำบล	ขนาดกลุ่มตัวอย่าง (คน)
อำเภอปากพนัง	1. ตำบลคลองน้อย	50
	2. ตำบลคลองกระบือ	50
	3. ตำบลป่าระกำ	50
	4. ตำบลท่าพญา	50
อำเภอเมือง	1. ตำบลในเมือง	50

อำเภอ	ตำบล	ขนาดกลุ่มตัวอย่าง (คน)
	2. ตำบลท่าเรือ	50
	3. ตำบลท่าวัง	50
	4. ตำบลปากพูน	50
อำเภอทุ่งสง	1. ตำบลนาไม้ไผ่	50
	2. ตำบลหนองหงส์	50
	3. ตำบลควนกรด	50
อำเภอชะอวด	1. ตำบลเครีง	50
	2. ตำบลเกาะขัน	50
	3. ตำบลชะอวด	50
อำเภอท่าศาลา	1. ตำบลโมคลาน	50
	2. ตำบลท่าซื่น	50
อำเภอสิชล	1. ตำบลเสาเกา	50
	2. ตำบลทุ่งปรัง	50
รวม		900

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเพื่อหากลุ่มตัวอย่างตำบลละ 50 คน ในการตอบแบบสอบถาม เป็นแบบคัดกรองผู้ได้รับผลกระทบเชิงลบด้านสังคมของการดื่มแอลกอฮอล์ต่อผู้อื่น โดยผู้วิจัยจัดทำแบบคัดกรองผู้ได้รับผลกระทบเชิงลบด้านสังคมของการดื่มแอลกอฮอล์ต่อผู้อื่น ในระยะเวลา 12 เดือน จากเหตุการณ์ที่ผู้วิจัยได้กำหนดไว้ในแบบคัดกรอง จำนวน 10 เหตุการณ์ คือ 1. บุคคลในครอบครัวดื่มแอลกอฮอล์ 2. ได้รับการรบกวนหรือความรำคาญ 3. เกิดอุบัติเหตุที่มีเหตุมาจากการดื่มแอลกอฮอล์ของผู้อื่น 4. ทะเลาะวิวาทกับคู่กรณีที่ดื่มแอลกอฮอล์ 5. เสียทรัพย์สิน/ทรัพย์สินเสียหาย 6. ต้องรับภาระจากเพื่อนร่วมงานที่ดื่มแอลกอฮอล์ 7. ต้องดูแลผู้ป่วยที่มีเหตุมาจากการดื่มแอลกอฮอล์ 8. การเสียชีวิตของบุคคลใกล้ชิด 9. สูญเสียอวัยวะเนื่องจากการดื่มแอลกอฮอล์ของผู้อื่น และ 10. การถูกทำร้ายร่างกายจิตใจหรือทารุณกรรมทางเพศ ผู้ที่ผ่านการคัดเลือกเพื่อเป็นกลุ่มตัวอย่าง ตำบลละ 50 คน ต้องผ่านเหตุการณ์ในแบบคัดกรองตั้งแต่ 3 เหตุการณ์ขึ้นไป และเลือกบุคคลที่ใกล้ชิดที่สุดหรือเหตุการณ์ที่ส่งผลกระทบต่อตนเองมากเป็นลำดับแรกในการตัดสินใจในการทำแบบคัดกรอง

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเชิงปริมาณเป็นแบบสอบถาม แบ่งเป็น 3 ตอน ประกอบด้วย

ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลส่วนบุคคล ประกอบด้วย เพศ อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ต่อเดือน ลักษณะข้อคำถามเป็นข้อคำถามให้เลือกตอบ รวมจำนวน 6 ข้อ

ตอนที่ 2 แบบสอบถามผลกระทบเชิงลบด้านสังคมของการดื่มแอลกอฮอล์ต่อผู้อื่น ในระดับบุคคล ผู้วิจัยมีเกณฑ์การให้คะแนนและแปรผล ดังนี้

5 คะแนน หมายถึง ผลกระทบเชิงลบในด้านสังคมมากที่สุด

- 4 คะแนน หมายถึง ผลกระทบเชิงลบในด้านสังคมมาก
- 3 คะแนน หมายถึง ผลกระทบเชิงลบในด้านสังคมปานกลาง
- 2 คะแนน หมายถึง ผลกระทบเชิงลบในด้านสังคมน้อย
- 1 คะแนน หมายถึง ผลกระทบเชิงลบในด้านสังคมน้อยที่สุด
- 0 คะแนน หมายถึง ไม่มีผลกระทบเชิงลบในด้านสังคม

โดยใช้เกณฑ์ในการแปลความหมาย ซึ่งผู้วิจัยกำหนดแบ่งระดับความรุนแรงของผลกระทบเชิงลบด้านสังคม เป็น 3 ระดับ โดยมีความกว้างของชั้น ดังนี้ (วิเชียร เกตุสิงห์. 2538 : 9)

$$\begin{aligned} \text{ความกว้างของชั้น} &= \frac{\text{คะแนนสูงสุด} - \text{คะแนนต่ำสุด}}{\text{จำนวนชั้น}} \\ &= \frac{5 - 1}{3} = 1.33 \end{aligned}$$

ดังนั้นการกำหนดค่าเฉลี่ยระดับความรุนแรงของผลกระทบ สามารถแบ่งได้ดังนี้

- คะแนน 3.67 - 5.00 หมายถึงระดับความรุนแรงของผลกระทบมาก
- คะแนน 2.34 - 3.66 หมายถึงระดับความรุนแรงของผลกระทบปานกลาง
- คะแนน 1.00 - 2.33 หมายถึงระดับความรุนแรงของผลกระทบน้อย

ตอนที่ 3 ประเด็นปัญหาที่ต้องการให้มีการเยียวยาช่วยเหลือเร่งด่วน มีลักษณะข้อคำถามแบบปลายเปิด โดยการแสดงความคิดเห็นประเด็นปัญหาที่ต้องการให้มีการเยียวยาช่วยเหลือเร่งด่วนของผู้ได้รับผลกระทบเชิงลบจากการผู้ดื่มแอลกอฮอล์

3. การหาคูณภาพเครื่องมือ

3.1 การตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content validity)

ผู้วิจัยสร้างเครื่องมือวิจัยที่มีลักษณะเป็นแบบสอบถามฉบับร่างแล้วนำไปตรวจสอบความเที่ยงตรงเนื้อหาโดยวิธี IOC โดยผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน ทำการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา เพื่อพิจารณาเกี่ยวกับการใช้ภาษาและความครอบคลุมของเนื้อหา และนำมาคำนวณหาค่าดัชนีความสอดคล้องของข้อคำถามกับ (IOC: Index of item objective congruence) การตรวจสอบความตรงของเนื้อหาได้กำหนดเกณฑ์ดังนี้ ให้คะแนน +1 เมื่อแน่ใจว่าวัดได้ตรงกับนิยามปฏิบัติการ ให้คะแนน-1 เมื่อแน่ใจว่าวัดได้ไม่ตรงกับนิยามปฏิบัติการ และให้คะแนน 0 เมื่อไม่แน่ใจว่าวัดได้ตรงกับนิยามปฏิบัติการหรือไม่ แล้วพิจารณาเลือกข้อคำถามที่มีค่า IOC > 0.5 ขึ้นไปมาใช้ ซึ่งสามารถตัดสินได้ว่าข้อคำถามมีความสอดคล้องเหมาะสม หรือมีความตรงเชิงเนื้อหา แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขภาษาเพื่อนำไปสู่การทดลองใช้ต่อไป (Kline, 2011)

3.2 การตรวจสอบความเชื่อมั่น (Reliability)

ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่แก้ไขปรับปรุงแล้วไปทดลองใช้ (try out) กับผู้ได้รับผลกระทบเชิงลบที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คนแล้วนำมาวิเคราะห์ตรวจสอบหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) เพื่อหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α -coefficient) ค่าที่สูงแสดงว่าแบบสอบถามมีความเชื่อถือมาก ค่าที่ได้ควรอยู่ระหว่าง 0.60 - 1.00 แสดงว่ามีความสอดคล้องภายในและสามารถนำไปใช้ได้ (Cronbach,1990) นอกจากนี้ยังมีการทดสอบความสอดคล้องของข้อคำถาม (Homogeneity of the item) ด้วย Item-total correlation การพิจารณา Item total correlation เป็น

การดูว่าข้อคำถามนั้นๆ มีความสัมพันธ์กับคะแนนรวมของข้อคำถามที่เหลือของแบบสอบถามทั้งฉบับหรือไม่ เพื่อที่จะทราบความสอดคล้องของข้อคำถาม ในการพิจารณาค่าของข้อคำถามที่เหมาะสมได้แก่ข้อคำถามที่มีค่าตั้งแต่ 0.2 ขึ้นไป ข้อคำถามที่มีค่าเป็นลบหรือมีค่าต่ำกว่า 0.2 ต้องพิจารณาปรับปรุง หรือตัดทิ้งไป (Carmines & Zeller, 1990)

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

คณะผู้วิจัยพร้อมกับผู้ช่วยนักวิจัยดำเนินการเก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างด้วยตนเอง พร้อมทั้งอธิบายข้อซักถามจากกลุ่มตัวอย่างเพื่อให้เข้าใจข้อคำถามมากขึ้น

4.1 ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงประจักษ์จากประชากรกลุ่มตัวอย่าง โดยผู้วิจัย และผู้ช่วยนักวิจัยทำหน้าที่ในการเดินทางไปพบประชากรกลุ่มตัวอย่าง โดยการเข้าถึงกลุ่มตัวอย่างเบื้องต้นจะผ่านการคัดกรองตัวบุคคลจากผู้ช่วยนักวิจัยคือ อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) ในพื้นที่กลุ่มตำบลและอำเภอที่เป็นกลุ่มตัวอย่างนั้นๆ โดยได้รับความร่วมมือจากสาธารณสุขอำเภอ และในขั้นที่สองเมื่อเข้าถึงตัวบุคคลในพื้นที่แล้วก็จะดำเนินการในส่วนการจัดทำแบบคัดกรองเหตุการณ์ จำนวน 10 เหตุการณ์ โดยต้องผ่าน 3 เหตุการณ์ขึ้นไป จึงจะเป็นกลุ่มตัวอย่างในการเก็บแบบสอบถาม และขออนุญาตและขออนุเคราะห์ตอบแบบสอบถาม

4.2 การพิทักษ์สิทธิของกลุ่มตัวอย่างก่อนทำการตอบแบบสอบถามผู้วิจัยและผู้ช่วยวิจัยได้ชี้แจงให้ทราบถึงวัตถุประสงค์ของการวิจัย วิธีดำเนินการวิจัย และสิทธิของผู้ตอบแบบสอบถามตามหลักการวิจัย ข้อมูลทุกอย่างจากการตอบแบบสอบถามจะถือเป็นความลับและนำมาใช้ตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยครั้งนี้เท่านั้น

4.3 นำแบบสอบถามมาลงข้อมูลคะแนนตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ เพื่อทำการวิเคราะห์หาค่าทางสถิติที่กำหนดไว้ต่อไป

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้เพื่อให้การวิเคราะห์ข้อมูลบรรลุตามวัตถุประสงค์ ผู้วิจัยจัดการกระทำข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปในการวิเคราะห์สถิติ โดยแบ่งการวิเคราะห์ออกเป็น 2 ขั้นตอน ดังนี้
ขั้นตอนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้นของกลุ่มตัวอย่าง ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์โดยใช้สถิติบรรยาย ได้แก่ ความถี่ และค่าร้อยละ และนำเสนอในรูปตาราง

ขั้นตอนที่ 2 การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อวัดระดับความรุนแรงของผลกระทบเชิงลบด้านสังคมของผู้ไม่ดื่มแอลกอฮอล์ ใช้การวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปในการวิเคราะห์สถิติ

ระยะที่ 2 วิธีวิจัยเชิงเชิงคุณภาพ

เพื่อค้นหาแนวทางเยียวยาช่วยเหลือ วางแผน แก้ไขปัญหาผลกระทบเชิงลบของผู้ไม่ดื่มแอลกอฮอล์ ในระดับชุมชนและระดับสังคม ในขั้นตอนนี้ผู้วิจัยได้กำหนดรายละเอียดเกี่ยวกับระเบียบวิธีวิจัย โดยประกอบด้วยกลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลัก (Key Informants) รูปแบบการวิจัย การวิเคราะห์ข้อมูล และการพิทักษ์สิทธิของกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

1. กลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลัก

กลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลัก ในการวิจัยระยะนี้ คือ ตัวแทนผู้นำชุมชน ได้แก่ กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน ตัวแทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้แก่ นายกเทศมนตรี/นายกองค์การบริหารส่วนตำบล สมาชิกสภาเทศบาล/สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล ตัวแทน อสม. อปพร. ตัวแทนครู ตัวแทนตำรวจ และองค์กรอื่นๆที่เกี่ยวข้อง โดยผู้วิจัยใช้วิธีการเลือกแบบเฉพาะเจาะจง (Purposive Sampling) เพื่อนำไปสู่การจัดเวทีสนทนากลุ่มย่อย (Focus Group) กลุ่มละ 15 คนต่อ 1 อำเภอ รวมการจัดสนทนากลุ่มย่อยทั้งหมด 6 ครั้ง รวม 90 คน

2. รูปแบบการวิจัย

การศึกษาในระยะที่ 2 เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) เพื่อตรวจสอบยืนยันแนวทางเยียวยาช่วยเหลือ วางแผน แก้ไขปัญหาป้องกันผลกระทบเชิงลบของผู้ไม่เต็มแอลกอฮอล์ ในระดับชุมชนและระดับสังคม ผู้วิจัยใช้เทคนิคการสนทนากลุ่ม (Focus Group) โดยกำหนดการสนทนากลุ่มเป็น 1 พื้นที่ จำนวน 6 ครั้ง คือ จัดเวทีสนทนากลุ่มกับตัวแทนผู้นำชุมชน ได้แก่ กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน ตัวแทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้แก่ นายกเทศมนตรี/นายกองค์การบริหารส่วนตำบล สมาชิกสภาเทศบาล/สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล ตัวแทน อสม. อปพร. ตัวแทนครู ตัวแทนตำรวจ และองค์กรอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องใน 6 อำเภอ คือ อำเภอปากหนัง อำเภอเมือง อำเภอทุ่งสง อำเภอชะอวด อำเภอท่าศาลา และอำเภอสิชล

โดยผู้วิจัยเดินทางไปยังพื้นที่อำเภอที่กำหนดไว้เพื่อนัดหมายการสนทนากลุ่ม และดำเนินการสนทนากลุ่มตามวัน เวลาที่กำหนด ข้อคำถามผู้วิจัยใช้แบบสนทนากลุ่ม โดยมีประเด็นคำถามที่สำคัญ คือ

1) ข้อคิดเห็นจากผลการวิจัยผลกระทบเชิงลบด้านสังคมของการดื่มแอลกอฮอล์ต่อผู้อื่นในเขตจังหวัดนครศรีธรรมราช

2) ข้อคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาที่ต้องการให้มีการเยียวยาช่วยเหลือเร่งด่วน

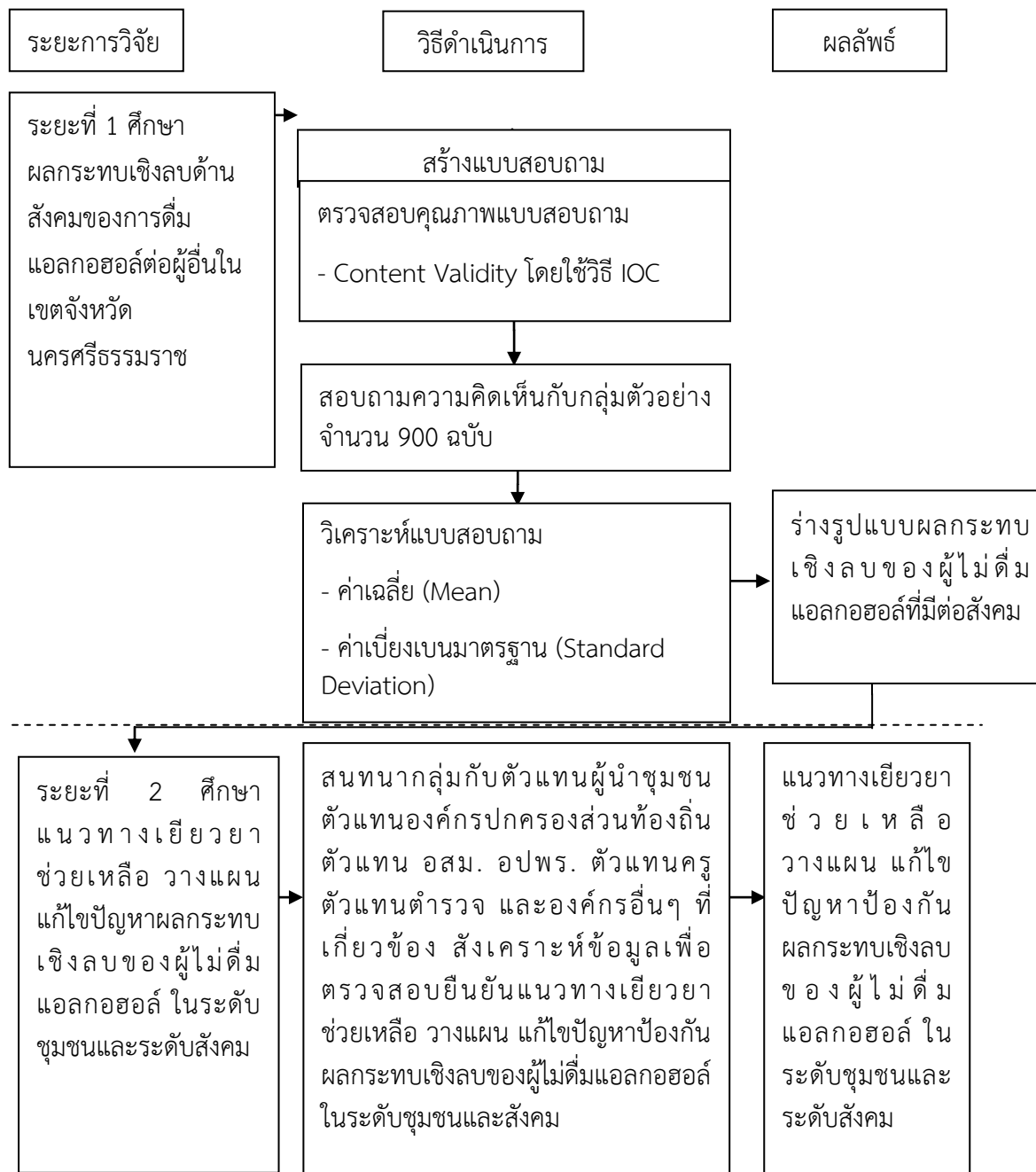
3) ข้อคิดเห็นเกี่ยวกับศักยภาพในการวางแผนการเยียวยาช่วยเหลือ วางแผน แก้ไขปัญหาป้องกันในระดับชุมชนและสังคม

ในการสนทนากลุ่มผู้วิจัยจะเปิดโอกาสให้ทุกคนมีโอกาสสะท้อนความคิดของตนออกมาตามประเด็นคำถามที่กำหนดขึ้น โดยในระหว่างการสนทนาผู้วิจัยได้มอบหมายให้ผู้ช่วยนักวิจัยทำการบันทึกข้อมูลโดยการจดบันทึก บันทึกเสียงเพื่อเป็นหลักฐานยืนยัน ใช้วิเคราะห์และสรุปในรายละเอียด

3. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำเอาข้อมูลที่ได้มาจากการสนทนากลุ่มกับตัวแทนกลุ่มต่างๆ มาทำการวิเคราะห์ด้วยวิธีการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content Analysis) โดยทำการจัดระเบียบข้อมูล ด้วยการจัดกลุ่มข้อมูลให้เป็นหมวดหมู่ ทำการสรุปข้อมูล และแปลความหมายของข้อที่ค้นพบเพื่อตรวจสอบยืนยันแนวทางเยียวยาช่วยเหลือ วางแผน แก้ไขปัญหาป้องกันผลกระทบเชิงลบของผู้ไม่เต็มแอลกอฮอล์ ในระดับชุมชนและสังคม แล้วนำเสนอผลการวิจัยเป็นรูปแบบพรรณนาอธิบายข้อค้นพบ อนึ่งก่อนทำการสนทนากลุ่มผู้วิจัยได้ชี้แจงให้ถึงวัตถุประสงค์ของการวิจัยวิธีดำเนินการวิจัย และสิทธิของผู้ถูกสัมภาษณ์ โดยข้อมูลทุกอย่างจากการสนทนาจะนำมาใช้ตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยครั้งนี้เท่านั้น

ดังนั้นขั้นตอนในการดำเนินการวิจัยโดยใช้การออกแบบวิจัยเป็นแบบ Explanatory Sequential Design แสดงได้ดังภาพประกอบ 3

ภาพประกอบ 3 แสดงขั้นตอนในการดำเนินการวิจัย

บทที่ 4

ผลการวิจัย

การศึกษา “ผลกระทบเชิงลบด้านสังคมของการดื่มแอลกอฮอล์ต่อผู้ไม่ดื่ม (หรือผู้อื่น) ในเขตจังหวัดนครศรีธรรมราช” การวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยได้ออกแบบการวิจัยเป็นแบบผสมผสานรูปแบบการวิจัยเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ (Mixed Models Research) ทำการรวบรวมข้อมูลปฐมภูมิ โดยใช้แบบสอบถามจาก กลุ่มตัวอย่างผู้ได้รับผลกระทบเชิงลบด้านสังคมของการดื่มแอลกอฮอล์ต่อผู้อื่นในเขตจังหวัดนครศรีธรรมราช จำนวน 900 ชุด และจัดประชุมกลุ่มเพื่อระดมความคิดเห็นจากผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ได้แก่ ตัวแทนผู้นำชุมชน ได้แก่ กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน ตัวแทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้แก่ นายกเทศมนตรี/นายกองค์การบริหารส่วนตำบล สมาชิกสภาเทศบาล/สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล ตัวแทน อสม. อปพร. ตัวแทนครู ตัวแทนตำรวจ และองค์กรอื่นๆ เพื่อค้นหาแนวทางเยียวยาช่วยเหลือวางแผน แก้ไขปัญหาผลกระทบเชิงลบของผู้ไม่ดื่มแอลกอฮอล์ ในระดับชุมชนและระดับสังคม ส่วนข้อมูลทุติยภูมิได้ทำการค้นคว้าและรวบรวมข้อมูลจากวารสาร บทความ งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ตำรา รวมถึงข้อมูลทางสถิติต่างๆ ที่เกี่ยวข้องทำให้งานวิจัยสมบูรณ์และนำไปใช้ประโยชน์ต่อไป โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อหาแนวทางเยียวยาช่วยเหลือ วางแผน แก้ไขปัญหาป้องกันผลกระทบเชิงลบของผู้ไม่ดื่มแอลกอฮอล์ ในระดับชุมชนและระดับสังคม ซึ่งผลการศึกษาอยู่ในรูปแบบบรรยาย ประกอบตาราง ทางผู้วิจัยนำเสนอผลการศึกษาออกเป็น 3 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ระดับผลกระทบเชิงลบด้านสังคมของการดื่มแอลกอฮอล์ต่อผู้อื่นในเขตจังหวัดนครศรีธรรมราช

ส่วนที่ 2 ข้อมูลเชิงคุณภาพที่ได้จากการสนทนากลุ่มเพื่อระดมความคิดเห็นจากผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในภาคส่วนต่างๆ ของผลกระทบจากการดื่มแอลกอฮอล์ ในจังหวัดนครศรีธรรมราช

สัญลักษณ์ที่ใช้นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อให้เกิดความเข้าใจในการแปลความหมายของข้อมูล ผู้วิจัยได้กำหนดสัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

N = จำนวนข้อมูลตัวอย่าง

($\bar{X}$) = ค่าเฉลี่ย

S.D. = ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

1. ระดับผลกระทบเชิงลบด้านสังคมของการดื่มแอลกอฮอล์ต่อผู้อื่นในเขตจังหวัดนครศรีธรรมราช

ระดับผลกระทบเชิงลบด้านสังคมของการดื่มแอลกอฮอล์ต่อผู้อื่นในเขตจังหวัดนครศรีธรรมราช ผู้วิจัยนำเสนอผลการศึกษาโดยลำดับหัวข้อตามลำดับดังนี้ 1. ลักษณะส่วนบุคคลของผู้ได้รับผลกระทบเชิงลบด้านสังคมของการดื่มแอลกอฮอล์ต่อผู้อื่นในเขตจังหวัดนครศรีธรรมราช 2. ระดับผลกระทบของระดับผลกระทบเชิงลบด้านสังคมของการดื่มแอลกอฮอล์ต่อผู้อื่นในเขตจังหวัดนครศรีธรรมราช

1.1 ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

ข้อมูลทั่วไปของผู้ได้รับผลกระทบเชิงลบด้านสังคมของการดื่มแอลกอฮอล์ต่อผู้อื่นในเขตจังหวัดนครศรีธรรมราช ปรากฏผลการวิเคราะห์ที่ได้จากผลการวิจัย ดังตารางที่ 8

ตารางที่ 4 แสดงความถี่ค่าร้อยละลักษณะส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่าง

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	681	75.7
หญิง	217	24.1
รวม	900	100.0
อายุ		
15 - 25 ปี	73	8.1
25 - 30 ปี	85	9.4
31 - 35 ปี	90	10.0
36 - 40 ปี	215	23.9
41 - 45 ปี	212	23.6
46 - 50 ปี	147	16.3
50 ปีขึ้นไป	78	8.7
รวม	900	100.0
สถานภาพ		
โสด	153	17.0
สมรส	612	85.0
หม้าย	114	12.7
หย่าร้าง	7	0.8
แยกกันอยู่	14	1.6
รวม	900	100.0
ระดับการศึกษา		
ประถมศึกษา	383	42.6
มัธยมศึกษาตอนต้น	219	24.3
มัธยมศึกษาตอนปลาย	94	10.4
อนุปริญญา/ปวส.	121	13.4
ปริญญาตรี	83	9.2
รวม	900	100.0
อาชีพ		
เกษตรกร/ประมง	393	43.7
รับจ้าง	241	26.8
ค้าขาย/อาชีพอิสระ	82	9.1
รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ	33	3.7
นักเรียน/นักศึกษา	58	6.4
อื่นๆ	93	10.3

รวม	900	100.0
รายได้ต่อเดือน		
ต่ำกว่า 5,000 บาท	346	38.4
5001 – 10,000 บาท	455	50.6
10,001 – 15,000 บาท	62	6.9
15,001 – 20,000 บาท	5	0.6
20,001 บาทขึ้นไป	32	3.6
รวม	900	100.0
ความสัมพันธ์กับผู้ดื่มแอลกอฮอล์		
สามี – ภรรยา	164	18.2
พ่อ – แม่	12	1.3
ลูก	31	3.4
เครือญาติ	155	17.2
เพื่อนบ้าน	463	51.4
เพื่อนร่วมงาน	52	5.8
อื่นๆ	23	2.6
รวม	900	100.0

จากตารางที่ 4 การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปผู้ได้รับผลกระทบเชิงลบด้านสังคมของการดื่มแอลกอฮอล์ต่อผู้อื่นในเขตจังหวัดนครศรีธรรมราช สามารถอธิบายผลการศึกษาปัจจัยส่วนบุคคล ดังนี้

เพศ พบว่าส่วนใหญ่เป็นเพศชาย จำนวน 681 คน คิดเป็นร้อยละ 75.7 ส่วนเพศหญิง จำนวน 217 คน คิดเป็นร้อยละ 24.1

อายุ พบว่าส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 36 – 40 ปีจำนวน 215 คน คิดเป็นร้อยละ 23.9 อายุระหว่าง 41 – 45 ปี จำนวน 212 คน คิดเป็นร้อยละ 23.6 อายุระหว่าง 46 – 50 ปี จำนวน 147 คน คิดเป็นร้อยละ 16.3 อายุระหว่าง 31 – 35 ปี จำนวน 90 คน คิดเป็นร้อยละ 10.0 อายุระหว่าง 25 – 30 ปี จำนวน 85 คน คิดเป็นร้อยละ 9.4 อายุ 50 ปีขึ้นไป จำนวน 78 คน คิดเป็นร้อยละ 8.7 และอายุ 15- 25 ปี จำนวน 73 คน คิดเป็นร้อยละ 8.1

สถานภาพ พบว่า ส่วนใหญ่มีสถานภาพสมรส จำนวน 612 คน คิดเป็นร้อยละ 68.0 รองลงมาคือเป็นโสด จำนวน 153 คน คิดเป็นร้อยละ 17.0 สถานภาพหม้าย จำนวน 114 คน คิดเป็นร้อยละ 12.7 สถานภาพแยกกันอยู่ จำนวน 14 คน คิดเป็นร้อยละ 1.6 และสถานภาพอยู่อย่างร้าง จำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 0.8

ระดับการศึกษา พบว่า ส่วนใหญ่ มีการศึกษาระดับประถมศึกษา จำนวน 383 คน คิดเป็นร้อยละ 42.6 รองลงมาคือระดับมัธยมศึกษาตอนต้น จำนวน 219 คน คิดเป็นร้อยละ 24.3 ระดับการศึกษาอนุปริญญา/ปวส. จำนวน 122 คน คิดเป็นร้อยละ 13.4 ระดับการศึกษามัธยมศึกษาตอนปลาย จำนวน 94 คน คิดเป็นร้อยละ 10.4 และระดับการศึกษาปริญญาตรี จำนวน 83 คน คิดเป็นร้อยละ 9.2

อาชีพ พบว่า ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกร/ประมง จำนวน 393 คน คิดเป็นร้อยละ 43.7 รองลงมาประกอบอาชีพรับจ้าง จำนวน 241 คน คิดเป็นร้อยละ 26.8 ประกอบอาชีพอื่นๆ เช่น แม่บ้าน หรือว่างงาน จำนวน 93 คน คิดเป็นร้อยละ 10.3 ประกอบอาชีพค้าขาย/อาชีพอิสระ จำนวน 82 คน คิด

เป็นร้อยละ 9.1 ประกอบอาชีพนักเรียน/นักศึกษา จำนวน 58 คน คิดเป็นร้อยละ 6.4 และประกอบอาชีพรับราชการ/รัฐวิสาหกิจ จำนวน 33 คน คิดเป็นร้อยละ 3.7

รายได้ต่อเดือน พบว่า ส่วนใหญ่มีรายได้ระหว่าง 5,001 – 10,000 บาท จำนวน 455 คน คิดเป็นร้อยละ 50.6 รองลงมา มีรายได้ต่ำกว่า 5,000 บาท จำนวน 346 คน คิดเป็นร้อยละ 38.4 มีรายได้ระหว่าง 10,001- 15,000 บาท จำนวน 62 คน คิดเป็นร้อยละ 6.9 มีรายได้ 20,001 บาทขึ้นไป จำนวน 32 คน คิดเป็นร้อยละ 3.6 และมีรายได้ระหว่าง 15,001 – 20,000 บาท จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 0.6

ความสัมพันธ์กับผู้ดื่มแอลกอฮอล์ พบว่า ส่วนใหญ่มีความสัมพันธ์กับผู้ดื่มแอลกอฮอล์เป็นเพื่อนบ้าน จำนวน 463 คน คิดเป็นร้อยละ 51.4 รองลงมา มีความสัมพันธ์กับผู้ดื่มแอลกอฮอล์เป็นสามี – ภรรยา จำนวน 164 คน คิดเป็นร้อยละ 18.2 มีความสัมพันธ์กับผู้ดื่มแอลกอฮอล์เป็นเครือญาติ จำนวน 155 คน คิดเป็นร้อยละ 17.2 มีความสัมพันธ์กับผู้ดื่มแอลกอฮอล์เป็นเพื่อนร่วมงาน จำนวน 52 คน คิดเป็นร้อยละ 5.8 มีความสัมพันธ์กับผู้ดื่มแอลกอฮอล์เป็นลูก จำนวน 31 คน คิดเป็นร้อยละ 3.4 มีความสัมพันธ์กับผู้ดื่มแอลกอฮอล์ในรูปแบบอื่นๆ เช่นคนแปลกหน้า จำนวน 23 คน คิดเป็นร้อยละ 2.6 มีความสัมพันธ์กับผู้ดื่มแอลกอฮอล์เป็นพ่อ – แม่ จำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 1.3

1.2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับผลกระทบเชิงลบด้านสังคมของการดื่มแอลกอฮอล์ต่อผู้อื่นในเขตจังหวัดนครศรีธรรมราช

ข้อมูลเกี่ยวกับผลกระทบเชิงลบด้านสังคมของการดื่มแอลกอฮอล์ต่อผู้อื่นในเขตจังหวัดนครศรีธรรมราช ปรากฏผลการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการวิจัย ดังตารางที่ 4.2 ตารางที่ 5 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของข้อมูลเกี่ยวกับผลกระทบเชิงลบด้านสังคมของการดื่มแอลกอฮอล์ต่อผู้อื่นในเขตจังหวัดนครศรีธรรมราช โดยภาพรวมในแต่ละด้าน

ภาพรวมในแต่ละด้าน	($\bar{X}$)	(S.D)	ระดับ
1. ด้านสังคม	0.91	1.07	น้อย
2. ด้านเศรษฐกิจ	0.68	1.03	น้อย
3. ด้านสาธารณสุข	0.69	0.98	น้อย
4. ด้านคุณธรรมจริยธรรมและกฎหมาย	0.54	0.98	น้อย
รวม	0.71	1.00	น้อย

จากตารางที่ 5 เมื่อพิจารณาผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของผลกระทบเชิงลบด้านสังคมของการดื่มแอลกอฮอล์ต่อผู้อื่นในเขตจังหวัดนครศรีธรรมราช โดยภาพรวมในแต่ละด้านของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด ผลกระทบอยู่ในระดับน้อย มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) = 0.71, S.D. = 1.00 และเมื่อพิจารณารายด้านพบว่าผลกระทบทางด้านสังคม โดยภาพรวมอยู่ที่ระดับน้อย มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) = 0.91, S.D. = 1.07 รองลงมาคือด้านสาธารณสุข มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) = 0.69, S.D. = 0.98) ด้านเศรษฐกิจ มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) = 0.68, S.D. = 0.98) และด้านคุณธรรมจริยธรรมและกฎหมาย มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) = 0.54, S.D. = 0.98) ตามลำดับ ตารางที่ 6 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานผลกระทบเชิงลบด้านสังคมของการดื่มแอลกอฮอล์ต่อผู้อื่นในเขตจังหวัดนครศรีธรรมราช ของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด ในด้านสังคม

ด้านสังคม	($\bar{X}$)	(S.D)	ระดับ
1. คุณเคยได้รับผลกระทบจากการทะเลาะวิวาทหรือใช้ความรุนแรงจากบุคคลที่ดื่มแอลกอฮอล์	1.19	1.44	น้อย

ด้านสังคม	($\bar{X}$)	(S.D)	ระดับ
2. คุณได้รับผลกระทบจากอุบัติเหตุที่เกิดจากการดื่มแอลกอฮอล์ของผู้อื่น	1.01	1.40	น้อย
3. คุณได้รับผลกระทบจากการรบกวนหรือคุกคามจากคนแปลกหน้าที่ดื่มแอลกอฮอล์ในสถานที่สาธารณะ	1.19	1.27	น้อย
4. คุณได้รับผลกระทบจากความรู้สึกหวาดกลัวเมื่อต้องเผชิญหน้ากับคนแปลกหน้าที่ดื่มแอลกอฮอล์ในสถานที่สาธารณะ	1.41	1.44	น้อย
5. คุณได้รับผลกระทบจนต้องขอความช่วยเหลือ หรือคำแนะนำจากผู้นำชุมชน ผู้นำศาสนา หรือหน่วยงานอื่น ๆ เนื่องจากการดื่มแอลกอฮอล์ของผู้อื่น	0.86	1.10	น้อย
6. คุณได้รับผลกระทบต้องหยุด/ขาด/ลา เนื่องจากการดื่มแอลกอฮอล์ของผู้อื่น	0.62	1.10	น้อย
7. คุณได้รับผลกระทบต้องดูแลเด็กที่ถูกทอดทิ้ง หรือปล่อยให้ อยู่ในสถานการณ์ที่ไม่ปลอดภัยเนื่องจากการดื่มแอลกอฮอล์ของผู้อื่น	0.59	1.00	น้อย
8. คุณได้รับผลกระทบต้องแตกแยก/แยกกันอยู่/หย่าร้าง เนื่องจากการดื่มแอลกอฮอล์ของคนในครอบครัว	0.64	1.27	น้อย
9. คุณได้รับผลกระทบทำให้เสื่อมเสียชื่อเสียง เกียรติยศ จากการดื่มแอลกอฮอล์ของผู้อื่น	0.73	1.22	น้อย
10. คุณได้รับผลกระทบทำให้ความสัมพันธ์กับพ่อ แม่ พี่น้อง ญาติและคนอื่นลดลงจากการดื่มแอลกอฮอล์ของคนในครอบครัว	0.90	1.30	น้อย
รวม	0.91	1.25	น้อย

จากตารางที่ 6 พบว่าผลกระทบเชิงลบด้านสังคมของการดื่มแอลกอฮอล์ต่อผู้อื่นในเขตจังหวัด นครศรีธรรมราช ของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด ของภาพรวมในด้านสังคม โดยรวมในระดับน้อย ($\bar{X}$) = 0.91, S.D. = 1.25 เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ คุณเคยได้รับผลกระทบจากการทะเลาะวิวาทหรือใช้ความรุนแรงจากบุคคลที่ดื่มแอลกอฮอล์ มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)= 1.19, S.D. = 1.44) และคุณได้รับผลกระทบจากการรบกวนหรือคุกคามจากคนแปลกหน้าที่ดื่มแอลกอฮอล์ในสถานที่สาธารณะ มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) = 1.19, S.D. = 1.27) รองลงมา คือ คุณได้รับผลกระทบจากความรู้สึกหวาดกลัวเมื่อต้องเผชิญหน้ากับคนแปลกหน้าที่ดื่มแอลกอฮอล์ในสถานที่สาธารณะ มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) = 1.41, S.D. = 1.44) และ คุณได้รับผลกระทบจากอุบัติเหตุที่เกิดจากการดื่มแอลกอฮอล์ของผู้อื่น มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)= 1.01, S.D. = 1.40)

ตารางที่ 7 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานผลกระทบเชิงลบด้านสังคมของการดื่มแอลกอฮอล์ต่อผู้อื่น
ใน เขตจังหวัดนครศรีธรรมราช ของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด ในด้านเศรษฐกิจ

ด้านเศรษฐกิจ	($\bar{X}$)	(S.D)	ระดับ
1. คุณเคยได้รับผลกระทบจากค่าใช้จ่ายในการดื่มแอลกอฮอล์ของคนในครอบครัว	1.07	1.55	น้อย
2. คุณได้รับผลกระทบจากค่ารักษาพยาบาล เนื่องจากการบาดเจ็บหรืออุบัติเหตุเนื่องจากการดื่มแอลกอฮอล์ของผู้อื่น	0.77	1.22	น้อย
3. คุณได้รับผลกระทบจากค่าใช้จ่ายทางคดีเนื่องจากการดื่มแอลกอฮอล์ของผู้อื่น	0.45	0.91	น้อย
4. คุณได้รับผลกระทบจากภาระหนี้สินเนื่องจากการดื่มแอลกอฮอล์ของผู้อื่น	0.63	1.13	น้อย
5. คุณได้รับผลกระทบจากการต้องทำงานนอกเวลาเพื่อหารายได้เพิ่มเนื่องจากการดื่มแอลกอฮอล์ของคนในครอบครัว	0.75	1.28	น้อย
6. คุณได้รับผลกระทบจากการไม่มีเงินเก็บ/เงินออม เนื่องจากการดื่มแอลกอฮอล์ของผู้อื่น	0.83	1.38	น้อย
7. คุณได้รับผลกระทบจากการต้องทำงานพิเศษ เพื่อหารายได้เพิ่ม เนื่องจากการดื่มแอลกอฮอล์ของคนในครอบครัว	0.78	1.40	น้อย
8. คุณได้รับผลกระทบจากการต้องลาออกจากงาน/ตงงาน เนื่องจากการดื่มแอลกอฮอล์ของผู้อื่น	0.50	0.96	น้อย
9. คุณได้รับผลกระทบจากการประสบปัญหาหนี้นอกระบบ เนื่องจากการดื่มแอลกอฮอล์ของผู้อื่น	0.59	1.01	น้อย
10. คุณได้รับผลกระทบจากการต้องขายหรือจำหน่ายทรัพย์สิน เนื่องจากการดื่มแอลกอฮอล์ของผู้อื่น	0.46	0.99	น้อย
รวม	0.68	1.19	น้อย

จากตารางที่ 7 พบว่าผลกระทบเชิงลบด้านเศรษฐกิจของการดื่มแอลกอฮอล์ต่อผู้อื่นในเขตจังหวัดนครศรีธรรมราช ของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด ของภาพรวมในด้านเศรษฐกิจ โดยรวมในระดับน้อย มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) = 0.68, S.D. = 1.19 เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ คุณเคยได้รับผลกระทบจากค่าใช้จ่ายในการดื่มแอลกอฮอล์ของคนในครอบครัว มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) = 1.07, S.D. = 1.55 รองลงมา คือ คุณได้รับผลกระทบจากการไม่มีเงินเก็บ/เงินออม เนื่องจากการดื่มแอลกอฮอล์ของผู้อื่น มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) = 0.83, S.D. = 1.38 และ คุณได้รับผลกระทบจากค่ารักษาพยาบาล เนื่องจากการบาดเจ็บหรืออุบัติเหตุเนื่องจากการดื่มแอลกอฮอล์ของผู้อื่น มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) = 0.77, S.D. = 1.22 ตามลำดับ

ตารางที่ 8 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานผลกระทบเชิงลบด้านสังคมของการดื่มแอลกอฮอล์ต่อผู้อื่น
ใน เขตจังหวัดนครศรีธรรมราช ของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด ในด้านสาธารณสุข

ด้านสาธารณสุข	($\bar{X}$)	(S.D)	ระดับ
1. คุณได้รับผลกระทบต้องนอนพักรักษาตัวในโรงพยาบาล เนื่องจากการดื่มแอลกอฮอล์ของผู้อื่น	0.49	0.93	น้อย
2. คุณได้รับผลกระทบจนต้องไปพบแพทย์ พยาบาลหรือใช้ บริการสถานที่บริการสุขภาพเนื่องจากการดื่มแอลกอฮอล์ของ ผู้อื่น	0.46	0.96	น้อย
3. คุณได้รับผลกระทบต้องขอคำปรึกษาจากศูนย์บริการให้ คำปรึกษาต่างๆ เนื่องจากการดื่มแอลกอฮอล์ของผู้อื่น	0.49	1.11	น้อย
4. คุณได้รับผลกระทบต้องดูแลผู้ป่วยที่มีเหตุมาจากการดื่ม แอลกอฮอล์ของผู้อื่น	0.71	1.24	น้อย
5. คุณได้รับผลกระทบจากการวิตกกังวล ความเครียด นอนไม่ หลับ เนื่องจากการดื่มแอลกอฮอล์ของผู้อื่น	0.75	1.29	น้อย
6. คุณได้รับผลกระทบทางด้านจิตใจจนรู้สึกอยากทำร้าย ตนเอง/ฆ่าตัวตาย เนื่องจากการดื่มแอลกอฮอล์ของคนใน ครอบครัว	0.61	1.20	น้อย
7. คุณได้รับผลกระทบจากโรคติดต่อ เนื่องจากการดื่ม แอลกอฮอล์ของคนในครอบครัว	0.63	0.96	น้อย
8. คุณได้รับผลกระทบทางด้านจิตใจ/ร่างกาย จนต้องรับยาเพื่อ รักษาโรค เนื่องจากการดื่มแอลกอฮอล์ของคนในครอบครัว	0.70	1.27	น้อย
9. คุณได้รับผลกระทบต้องอยู่ในสภาพแวดล้อมที่ไม่สะอาด เนื่องจากการดื่มแอลกอฮอล์ของผู้อื่น	1.12	1.31	น้อย
10. คุณได้รับผลกระทบด้านสุขภาวะ จนรู้สึกอยากออกจาก บ้านหรือย้ายที่อยู่อาศัยเนื่องจากการดื่มแอลกอฮอล์ของผู้อื่น	0.90	1.16	น้อย
รวม	0.69	1.14	น้อย

จากตารางที่ 8 พบว่าผลกระทบเชิงลบด้านสาธารณสุขของการดื่มแอลกอฮอล์ต่อผู้อื่นในเขต
จังหวัดนครศรีธรรมราช ของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด ของภาพรวมในด้านเศรษฐกิจ โดยรวมในระดับน้อย มี
ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) 0.69, S.D. = 1.14 เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ คุณได้รับผลกระทบ
ต้องอยู่ในสภาพแวดล้อมที่ไม่สะอาดเนื่องจากการดื่มแอลกอฮอล์ของผู้อื่น มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) = 1.12, S.D. =
1.31 รองลงมา คือ คุณได้รับผลกระทบด้านสุขภาวะ จนรู้สึกอยากออกจากบ้านหรือย้ายที่อยู่อาศัย
เนื่องจากการดื่มแอลกอฮอล์ของผู้อื่น มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) = 0.90, S.D. = 1.16) และ คุณได้รับผลกระทบจาก
การวิตกกังวล ความเครียด นอนไม่หลับ เนื่องจากการดื่มแอลกอฮอล์ของผู้อื่น มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) = 0.75, S.D.
= 1.29 ตามลำดับ

ตารางที่ 9 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานผลกระทบเชิงลบด้านสังคมของการดื่มแอลกอฮอล์ต่อผู้อื่น
ใน เขตจังหวัดนครศรีธรรมราช ของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด ในด้านคุณธรรมจริยธรรมและกฎหมาย

ด้านคุณธรรมจริยธรรมและกฎหมาย	($\bar{X}$)	(S.D)	ระดับ
1. คุณได้รับผลกระทบจากการดูถูกเหยียดหยาม เอาไรต์เอาเปรียบ เนื่องจากการตีแอลลกอฮอลล์ของผู้อื่น	0.66	1.22	น้อย
2. คุณได้รับผลกระทบด้านความสัมพันธ์ในครอบครัว เนื่องจากการตีแอลลกอฮอลล์ของคนในครอบครัว	0.63	1.21	น้อย
3. คุณได้รับผลกระทบถูกทำร้ายร่างกายหรือทะเลาะวิวาท เนื่องจากการตีแอลลกอฮอลล์ของผู้อื่น	0.57	1.12	น้อย
4. คุณได้รับผลกระทบจากการถูกลักขโมยทรัพย์สิน เนื่องจากการตีแอลลกอฮอลล์ของผู้อื่น	0.67	1.09	น้อย
5. คุณได้รับผลกระทบต้องทำงานแทนผู้อื่นเนื่องจากการตีแอลลกอฮอลล์ของพวกเขา	0.70	1.24	น้อย
6. คุณได้รับผลกระทบรู้สึกอับอายที่บุคคลในครอบครัวตีแอลลกอฮอลล์ (เสพติด)	0.80	1.43	น้อย
7. คุณได้รับผลกระทบจากการถูกจับหรือเกี่ยวพาราสิโดยไม่ต้องการจากผู้ตีแอลลกอฮอลล์	0.51	1.02	น้อย
8. คุณได้รับผลกระทบถูกกระทำอนาจารจากผู้ตีแอลลกอฮอลล์	0.33	0.82	น้อย
9. คุณได้รับผลกระทบจากการฝ่าฝืนกฎหมายหรือข้อบังคับ เนื่องจากการตีแอลลกอฮอลล์ของผู้อื่น	0.28	0.84	น้อย
10. คุณได้รับผลกระทบจนเป็นคดีความในชั้นศาลเนื่องจากการตีแอลลกอฮอลล์ของผู้อื่น	0.29	0.82	น้อย
รวม	0.54	1.08	น้อย

จากตารางที่ 9 พบว่าผลกระทบเชิงลบด้านสังคมของการตีแอลลกอฮอลล์ต่อผู้อื่นในเขตจังหวัดนครศรีธรรมราช ของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด ของภาพรวมในด้านคุณธรรมจริยธรรมและกฎหมาย โดยรวมในระดับน้อย มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) = 0.54, S.D. = 1.08) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คุณได้รับผลกระทบรู้สึกอับอายที่บุคคลในครอบครัวตีแอลลกอฮอลล์ (เสพติด) มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) = 0.80, S.D. = 1.43 รองลงมาคุณได้รับผลกระทบต้องทำงานแทนผู้อื่นเนื่องจากการตีแอลลกอฮอลล์ของพวกเขา มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) = 0.70, S.D. = 1.24 และ คุณได้รับผลกระทบจากการถูกลักขโมยทรัพย์สิน เนื่องจากการตีแอลลกอฮอลล์ของผู้อื่น มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) = 0.67, S.D. = 1.29 ตามลำดับ

2. ข้อมูลเชิงคุณภาพที่ได้จากการสนทนากลุ่มเพื่อระดมความคิดเห็นจากผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในภาคส่วนต่างๆ ของผลกระทบจากการตีแอลลกอฮอลล์ ในจังหวัดนครศรีธรรมราช

การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ (Qualitative Analysis) ที่ได้จากการประชุมกลุ่มเพื่อระดมความคิดเห็น ผู้วิจัยจัดประชุมกลุ่มเพื่อนำเสนอผลการวิเคราะห์แบบสอบถามจากผู้ได้รับผลกระทบเชิงลบด้านสังคมของการตีแอลลกอฮอลล์ต่อผู้อื่นในเขตจังหวัดนครศรีธรรมราช และจัดประชุมระดมความคิดเห็นจากผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับผู้ได้รับผลกระทบเชิงลบด้านสังคมของการตีแอลลกอฮอลล์ต่อผู้อื่นในเขตจังหวัดนครศรีธรรมราช ได้แก่ ตัวแทนผู้นำชุมชน ได้แก่ กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน ตัวแทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้แก่ นายกเทศมนตรี/นายกองค์การบริหารส่วนตำบล สมาชิกสภาเทศบาล/สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล ตัวแทน อสม. อปพร. ตัวแทนครู ตัวแทนตำรวจ และองค์กรอื่นๆ เพื่อเสนอแนะ

และหาแนวทางเยียวยาช่วยเหลือ วางแผน แก้ไขปัญหาป้องกันผลกระทบเชิงลบของผู้ไม่ดื่มแอลกอฮอล์ ในระดับชุมชนและระดับสังคม

หลังจากทำการสนทนากลุ่มเพื่อระดมความคิดเห็น (Focus Group Discussion) ได้แนวทางแนวทางเยียวยาช่วยเหลือ วางแผน แก้ไขปัญหาป้องกันผลกระทบเชิงลบของผู้ไม่ดื่มแอลกอฮอล์ ในระดับชุมชนและระดับสังคม โดยผู้วิจัยได้แยกประเด็น ดังนี้

1. ผลกระทบเชิงลบของผู้ไม่ดื่มแอลกอฮอล์รายด้าน
2. แนวทางการเยียวยาช่วยเหลือในระดับชุมชน
3. แนวทางการวางแผน แก้ไขปัญหาในระดับชุมชนและสังคม
4. แนวทางในการป้องกันและลดผลกระทบในระดับชุมชนและสังคม

ผลกระทบเชิงลบของผู้ไม่ดื่มแอลกอฮอล์ด้านต่างๆ ดังนี้

2.1 ด้านสังคม

2.1.1 เนื่องจากผู้ได้รับผลกระทบเป็นกลุ่มนักเรียน - นักศึกษา รวมถึงพ่อ-แม่ ดังนั้นใน ส่วนของการศึกษาหรือโรงเรียนจึงเห็นว่าควรจัดบุคลากรทางการศึกษาเยี่ยมบ้านนักเรียนที่ได้รับผลกระทบจากการดื่มสุราของคนในครอบครัวอย่างใกล้ชิด โดยการพูดคุยช่วยเหลือเรื่องจิตใจทั้งเด็กและผู้ปกครอง

2.1.2 ควรจัดให้มีช่องทางการร้องเรียนที่มากขึ้น เข้าถึงได้ง่าย มีกระบวนการในการจัดการแก่ผู้ที่ติดยาแล้วสร้างความเดือดร้อนแก่สังคมด้วยการนำตัวไปบำบัด พร้อมทั้งจัดระบบเฝ้าระวังผู้ที่ติดยาในช่วงระหว่างการเข้าบำบัดรักษา จนกว่าจะหายเป็นปกติและกลับสู่สังคมได้

2.1.3 อบรมให้ความรู้แก่บุคคลในชุมชน ได้รับรู้ถึงผลกระทบของการดื่มสุรา โดยยกตัวอย่างของผลกระทบที่เกิดขึ้นกับกลุ่มต่างๆ ให้เห็นเป็นรูปธรรม ทั้งภัยที่มาจากคนใกล้ชิดหรือจากคนแปลกหน้า สร้างความตระหนักรู้ให้แก่คนในชุมชน ให้ตระหนักในสิทธิของผู้อื่น ว่าการดื่มสุรามักนำไปสู่การละเมิดสิทธิของผู้อื่น เช่น การส่งเสียงดัง การทะเลาะวิวาท การเมาสุราแล้วขับรถ

2.1.4 จัดตั้งหน่วยงานในชุมชน ที่สามารถระงับเหตุได้ทันที เมื่อพบเจอผู้เมาสุราที่สร้างความหวาดกลัวให้แก่ผู้อื่นในชุมชน รวมทั้งมีการวางแผนเพื่อนำไปสู่การรับมือ ป้องกัน และแก้ไขปัญหาได้อย่างถูกวิธี

2.1.5 สร้างความเข้มแข็งตั้งแต่ระดับสถาบันครอบครัว ในการไม่ยุ่งเกี่ยวกับสุราเพื่อเป็นแบบอย่างที่ดี ให้แก่เยาวชนในครอบครัว

2.2 ด้านเศรษฐกิจ

2.2.1 มีการเสนอให้มีการปรับเพิ่มราคาขาย ให้ผู้บริโภคเข้าถึงได้ยากขึ้น เพื่อลดปริมาณการบริโภคของกลุ่มต่างๆ และลดพฤติกรรมกรดืมหนัก ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อผู้ซื้อโดยตรง เมื่อผู้ซื้อได้รับผลกระทบจากการปรับราคาขาย ก็จะช่วยลดปริมาณการดื่มลง และจะส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจของครอบครัวที่สามารถมีเงินออมได้มากขึ้น

2.2.2 จัดตั้งกองทุนเยียวยาแก่ผู้ที่ได้รับผลกระทบจากผู้ดื่มแอลกอฮอล์ เช่น การดื่มแอลกอฮอล์แล้วขับรถ เมาแล้วทะเลาะวิวาท โดยอาจจะนำเงินในการจัดตั้งกองทุนมาจากผู้ดื่มแอลกอฮอล์ และห้างร้าน ร้านค้าที่จำหน่ายแอลกอฮอล์

2.2.3 เพิ่มมาตรการควบคุมร้านค้าภายในชุมชนที่จำหน่ายสุรา ให้เป็นไปตามข้อกำหนด คือ ไม่จำหน่ายให้เยาวชน และจำหน่ายในเวลาที่ถูกกฎหมายกำหนด หากร้านค้าใดฝ่าฝืนให้มีมาตรการในการลงโทษ เช่น โทษปรับ

2.3 ด้านสาธารณสุข

2.3.1 เสนอให้ภายในโรงเรียนควรจะมีนักจิตวิทยาหรือนักจิตบำบัดอย่างน้อย 1 คน เพื่อให้นักเรียนได้เข้ารับคำปรึกษาปัญหาที่เกิดจากผลกระทบจากการดื่มแอลกอฮอล์ ทั้งในครอบครัว ญาติ หรือเพื่อนบ้าน

2.3.2 ปรับเปลี่ยนการรณรงค์ ในเรื่องโทษของการดื่มสุราให้ทันสมัย ด้วยการใช้อินเทอร์เน็ตเข้ามาช่วยในการรณรงค์ เพื่อให้ทุกกลุ่มวัยเข้าถึงได้ง่าย และได้ทุกที่ทุกเวลา เช่น การทำแอปพลิเคชัน (application) หรือผ่านทางสื่อโซเชียลช่องทางต่างๆ

2.3.3 จัดตั้งมูลนิธิ ที่จะสามารถนำผู้ป่วยติดแอลกอฮอล์เข้ารับการรักษาบำบัดจนหายขาด และคอยติดตามอาการจากแพทย์ด้านจิตเวชเป็นระยะๆ เพื่อการกลับคืนสู่สังคมได้

2.4 ด้านคุณธรรมจริยธรรมและกฎหมาย

2.4.1 เพิ่มข้อบังคับหรือเพิ่มโทษทางกฎหมาย ดำเนินการกับผู้ดื่มสำหรับผู้ดื่มแอลกอฮอล์ แล้วสร้างผลกระทบความเดือดร้อนแก่ผู้อื่นในรูปแบบต่างๆ เช่น การทะเลาะวิวาทในครอบครัว การก่ออาชญากรรม การเมาแล้วขับ การลัทธิโคมัย

2.4.2 เพิ่มข้อบังคับหรือเพิ่มโทษทางกฎหมาย ดำเนินการกับผู้จำหน่ายแอลกอฮอล์ ให้แก่เยาวชน และร้านค้าที่จำหน่ายนอกเวลาถูกกฎหมายกำหนด

2.4.3 เพิ่มโทษทางกฎหมายหรือมีการแก้ไขข้อกำหนด คดีเมาแล้วขับรถ ให้ประกันตัวได้ยากขึ้นแก่ผู้ดื่มแอลกอฮอล์แล้วขับรถ โดยเฉพาะเมื่อเกิดอุบัติเหตุผู้กระทำผิดต้องชดเชยค่ารักษาพยาบาลจนกว่า ผู้บาดเจ็บหรือได้รับผลกระทบจะหายเป็นปกติ พร้อมทั้งเยียวยาช่วยเหลือครอบครัว หากต้องสูญเสียรายได้จากการได้รับผลกระทบดังกล่าว

2.4.4 หอพักนักเรียน นักศึกษา ควรมีมาตรการห้ามดื่มแอลกอฮอล์ภายในบริเวณหอพัก เพื่อป้องกันการรบกวนนักเรียน นักศึกษาคนอื่นๆ ที่ต้องอ่านหนังสือ หรือเพื่อป้องกันการเกิดการทะเลาะวิวาทที่ก่อให้เกิดความรุนแรงขึ้น

2.5 แนวทางการเยียวยาช่วยเหลือในระดับชุมชน

ในการสนทนากลุ่มเพื่อระดมความคิดเห็น (Focus Group Discussion) ได้แนวทางแนวทางการเยียวยาช่วยเหลือในระดับชุมชน ในลักษณะการอบรมให้ความรู้ การตระหนักรู้ถึง สร้างความเข้มแข็ง หรือให้ระเบียบของชุมชนในการบังคับใช้ชุมชนนั้นๆ เช่น การอบรมให้ความรู้แก่บุคคลในชุมชน ได้รับรู้ถึงผลกระทบของการดื่มแอลกอฮอล์ต่อสุขภาพและสังคม การสร้างความตระหนักรู้ให้แก่คนในชุมชน ให้ตระหนักในสิทธิของผู้อื่น ว่าการดื่มแอลกอฮอล์มักนำไปสู่การละเมิดสิทธิของผู้อื่น เช่น การส่งเสียงดัง การทะเลาะวิวาท การเมาสุราแล้วขับรถ สร้างความเข้มแข็งตั้งแต่ระดับสถาบันครอบครัว ในการยุ่งเกี่ยวกับสุราเพื่อเป็นแบบอย่างที่ดี ให้แก่เยาวชนในครอบครัว จัดบุคคลากรทางการศึกษาเยี่ยมบ้านนักเรียนที่ได้รับผลกระทบจากการดื่มสุราของคนในครอบครัวด้วยการพูดคุยช่วยเหลือให้คำปรึกษาด้านจิตใจทั้งเด็กและผู้ปกครอง จัดตั้งหน่วยงานหรืออาสาสมัครในชุมชน ที่สามารถระงับเหตุได้ทันที เมื่อพบเจอผู้เมาแอลกอฮอล์ และสร้างความหวาดกลัวหรือเดือดร้อนให้แก่ผู้อื่นในชุมชน ควบคุมร้านค้าภายในชุมชนที่จำหน่ายแอลกอฮอล์ ทั้งที่ผิดกฎหมาย (เถื่อน) และถูกกฎหมาย ให้เป็นไปตามข้อกำหนด คือ ไม่จำหน่ายให้เยาวชน และจำหน่ายในเวลาที่ถูกกฎหมายกำหนด

2.6 แนวทางการวางแผน แก้ไขปัญหาในระดับชุมชนและสังคม

ในการสนทนากลุ่มเพื่อระดมความคิดเห็น (Focus Group Discussion) ได้แนวทางการวางแผน แก้ไขปัญหาในระดับชุมชนและสังคม เพื่อนำไปสู่การปรับใช้ในโอกาสต่อไป เพื่อให้ชุมชนและสังคมสามารถลดผลกระทบทางด้านสังคมจากการดื่มแอลกอฮอล์ โดยแนวทางในการวางแผน แก้ไขปัญหา เช่น ปรับเพิ่มภาษีและราคาขายแอลกอฮอล์ เพื่อให้เข้าถึงได้ยากขึ้น เพื่อลดปริมาณการบริโภคของกลุ่มต่างๆ ปรับเปลี่ยนการรณรงค์โทษของการดื่มสุราให้ทันสมัย ด้วยการใช้โซเชียลมีเดียเข้ามาช่วยในการรณรงค์ เพิ่มมาตรการควบคุมร้านค้าภายในชุมชนที่จำหน่ายแอลกอฮอล์ ให้เป็นไปตามข้อกำหนด คือ ไม่จำหน่ายให้เยาวชน และจำหน่ายในเวลาที่ถูกกฎหมายกำหนด เพิ่มข้อบังคับหรือเพิ่มโทษทางกฎหมาย ดำเนินการกับผู้ดื่มแอลกอฮอล์ แล้วสร้างผลกระทบความเดือดร้อนแก่ผู้อื่น เพิ่มข้อบังคับหรือเพิ่มโทษทางกฎหมาย ดำเนินการกับผู้จำหน่ายแอลกอฮอล์ให้แก่เยาวชน และร้านค้าที่จำหน่ายนอกเวลาถูกกฎหมาย กำหนด เพิ่มโทษทางกฎหมายหรือมีการแก้ไขข้อกำหนด คดีมาแล้วขั้บรถ ให้ประกันตัวได้ยากขึ้นแก่ผู้ดื่มแอลกอฮอล์แล้วขั้บรถ

2.7 แนวทางในการป้องกันและลดผลกระทบในระดับชุมชนและสังคม

ในการสนทนากลุ่มเพื่อระดมความคิดเห็น (Focus Group Discussion) ได้ แนวทางในการป้องกันและลดผลกระทบในระดับชุมชนและสังคม เช่น การสร้างความเข้มแข็งตั้งแต่ระดับสถาบันครอบครัว ในการยุ่งเกี่ยวกับแอลกอฮอล์เพื่อเป็นแบบอย่างที่ดี ให้แก่เยาวชนในครอบครัว อบรมให้ความรู้แก่บุคคลในชุมชน ได้รับความรู้ถึงผลกระทบของการดื่มแอลกอฮอล์เพิ่มช่องทางการร้องเรียน และมีระบบเฝ้าระวังผู้ที่ติดแอลกอฮอล์จนกว่าจะรักษาหาย จัดตั้งหน่วยงานในชุมชน ที่สามารถระงับเหตุได้ทันที เมื่อพบเจอผู้ที่เกิดอาการมีเมามาจากการดื่มแอลกอฮอล์ และสร้างความหวาดกลัวให้แก่ผู้อื่นในชุมชน จัดตั้งกองทุนเยียวยาแก่ผู้ที่ได้รับผลกระทบจากผู้ดื่มแอลกอฮอล์ เพิ่มข้อบังคับหรือเพิ่มโทษทางกฎหมาย ดำเนินการกับผู้ดื่มแอลกอฮอล์ ผู้ที่จำหน่ายแอลกอฮอล์ให้แก่เยาวชน และร้านค้าที่จำหน่ายนอกเวลาถูกกฎหมายกำหนด

จากทำการสนทนากลุ่มเพื่อระดมความคิดเห็น (Focus Group Discussion) ผู้วิจัยได้สรุปปัญหาและจัดกลุ่มของปัญหาพร้อมทั้งเสนอแนะแนวทางและกลุ่มบุคคล หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับปัญหา โดยใช้รูปแบบตาราง ดังนี้

ตารางที่ 14 สรุปผลการจัดกลุ่มปัญหาผู้ได้รับผลกระทบเชิงลบด้านสังคมของการดื่มแอลกอฮอล์ต่อผู้ไม่ดื่ม (หรือผู้อื่น) ในเขตจังหวัดนครศรีธรรมราช

กลุ่มปัญหา	การป้องกันปัญหาการลดความรุนแรงของผลกระทบ	การดูแล	บุคคลที่เกี่ยวข้อง
การดื่มในวัยรุ่น	<ul style="list-style-type: none"> - การได้รับการดูแลอย่างใกล้ชิดจากผู้ปกครอง - จัดบุคลากรทางการศึกษาเยี่ยมบ้านนักเรียน - ควรจะมีนักจิตวิทยาหรือนักจิตบำบัดในโรงเรียน - มีการปรับเพิ่มราคาขาย ให้ผู้บริโภคเข้าถึงได้ยากขึ้น - ปรับเปลี่ยนการรณรงค์ ในเรื่องโทษ 	<ul style="list-style-type: none"> - ผู้ปกครอง (พ่อ-แม่) - ส่วนการศึกษาหรือโรงเรียน - หน่วยงานภาครัฐ/ภาคเอกชนและประชาสังคม - ผู้ประกอบการหอพักนักเรียน นักศึกษา 	<ul style="list-style-type: none"> - ตัวบุคคล - ครอบครัว - ชุมชน - สถานศึกษา - ผู้ประกอบการร้านค้าที่จำหน่ายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ - ผู้ประกอบการหอพักนักเรียน นักศึกษา

กลุ่มปัญหา	การป้องกันปัญหาการลดความรุนแรงของผลกระทบ	การดูแล	บุคคลที่เกี่ยวข้อง
	<p>ของการดื่มสุราให้ทันกับยุคสมัย ด้วยการใช้โซเชียลมีเดียเข้ามาช่วยในการรณรงค์</p> <p>-เพิ่มข้อบังคับหรือเพิ่มโทษทางกฎหมาย ดำเนินการกับผู้จำหน่ายแอลกอฮอล์ให้แก่เยาวชน และร้านค้าที่จำหน่ายนอกเวลากฎหมายกำหนด</p> <p>- หอพักนักเรียน นักศึกษา ควรมีมาตรการห้ามดื่มแอลกอฮอล์ภายในบริเวณหอพัก</p>		<p>- หน่วยงานภาครัฐในระดับ</p>
การทะเลาะวิวาท	<p>- มีการปรับเพิ่มราคาขาย ให้ผู้บริโภคเข้าถึงได้ยากขึ้น</p> <p>-จัดตั้งกองทุนเยียวยาแก่ผู้ที่ได้รับผลกระทบจากผู้ดื่มแอลกอฮอล์</p> <p>- เพิ่มข้อบังคับหรือเพิ่มโทษทางกฎหมาย</p>	<p>- หน่วยงานภาครัฐ</p> <p>- ห้างร้าน ร้านค้าที่จำหน่ายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์</p>	<p>- บุคคล</p> <p>- ครอบครัว</p> <p>- ชุมชน</p> <p>- หน่วยงานภาครัฐทุกระดับ</p>
ปัญหาครัวเรือน	<p>- มีการปรับเพิ่มราคาขาย ให้ผู้บริโภคเข้าถึงได้ยากขึ้น</p> <p>-จัดตั้งมูลนิธิ ที่จะสามารถนำผู้ป่วยติดแอลกอฮอล์เข้ารับการบำบัดจนหายขาด</p>	<p>- หน่วยงานภาครัฐ/ภาคเอกชนและประชาสังคม</p>	<p>- บุคคล</p> <p>- ครอบครัว</p> <p>- ชุมชน</p> <p>- หน่วยงานภาครัฐทุกระดับ</p>
อุบัติเหตุจราจร	<p>- มีการปรับเพิ่มราคาขาย ให้ผู้บริโภคเข้าถึงได้ยากขึ้น</p> <p>-จัดตั้งกองทุนเยียวยาแก่ผู้ที่ได้รับผลกระทบจากผู้ดื่มแอลกอฮอล์</p> <p>- เพิ่มข้อบังคับหรือเพิ่มโทษทางกฎหมายของผู้ดื่มแอลกอฮอล์</p> <p>- เพิ่มโทษทางกฎหมายหรือมีการแก้ไขข้อกฎหมาย คดีมาแล้วซ้ำรถ ให้ประกันตัวได้ยากขึ้นแก่ผู้ดื่มแอลกอฮอล์แล้วซ้ำรถ</p>	<p>- ชุมชน</p> <p>- หน่วยงานภาครัฐ</p> <p>- ห้างร้าน ร้านค้าที่จำหน่ายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์</p>	<p>- บุคคล</p> <p>- ครอบครัว</p> <p>- ชุมชน</p> <p>- หน่วยงานภาครัฐทุกระดับ</p>
ความปลอดภัยในชุมชน	<p>- ควรจัดให้มีช่องทางการร้องเรียนเข้าถึงได้ง่าย</p> <p>- กระบวนการในการจัดการแก่ผู้ที่ติด</p>	<p>- หน่วยงานภาครัฐ</p> <p>- ชุมชน</p> <p>- ครอบครัว</p>	<p>- บุคคล</p> <p>- ครอบครัว</p> <p>- ชุมชน</p>

กลุ่มปัญหา	การป้องกันปัญหาการลดความรุนแรงของผลกระทบ	การดูแล	บุคคลที่เกี่ยวข้อง
	<p>สุราแล้วสร้างความเดือดร้อนแก่สังคม ด้วยการนำตัวไปบำบัด และจัดระบบเฝ้าระวังผู้ที่ติดสุรา</p> <ul style="list-style-type: none"> - อบรมให้ความรู้แก่บุคคลในชุมชน ได้รับรู้ถึงผลกระทบของการดื่มสุรา - จัดตั้งหน่วยงานในชุมชน ที่สามารถระงับเหตุได้ทันที - สร้างความเข้มแข็งตั้งแต่ระดับสถาบันครอบครัว - เพิ่มมาตรการควบคุมร้านค้าภายในชุมชนที่จำหน่ายสุรา โดยการการออกกฎ/ระเบียบชุมชน 		<p>- หน่วยงานภาครัฐทุกระดับ</p>

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษา “ผลกระทบเชิงลบด้านสังคมของการดื่มแอลกอฮอล์ต่อผู้ไม่ดื่ม (หรือผู้อื่น) ในเขตจังหวัดนครศรีธรรมราช” โดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาผลกระทบเชิงลบด้านสังคมของการดื่มแอลกอฮอล์ต่อผู้อื่นในเขตจังหวัดนครศรีธรรมราช เป็นแนวทางเยียวยาช่วยเหลือ วางแผน แก้ไขปัญหาป้องกันผลกระทบเชิงลบของผู้ไม่ดื่มแอลกอฮอล์ ในระดับชุมชนและระดับสังคม กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ประชากรในจังหวัดนครศรีธรรมราช ด้วยวิธีการสุ่มแบบบังเอิญ (Accidental Sampling) เฉพาะผู้ที่ได้รับผลกระทบเชิงลบด้านสังคมของผู้ไม่ดื่มแอลกอฮอล์ ที่ผ่านการประเมินแบบคัดกรองผู้ได้รับผลกระทบเชิงลบด้านสังคมของการดื่มแอลกอฮอล์ต่อผู้อื่น ในระยะเวลา 12 เดือน เครื่องมือที่ใช้เป็นเครื่องมือแบบสอบถามจากกลุ่มตัวอย่าง 900 คน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ความถี่ (Frequency) ร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) การประชุมเพื่อระดมความคิดเห็น ผู้วิจัยจัดประชุมกลุ่มเพื่อนำเสนอผลการวิเคราะห์แบบสอบถามจากผู้ได้รับผลกระทบเชิงลบด้านสังคมของการดื่มแอลกอฮอล์ต่อผู้อื่นในเขตจังหวัดนครศรีธรรมราช และจัดประชุมระดมความคิดเห็นจากผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับผู้ที่ได้รับผลกระทบเชิงลบด้านสังคมของการดื่มแอลกอฮอล์ต่อผู้อื่นในเขตจังหวัดนครศรีธรรมราช ได้แก่ ตัวแทนผู้นำชุมชน ได้แก่ กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน ตัวแทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้แก่ นายกเทศมนตรี/นายกองค์การบริหารส่วนตำบล สมาชิกสภาเทศบาล/สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล ตัวแทน อสม. อปพร. ตัวแทนครู ตัวแทนตำรวจ และองค์กรอื่นๆ เพื่อเสนอแนะและหาแนวทางเยียวยาช่วยเหลือ วางแผน แก้ไขปัญหาป้องกันผลกระทบเชิงลบของผู้ไม่ดื่มแอลกอฮอล์ ในระดับชุมชนและระดับสังคม ในบทนี้ เป็นการสรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ มีลำดับเนื้อหาดังต่อไปนี้

1. สรุปผลการวิจัย
2. อภิปรายผลการศึกษา
3. สรุปข้อเสนอแนะ

1. สรุปผลการศึกษา

แนวทางในการจัดทำงานวิจัย ผู้วิจัยทำการรวบรวมโดยใช้แบบสอบถาม และสนทนากลุ่มระดมความคิดเห็นจากกลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลักและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับผู้ที่ได้รับผลกระทบทางด้านสังคมจากผู้ดื่มแอลกอฮอล์ในเขตจังหวัดนครศรีธรรมราช ใช้แบบสอบถามเพื่อศึกษาผลกระทบเชิงลบด้านสังคมของการดื่มแอลกอฮอล์ต่อผู้อื่น ในเขตจังหวัดนครศรีธรรมราช และใช้รูปแบบสนทนากลุ่มเพื่อระดมความคิดเห็นเพื่อหาแนวทางเยียวยาช่วยเหลือ วางแผน แก้ไขปัญหาป้องกันผลกระทบเชิงลบของผู้ไม่ดื่มแอลกอฮอล์ ในระดับชุมชนและระดับสังคม สรุปประเด็นสำคัญเพื่อตอบคำถามของงานวิจัย ดังนี้

1. ผลกระทบเชิงลบด้านสังคมของการดื่มแอลกอฮอล์ต่อผู้อื่นในจังหวัดนครศรีธรรมราช อย่างไรบ้าง
2. ข้อมูลผลกระทบเชิงลบด้านสังคมของการดื่มแอลกอฮอล์ต่อผู้อื่นในจังหวัดนครศรีธรรมราชที่ได้รับนำไปสู่แนวทางการเยียวยา วางแผนแก้ไขปัญหาและป้องกันอย่างไร

1.1 คำถามที่ 1 ผลกระทบเชิงลบด้านสังคมของการดื่มแอลกอฮอล์ต่อผู้อื่นในจังหวัดนครศรีธรรมราช อย่างไรบ้าง

ผลการศึกษาลักษณะส่วนบุคคลของผู้ได้รับผลกระทบเชิงลบด้านสังคมของการดื่มแอลกอฮอล์ต่อผู้อื่นในจังหวัดนครศรีธรรมราช มีดังนี้

1.1.1 ลักษณะส่วนบุคคล

ลักษณะส่วนบุคคลของผู้ได้รับผลกระทบเชิงลบด้านสังคมของการดื่มแอลกอฮอล์ต่อผู้อื่นในเขตจังหวัดนครศรีธรรมราชเป็นเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 75.7 มีอายุระหว่าง 36 – 40 ปี คิดเป็นร้อยละ 23.9 สถานภาพสมรส คิดเป็นร้อยละ 68.0 สำเร็จการศึกษาระดับประถมศึกษา คิดเป็นร้อยละ 42.6 ประกอบอาชีพเกษตรกร/ประมง คิดเป็นร้อยละ 43.7 มีรายได้ระหว่าง 5,001 – 10,000 บาท จำ คิดเป็นร้อยละ 50.6 และมีความสัมพันธ์กับผู้ดื่มแอลกอฮอล์เป็นเพื่อนบ้าน คิดเป็นร้อยละ 51.4

1.1.2 ระดับผลกระทบเชิงลบด้านสังคมของการดื่มแอลกอฮอล์ต่อผู้อื่นในเขตจังหวัดนครศรีธรรมราช

ผลการศึกษาระดับผลกระทบเชิงลบด้านสังคมของการดื่มแอลกอฮอล์ต่อผู้อื่นในเขตจังหวัดนครศรีธรรมราช จัดเป็น 4 ด้าน คือ ด้านสังคม ด้านเศรษฐกิจ ด้านสาธารณสุข และด้านคุณธรรมจริยธรรม และกฎหมาย มีดังต่อไปนี้

1) ด้านสังคม

ผลการศึกษาพบว่าผลกระทบเชิงลบด้านสังคมของการดื่มแอลกอฮอล์ต่อผู้อื่นในเขตจังหวัดนครศรีธรรมราช ภาพรวมในระดับน้อย มีค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) = 0.91, S.D. = 1.25 เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ คุณเคยได้รับผลกระทบจากการทะเลาะวิวาทหรือใช้ความรุนแรงจากบุคคลที่ดื่มแอลกอฮอล์ มีค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) = 1.19, S.D. = 1.44) และคุณได้รับผลกระทบจากการรบกวนหรือคุกคามจากคนแปลกหน้ากับคนแปลกหน้าที่ดื่มแอลกอฮอล์ในสถานที่สาธารณะ มีค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) = 1.19, S.D. = 1.27) รองลงมา คือ คุณได้รับผลกระทบจากความรู้สึกหวาดกลัวเมื่อต้องเผชิญหน้ากับคนแปลกหน้าที่ดื่มแอลกอฮอล์ในสถานที่สาธารณะ มีค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) = 1.41, S.D. = 1.44) และ คุณได้รับผลกระทบจากอุบัติเหตุที่เกิดจากการดื่มแอลกอฮอล์ของผู้อื่น มีค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) = 1.01, S.D. = 1.40) ตามลำดับ

2) ด้านเศรษฐกิจ

ผลการศึกษาพบว่าผลกระทบเชิงลบด้านสังคมของการดื่มแอลกอฮอล์ต่อผู้อื่นในเขตจังหวัดนครศรีธรรมราชโดยภาพรวมในระดับน้อย มีค่าเฉลี่ย($\bar{x}$) = 0.68, S.D. = 1.19 เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ คุณเคยได้รับผลกระทบจากค่าใช้จ่ายในการดื่มแอลกอฮอล์ของคนในครอบครัว มีค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) = 1.07, S.D. = 1.55) รองลงมา คือ คุณได้รับผลกระทบจากการไม่มีเงินเก็บ/เงินออม เนื่องจากการดื่มแอลกอฮอล์ของผู้อื่น มีค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) = 0.83, S.D. = 1.38) และ คุณได้รับผลกระทบจากค่ารักษาพยาบาล เนื่องจากการบาดเจ็บหรืออุบัติเหตุเนื่องจากการดื่มแอลกอฮอล์ของผู้อื่น มีค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) = 0.77, S.D. = 1.22) ตามลำดับ

3) ด้านสาธารณสุข

ผลการศึกษาพบว่าผลกระทบเชิงลบด้านสังคมของการดื่มแอลกอฮอล์ต่อผู้อื่นในเขตจังหวัดนครศรีธรรมราชโดยภาพรวมในระดับน้อย มีค่าเฉลี่ย($\bar{x}$) = 0.69, S.D. = 1.14 เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ คุณได้รับผลกระทบต้องอยู่ในสภาพแวดล้อมที่ไม่สะอาดเนื่องจากการดื่มแอลกอฮอล์ของผู้อื่น มีค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) = 1.12, S.D. = 1.31) รองลงมา คือ คุณได้รับผลกระทบด้านสุขภาวะ จน

รู้สึกอยากออกจากบ้านหรือย้ายที่อยู่อาศัยเนื่องจากการตีแมลงกอลของผู้อื่น มีค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) = 0.90, S.D. = 1.16) และ คุณได้รับผลกระทบจากการวิตกกังวล ความเครียด นอนไม่หลับ เนื่องจากการตีแมลงกอลของผู้อื่น มีค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) = 0.75, S.D. = 1.29 ตามลำดับ

4) ด้านคุณธรรมจริยธรรมและกฎหมาย

ผลการศึกษาพบว่าผลกระทบเชิงลบด้านสังคมของการตีแมลงกอลต่อผู้อื่นในเขตจังหวัดนครศรีธรรมราชโดยภาพรวมในระดับน้อย มีค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) = 0.54, S.D. = 1.08) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คุณได้รับผลกระทบรู้สึกอับอายที่บุคคลในครอบครัวตีแมลงกอล (เสพติด) มีค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) = 0.80, S.D. = 1.43 รองลงมาคุณได้รับผลกระทบต้องทำงานแทนผู้อื่นเนื่องจากการตีแมลงกอลของพวกเขา มีค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) = 0.70, S.D. = 1.24 และ คุณได้รับผลกระทบจากการถูกลักขโมยทรัพย์สิน เนื่องจากการตีแมลงกอลของผู้อื่น มีค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) = 0.67, S.D. = 1.29 ตามลำดับ

1.2 คำถามข้อที่ 2 ข้อมูลผลกระทบเชิงลบด้านสังคมของการตีแมลงกอลต่อผู้อื่นในจังหวัดนครศรีธรรมราชที่ได้รับ นำไปสู่แนวทางการเยียวยา วางแผนแก้ไขปัญหาและป้องกันอย่างไร

ในการสนทนากลุ่มเพื่อระดมความคิดเห็น (Focus Group Discussion) ได้แนวทางเยียวยาช่วยเหลือวางแผน แก้ไขปัญหาป้องกันผลกระทบเชิงลบของผู้ไม่ตีแมลงกอล ในระดับชุมชนและระดับสังคม คือ ในภาพรวมมีการเสนอความคิดเห็นในรูปแบบต่างๆ ตั้งแต่เริ่มต้นจากตัวบุคคลที่เป็นผู้ตีแมลงกอลที่ทำให้เกิดผลกระทบกับผู้อื่น ในระดับครอบครัวผ่านการให้ความรู้ การสร้างความเข้มแข็งให้กับครอบครัวในการไม่ไปยุ่งเกี่ยวกับเครื่องตีแมลงกอลเพื่อเป็นแบบอย่างที่ดีต่อเยาวชนในครอบครัว ในระดับชุมชนเป็นการอบรมให้ความรู้แก่ชุมชน ในการรับรู้ผลกระทบจากการตีแมลงกอลพร้อมทั้งแนวทางป้องกันการได้รับผลกระทบดังกล่าว สร้างความตระหนักรู้ให้แก่คนในชุมชน ให้ตระหนักในสิทธิของผู้อื่น รวมถึงจัดตั้งมูลนิธิ/กองทุนเยียวยาแก่ผู้ที่ได้รับผลกระทบจากการตีแมลงกอลของผู้อื่น จัดตั้งหน่วยงานในชุมชน ที่สามารถระงับเหตุได้ทันที เมื่อพบเจอผู้เมาสุรา สร้างความหวาดกลัวให้แก่ผู้อื่นในชุมชน และให้เพิ่มช่องทางการรณรงค์ ในเรื่องโทษของการตีเมาสุราให้ทันกับยุคสมัย ด้วยการใช้โซเชียลมีเดียเข้ามาช่วยในการรณรงค์ เพิ่มช่องทางการร้องเรียน และการมีระบบการเฝ้าระวังต่อกลุ่มผู้ตีแมลงกอล รวมไปถึงการบังคับใช้กฎหมายในกลุ่มต่างๆ ไม่ว่าจะผู้ซื้อ ร้านค้า หรือผู้ตีแมลงกอล เช่น เพิ่มข้อบังคับหรือเพิ่มโทษทางกฎหมาย ดำเนินการกับผู้จำหน่ายสุราให้แก่เยาวชน และร้านค้าที่จำหน่ายนอกเวลากฎหมายกำหนด เพิ่มโทษทางกฎหมายหรือมีการแก้ไขข้อกฎหมาย คดีมาแล้วซ้ำรถ ให้ประกันตัวได้ยากขึ้นแก่ผู้ตีแมลงกอลแล้วซ้ำรถ

2. การอภิปรายผล

การศึกษาเรื่อง “ผลกระทบเชิงลบด้านสังคมของการตีแมลงกอลต่อผู้ไม่ตี (หรือผู้อื่น) ในเขตจังหวัดนครศรีธรรมราช” มีผลการวิจัยที่เป็นประเด็นน่าสนใจนำมาอภิปรายผลตามวัตถุประสงค์ ดังนี้

2.1 เพื่อวัดการได้รับผลกระทบเชิงลบด้านสังคมของการตีแมลงกอลต่อผู้อื่นในเขตจังหวัดนครศรีธรรมราช พบว่า ระดับผลกระทบในภาพรวม มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับน้อย และเมื่อแบ่งระดับผู้ได้รับผลกระทบ มีค่าอยู่ในระดับน้อยทุกด้าน โดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านสังคม ด้านเศรษฐกิจ ด้านสาธารณสุข และด้านคุณธรรมจริยธรรมและกฎหมาย ตามลำดับ แต่ในทุกๆ ด้านล้วนได้รับผลกระทบในรูปแบบต่างๆ กันออกไป ด้วยจังหวัดนครศรีธรรมราชเป็นจังหวัดที่มีสภาพเศรษฐกิจอยู่ในเกณฑ์ดี และช่วงวัยทำงานมีอายุตั้งแต่ 20-59 ปี และในส่วนของอาชีพที่มีความหลากหลายของกลุ่มอาชีพ ซึ่งเหตุการณ์ความรุนแรงเช่น อุบัติเหตุทางท้องถนนที่ส่งผลกระทบที่เกิดขึ้นส่วนใหญ่อยู่ในช่วงเทศกาลต่างๆ

สอดคล้องกับอรรถัย วลีวงศ์ จินตนา จันทรโคตรแก้ว สุรศักดิ์ ไชยสงค์ และทักษพล ธรรมรังสี (2558) ได้ศึกษาเรื่อง การศึกษาผลกระทบของการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ต่อบุคคลรอบข้างผู้ดื่ม ในประเทศไทย (ระยะที่ 1) การศึกษาเพื่อวัดขนาดและประเมินผลกระทบ (Scoping and assessment study) พบว่า ผลกระทบจากการดื่มแอลกอฮอล์ต่อผู้อื่นนั้นมีความหลากหลาย และมีระดับความรุนแรงที่ แตกต่างกันไป เช่น ผลกระทบต่อร่างกาย จิตใจ ทรัพย์สิน ด้านการเงิน การทำงาน ทั้งที่เป็นผลกระทบโดยตรง จากการดื่มแอลกอฮอล์และผลกระทบโดยอ้อมที่มีการดื่มและการเมาแอลกอฮอล์เป็นปัจจัยเสี่ยงที่ทำให้เกิด ปัญหาและมีความรุนแรงมากขึ้น ในส่วนของปัจจัยส่วนบุคคลในส่วนของความสัมพันธ์กับผู้ดื่มแอลกอฮอล์ ส่วนใหญ่เป็นเพื่อนบ้าน สามเณร - ภรรยา เครือญาติ สอดคล้องกับ อรรถัย วลีวงศ์ , ทักษพล ธรรมรังสี และ จินตนา จันทรโคตรแก้ว (2557) ได้ศึกษาเรื่อง ผลกระทบของการดื่มแอลกอฮอล์ต่อผู้อื่น: แนวคิด สถานการณ์ และช่องว่างของความรู้ของประเทศไทย ผลกระทบของการดื่มแอลกอฮอล์ต่อผู้อื่น (Alcohol Harm to Others) เป็นมิติหนึ่งในผลกระทบทั้งหมดที่เกิดจากการดื่มแอลกอฮอล์ โดยให้ความสนใจผลกระทบเชิงลบที่เกิดขึ้นกับบุคคลอื่นนอกจากผู้ดื่ม ซึ่งมักมีลักษณะตามรูปแบบความสัมพันธ์ระหว่างผู้ดื่มกับผู้ที่ได้รับผลกระทบ เช่น กรณีผู้ดื่มเป็นสมาชิกในครอบครัว ญาติพี่น้อง เพื่อน เพื่อนร่วมงาน หรือคนแปลกหน้า จากผลการวิจัยในแต่ละด้านพบว่า ด้านสังคม มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดในส่วนของความคิดเห็นของผู้ได้รับผลกระทบ เพราะมองว่าผลกระทบทางด้านสังคมเป็นภัยใกล้ตัวที่สามารถพบได้ทุกที่ทุกเวลา ไม่ว่าจะป็นในครอบครัวของตนเอง เพื่อนบ้านหรือคนในชุมชน รวมทั้งสังคมที่เป็นเพื่อนร่วมงานและกับคนแปลกหน้าที่ไม่เคยรู้จักกันมาก่อนเลย

2.2 ศึกษาความคิดเห็นต่อปัญหาของการดื่มแอลกอฮอล์ต่อผู้ไม่ดื่ม (หรือผู้อื่น) และเป็นแนวทางในการแก้ไขปัญหาของผู้ได้รับผลกระทบเชิงลบด้านสังคมของการดื่มแอลกอฮอล์ต่อผู้อื่นในเขตจังหวัดนครศรีธรรมราช

จากการสนทนากลุ่มเพื่อระดมความคิดเห็น (Focus Group Discussion) ได้แนวทางเยียวยาช่วยเหลือ วางแผน แก้ไขปัญหาป้องกันผลกระทบเชิงลบของผู้ไม่ดื่มแอลกอฮอล์ ในระดับชุมชนและระดับสังคม คือ ในภาพรวมมีการเสนอความคิดเห็นในรูปแบบต่างๆ ทั้งในระดับครอบครัว ชุมชน และสังคม ซึ่งมีทั้งการสร้างการรับรู้ในรูปแบบต่างๆ เช่น การอบรมให้ความรู้ การปลูกฝังจากสถาบันครอบครัว การดูแลโดยการมีส่วนร่วมของชุมชนโดยการจัดตั้งกองทุนเยียวยาผู้ได้รับผลกระทบจากการดื่มแอลกอฮอล์ของผู้อื่น จัดตั้งหน่วยงานในชุมชน ที่สามารถระงับเหตุได้ทันที เมื่อพบเจอผู้เมาสุรา การตั้งกฎระเบียบของชุมชนโดยการบังคับใช้กฎหมายในกลุ่มต่างๆ ไม่ว่าจะผู้ซื้อ ร้านค้า หรือผู้ดื่มแอลกอฮอล์ เช่น เพิ่มข้อบังคับหรือเพิ่มโทษทางกฎหมาย ดำเนินการกับผู้จำหน่ายสุราให้แก่เยาวชน และร้านค้าที่จำหน่ายนอกเวลากฎหมายกำหนด สอดคล้องกับ ธัญทิพ นาดัน (2552) ได้ศึกษาเรื่อง แนวทางป้องกันและแก้ไขการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของเยาวชนตามทัศนะ ของผู้นำ ตำบลเปือ อำเภอยะนิงกลาง จังหวัดน่านผลการวิจัยพบว่า 1) แนวทางป้องกันและแก้ไขการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของเยาวชนตามทัศนะ ของผู้นำตำบลเปือ อำเภอยะนิงกลาง จังหวัดน่าน คือ การออกกฎชุมชนห้ามจำหน่ายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ให้กับเยาวชนต่ำกว่าอายุ 18 ปี 2) ปัญหาการป้องกันและแก้ไขการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของเยาวชนตามทัศนะ ของผู้นำ ตำบลเปือ อำเภอยะนิงกลาง จังหวัดน่าน คือ ผู้ปกครองของเยาวชนในชุมชนมีการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์เป็นจำนวนมาก ซึ่งเป็นตัวอย่างที่ไม่ดีให้กับเยาวชน เยาวชนนอกชุมชนมาชักชวนให้เยาวชนที่อยู่ในชุมชนดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์และร้านค้าไม่ปฏิบัติตามกฎหมายยังมีการขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ให้กับเยาวชน ในปัจจุบันสื่อสังคมออนไลน์มีความสำคัญมากกับคนทุกกลุ่มวัย จึงมีการเสนอในเรื่องของการรณรงค์ด้วยการใช้โซเชียลมีเดียเข้ามาช่วยในการรณรงค์ ให้มีเพิ่มช่องทางการรณรงค์ และการมีระบบการเฝ้าระวังต่อกลุ่มผู้ติดแอลกอฮอล์ รวมไปถึงการมีนักจิตวิทยาใน

สถานศึกษาอย่างน้อย 1 คน เพื่อให้คำปรึกษาแก่เยาวชนที่ได้รับผลกระทบจากการดื่มแอลกอฮอล์ของครอบครัว ชุมชนหรือสังคม

3 สรุปข้อเสนอแนะ

ผลจากการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ คาดว่าเป็นประโยชน์ต่อชุมชน หน่วยงานภาครัฐ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในจังหวัดนครศรีธรรมราช สามารถนำข้อมูลที่ได้จากการวิจัยนำไปศึกษาเพื่อกำหนดแนวทางเยียวยาช่วยเหลือ วางแผน แก้ไขปัญหาป้องกันผลกระทบเชิงลบของผู้ดื่มแอลกอฮอล์ ในระดับชุมชนและระดับสังคมต่อไป

3.1 ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้

3.1.1 จากการศึกษาผลกระทบเชิงลบด้านสังคมของการดื่มแอลกอฮอล์ต่อผู้อื่นในเขตจังหวัดนครศรีธรรมราช พบว่าได้รับผลกระทบสูงสุดด้านสังคมคือได้รับผลกระทบจากการรบกวนหรือคุกคามจากคนแปลกหน้าที่ดื่มแอลกอฮอล์ในสถานที่สาธารณะ ดังนั้น ควรมีหน่วยงานในชุมชนที่คอยรับแจ้งกรณีมีผู้ได้รับผลกระทบจากผู้ดื่มแอลกอฮอล์ อีกทั้งควรมีบทลงโทษตามกฎหมายแก่ผู้ที่ดื่มสุราและสร้างความเดือดร้อนแก่บุคคลอื่นในสังคมเพื่อสร้างความมั่นใจแก่ผู้ที่ได้รับผลกระทบ นอกจากนี้ยังพบอีกว่าด้านสาธารณสุขก็ได้รับผลกระทบในเรื่องของการต้องอยู่ในสภาพแวดล้อมที่ไม่สะอาดเนื่องจากการดื่มแอลกอฮอล์ของผู้อื่น จึงควรมีบทลงโทษแก่ผู้ที่ดื่มแอลกอฮอล์ในที่สาธารณะและสร้างสภาวะแวดล้อมที่ไม่เรียบร้อยในที่สาธารณะ

3.1.2 จากการศึกษาวิจัย พบว่า ผู้ได้รับผลกระทบจากการดื่มแอลกอฮอล์นั้นมีการขยายวงกว้าง ไม่ใช่แค่ตัวผู้ดื่มเอง แต่ยังกระทบไปถึงครอบครัว ชุมชน สังคม เศรษฐกิจ และบุคคลรอบข้าง ควรมีแผนระดับนโยบายในการแก้ไขปัญหาดังกล่าวในระยะยาว เช่น นโยบายของการควบคุมการจำหน่ายแอลกอฮอล์ในชุมชน การออกกฎหมายห้ามขาย/ห้ามดื่มในที่สาธารณะ ทั้งนี้เพื่อความสงบเรียบร้อย และเพื่อเป็นการป้องกันเยียวยาให้แก่ผู้ที่ได้รับผลกระทบจากผู้ดื่มแอลกอฮอล์ ที่สำคัญคือทำให้ความรู้ ทัศนคติเกี่ยวกับโทษของการดื่มแอลกอฮอล์ทั้งทางตรงและทางอ้อมแก่คนในชุมชน และที่ต้องดำเนินการควบคู่กันไปคือ การพัฒนาระบบฐานข้อมูลผลกระทบที่เกี่ยวกับแอลกอฮอล์จากหน่วยงานบริการต่าง ๆ เพื่อใช้วิเคราะห์สถานการณ์และติดตามปัญหาได้อย่างตรงจุด

3.2 ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

3.2.1 ควรมีการศึกษาวิจัยเพิ่มเติมเกี่ยวกับกลยุทธ์ในการดำเนินโครงการควบคุมและป้องกันการดื่มแอลกอฮอล์และผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากการดื่มแอลกอฮอล์ เนื่องจากผลการวิจัยในการสนทนากลุ่มเพื่อหาแนวทางแก้ปัญหาหาผลกระทบเชิงลบด้านสังคมของการดื่มแอลกอฮอล์ ผู้ร่วมสนทนาส่วนใหญ่แสดงความคิดเห็นไปในทิศทางเดียวกันในเรื่องของแนวทางการควบคุมและป้องกันผลกระทบจากการดื่มแอลกอฮอล์ ว่าควรมีกลยุทธ์และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทำงานร่วมกัน ในการป้องกันและแก้ไขปัญหาของผู้ที่ได้รับผลกระทบจากการดื่มสุราของผู้อื่น

2) ควรมีการวิจัยศึกษานโยบายที่เกี่ยวข้องกับการแก้ไขปัญหา ป้องกัน และการเยียวยาผู้ที่ได้รับผลกระทบ ในส่วนของนโยบายที่ใช้ในปัจจุบันได้ผลมากน้อยเพียงใด เพื่อใช้ในการศึกษาปรับปรุงหรือเพิ่มเติมในส่วนของแผนเชิงนโยบายที่ใช้ในการป้องกันแก้ไขปัญหา หรือการเยียวยาผู้ที่ได้รับผลกระทบ

3) ควรมีการวิจัยที่ศึกษาเฉพาะกลุ่มผู้ที่ได้รับผลกระทบ เพื่อหาข้อมูลด้านที่ผู้ได้รับผลกระทบที่ได้รับผลกระทบมากที่สุด เพื่อสร้างความแม่นยำในการศึกษาเชิงนโยบายการป้องกันแก้ไขปัญหา หรือการเยียวยาผู้ที่ได้รับผลกระทบอย่างตรงจุดที่สุด

บรรณานุกรม

- กนกวรรณ จังอินทร์ และ สมเดช พิณจสุนทร (2560) ได้ศึกษาเรื่อง พฤติกรรมการดื่มแอลกอฮอล์และผลกระทบ ต่อครอบครัวของผู้ดื่มแอลกอฮอล์ที่เข้าบำบัดในโรงพยาบาลธัญญารักษ์อุดรธานี.มหาวิทยาลัยขอนแก่น กรมสุขภาพจิต.(2561) ประกาศกระทรวงสาธารณสุข เรื่อง ข้อเสนอแนะสำหรับบุคคลที่ไม่ควรดื่มแอลกอฮอล์. สืบค้นเมื่อ 15 กุมภาพันธ์ 2562 จาก <https://www.dmh.go.th/news/view.asp?id=1234>
- เจษฎา ทองรุ่งโรจน์.(2560) พจนานุกรมอังกฤษ-ไทย สังคมวิทยา.แสงดาว.กรุงเทพฯ
- วิเชียร เกตุสิงห์.(2538) ค่าเฉลี่ยกับการแปลความหมาย: เรื่องง่ายๆ ที่บางครั้งก็พลาดได้ข่าวสารการผู้จัดการศึกษา รัชันท์ โกมลไพศาล. (2558) การศึกษาต้นทุนผลกระทบทางสังคมจากการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในประเทศไทย: การพัฒนาไฟล์ต้นแบบในการประเมิน.กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- ธัญทิพ นาดัน. (2552) แนวทางป้องกันและแก้ไขการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของเยาวชนตามทัศนะ ของผู้นำ ตำบลเปือ อำเภอยางชุมน้อย จังหวัดอำนาจเจริญ
- ปาริชาติ สังข์ทิพย์, (2546) ศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับผลกระทบจากโรงงานอุตสาหกรรมที่ส่งผลกระทบต่อชุมชนแหลม ฉบัง จังหวัดชลบุรี.ชลบุรี: มหาวิทยาลัยบูรพา
- วราคม ทีสุก๊ะ (2527). สังคมวิทยาสำหรับผู้เริ่มเรียน. กรุงเทพมหานคร:โรงพิมพ์มิตรสยาม.
- Merton, Robert K. (1936). The Unanticipated Consequens of Purposive Social Action. American
- วิรัช วิเชียรโชติ.(2516) นโยบายสังคมและสวัสดิการสังคม.(พิมพ์ครั้งที่ 8). กรุงเทพฯ:มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
- วุฒิชัย มุระดา.(2556) ผลกระทบที่มีต่อประชาชนในการขยายตัวของคอนโดมิเนียมเพื่อการพักอาศัยในเขตพื้นที่ ชุมชนบางแสนบน ตำบลแสนสุข อำเภอมือง จังหวัดชลบุรี
- วัลลภ สุขสวัสดิ์. (2561) การวิจัยเชิงปริมาณทางรัฐศาสตร์.พิมพ์ครั้งที่ 2. มหาวิทยาลัยนเรศวร
- สถานีอุตุนิยามวิทยานครศรีธรรมราช. (2562) ฤดูกาลของจังหวัดนครศรีธรรมราช 2562 สืบค้นเมื่อ ธันวาคม 2562 จาก <https://www.tmd.go.th/province.php?StationNumber=48552>
- สุภางค์ จันทวานิช. (2562) ทฤษฎีสังคมวิทยา.พิมพ์ครั้งที่ 8. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. กรุงเทพฯ
- สุรเชษฐ์ ตาคา. (2554). ความคิดเห็นของประชาชนกับผลกระทบจากการสร้างอาคารสูงชุมชนซอยวัดอุโมงค์ ตำบลสุเทพ อำเภอมือง จังหวัดเชียงใหม่. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาการจัดการมนุษย์ กับสิ่งแวดล้อม, บัณฑิตวิทยาลัย,มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

บรรณานุกรม (ต่อ)

- เสถียร เหลืองอร่าม. (2527). การประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมทางด้านเศรษฐกิจสังคม. กรุงเทพฯ: อักษรสยาม
การพิมพ์
- สำนักงานเกษตรและสหกรณ์ จังหวัดนครศรีธรรมราช. (2563) จำนวนครัวเรือนเกษตรกรและจำนวนแรงงาน
ภาคเกษตรของจังหวัดนครศรีธรรมราช ปี 2562 สืบค้นเมื่อ ธันวาคม 2562 จาก
<https://www.opsmoac.go.th/nakhonsithammarat-news-preview-411291791490>
- สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ.(2560) สถานการณ์การบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ภาคใต้
2558 สืบค้นเมื่อ 18 กุมภาพันธ์ 2562 จาก <http://resource.thaihealth.or.th/>
- สำนักงานกรมส่งเสริมท้องถิ่นจังหวัดนครศรีธรรมราช. (2562) การแบ่งเขตการปกครองของจังหวัด
นครศรีธรรมราช สืบค้นเมื่อเดือนเมษายน 2562จาก<https://www.nakhonlocal.go.th/index.php>
- สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดนครศรีธรรมราช.(2561) รายงานคุณภาพชีวิตคนนครศรีธรรมราช ปี 2561สืบค้น
เมื่อ 4 มกราคม 2562 จาก [http://nakhonsi.cdd.go.th/service/basic-minimum-needs-
information](http://nakhonsi.cdd.go.th/service/basic-minimum-needs-information)
- สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดนครศรีธรรมราช.(2562) ข้อมูลจำเป็นพื้นฐาน (จปฐ) ปี 2562 สืบค้นเมื่อ 7 มกราคม
2563 จาก [http://nakhonsi.cdd.go.th/service/basic-minimum-needs-
information](http://nakhonsi.cdd.go.th/service/basic-minimum-needs-information)
- สำนักงานแรงงานจังหวัดนครศรีธรรมราช. (2562) สถานการณ์แรงงานจังหวัดนครศรีธรรมราช ไตรมาส 4 ปี
2562. สืบค้นเมื่อ ธันวาคม 2562
https://nakhonsithammarat.mol.go.th/news_group/labour_situation
- สำนักงานสถิติแห่งชาติ.(2558) การสำรวจพฤติกรรมกรรมการสูบบุหรี่และการดื่มสุราของประชากร พ.ศ. 2557 และ
การสำรวจอนามัยและสวัสดิการ พ.ศ.2558 สืบค้นเมื่อ 15 กุมภาพันธ์ 2562 จาก
<http://www.nso.go.th>
- สำนักงานสถิติแห่งชาติ.(2560) พฤติกรรมการสูบบุหรี่และการดื่มสุราของประชากร 2560. สืบค้นเมื่อ 15 สืบค้น
เมื่อ 15 กุมภาพันธ์ 2562 จาก <http://www.nso.go.th>
- อุทัย ดีปาละ. การมีส่วนของผู้นำชุมชนในการแก้ไขปัญหาการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของประชาชน อำเภอ
แม่จริม จังหวัดน่าน [วิทยานิพนธ์ ปริญญารัฐประศาสนศาสตร์มหาบัณฑิต]. อุตรดิตถ์: มหาวิทยาลัยราชภัฏ
อุตรดิตถ์; 2551

บรรณานุกรม (ต่อ)

- อรรถัย วลีวงศ์ , ทักษพล ธรรมรังสี และ จินตนา จันทร์โคตรแก้ว. (2557) ได้ศึกษาเรื่อง ผลกระทบของการตีพิมพ์ แอลกอฮอล์ต่อผู้อื่น: แนวคิด สถานการณ์ และช่องว่างของความรู้ของประเทศไทย
- อรรถัย วลีวงศ์ และคณะ. (2558) รายงานโครงการศึกษาวิจัย การศึกษาผลกระทบของการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ต่อบุคคลรอบข้างผู้ดื่ม ในประเทศไทย (ระยะที่ 1)
- Dye Thomas R. (1982) Understanding Public Policy. Englewood Cliffs, NJ: Prentice Hall.
- Bryant & White, (1982) Political Analysis Technique and Practice. Belmont Calif Wadsworth
- Kotler, P., & Murphy, P. E. (1981). Strategic Planning for Higher Education. Journal of Higher Education, 52(5), 470–489.
- Yamane, T. (1973). Statistics: An Introductory Analysis (3rd Ed.). New York: Harper and Row Publication

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย
เรื่อง ผลกระทบเชิงลบด้านสังคมของการดื่มแอลกอฮอล์ต่อผู้ไม่ดื่ม (หรือผู้อื่น)
ในเขตจังหวัดนครศรีธรรมราช

.....

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามฉบับนี้มีจุดมุ่งหมาย เพื่อศึกษาระดับความรุนแรงของผลกระทบเชิงลบด้านสังคมของการดื่มแอลกอฮอล์ต่อผู้ไม่ดื่ม (หรือผู้อื่น) ในเขตจังหวัดนครศรีธรรมราช
  2. แบบสอบถามฉบับนี้ แบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ 1) แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม 2) แบบสอบถามระดับความรุนแรงของผลกระทบเชิงลบด้านสังคมของการดื่มแอลกอฮอล์ต่อผู้ไม่ดื่ม (หรือผู้อื่น) ในเขตจังหวัดนครศรีธรรมราช 3) ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมประเด็นปัญหาที่ต้องการให้มีการเยียวยาช่วยเหลือเร่งด่วน
  3. แบบสอบถามฉบับนี้ใช้สำหรับการศึกษาวิจัยเท่านั้น การตอบแบบสอบถามนี้จะไม่ส่งผลกระทบต่อท่านแต่อย่างใด แต่จะเป็นประโยชน์ในการหาแนวทางการเยียวยาช่วยเหลือ วางแผน แก้ไขปัญหาและป้องกันในระดับชุมชนและสังคมต่อไป
- .....

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ลงในช่อง ที่ตรงกับสภาพเป็นจริงของท่าน

1. เพศ หญิง ชาย
2. อายุ .....
3. สถานภาพ โสด สมรส หม้าย
 หย่าร้าง แยกกันอยู่
3. ระดับการศึกษา ประถมศึกษา มัธยมศึกษาตอนต้น มัธยมศึกษาตอนปลาย
 อนุปริญญา/ปวส. ปริญญาตรี สูงกว่าปริญญาตรี
4. อาชีพ เกษตรกร/ประมง รับจ้าง ค้าขาย/อาชีพอิสระ
 รับราชการ/รัฐสาหกิจ นักเรียน/นักศึกษา
 อื่นๆ.....
5. รายได้ต่อเดือน .....
6. ความสัมพันธ์กับผู้ดื่มแอลกอฮอล์
 สามี - ภรรยา พ่อ - แม่ ลูก
 เครือญาติ เพื่อนบ้าน เพื่อนร่วมงาน

อื่นๆ.....

**ตอนที่ 2 แบบสอบถามความระดับความรุนแรงของผลกระทบเชิงลบด้านสังคมของการดื่มแอลกอฮอล์
ต่อผู้ไม่ดื่ม (หรือผู้อื่น) ในเขตจังหวัดนครศรีธรรมราช**

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ลงในช่องที่ตรงกับระดับความรุนแรงของผลกระทบตามความรู้สึกของท่าน

ผลกระทบ	ระดับผลกระทบ					
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	ไม่เคย
<u>ด้านสังคม</u>						
1. คุณได้รับผลกระทบจากการทะเลาะวิวาทหรือใช้ความรุนแรงจากบุคคลที่ดื่มแอลกอฮอล์						
2. คุณได้รับผลกระทบจากอุบัติเหตุที่เกิดจากการดื่มแอลกอฮอล์ของผู้อื่น						
3. คุณได้รับผลกระทบจากการรบกวนหรือคุกคามจากคนแปลกหน้าที่ดื่มแอลกอฮอล์ในสถานที่สาธารณะ						
4. คุณได้รับผลกระทบจากความรู้สึกหวาดกลัวเมื่อต้องเผชิญหน้ากับคนแปลกหน้าที่ดื่มแอลกอฮอล์ในสถานที่สาธารณะ						
5. คุณได้รับผลกระทบจนต้องขอความช่วยเหลือ หรือคำแนะนำจากผู้นำชุมชน ผู้นำศาสนา หรือหน่วยงานอื่น ๆ เนื่องจากการดื่มแอลกอฮอล์ของผู้อื่น						
6. คุณได้รับผลกระทบต้องหยุด/ขาด/ลา เนื่องจากการดื่มแอลกอฮอล์ของผู้อื่น						
7. คุณได้รับผลกระทบต้องดูแลเด็กที่ถูกทอดทิ้ง หรือปล่อยให้ อยู่ในสถานการณ์ที่ไม่ปลอดภัยเนื่องจากการดื่มแอลกอฮอล์ของผู้อื่น						
8. คุณได้รับผลกระทบต้องแตกแยก/แยกกันอยู่/หย่าร้าง เนื่องจากการดื่มแอลกอฮอล์ของคนในครอบครัว						
9. คุณได้รับผลกระทบทำให้เสื่อมเสียชื่อเสียง เกียรติยศ จากการดื่มแอลกอฮอล์ของผู้อื่น						
10. คุณได้รับผลกระทบทำให้ความสัมพันธ์กับพ่อ แม่ พี่น้อง ญาติและคนอื่นลดลงจากการดื่มแอลกอฮอล์ของคนในครอบครัว						
<u>ด้านเศรษฐกิจ</u>						
1. คุณได้รับผลกระทบจากค่าใช้จ่ายในการดื่มแอลกอฮอล์ของคนในครอบครัว						
2. คุณได้รับผลกระทบจากค่ารักษาพยาบาล เนื่องจากการ						

ผลกระทบ	ระดับผลกระทบ					
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	ไม่เคย
บาดเจ็บหรืออุบัติเหตุเนื่องจากการดื่มแอลกอฮอล์ของผู้อื่น						
3. คุณได้รับผลกระทบจากค่าใช้จ่ายทางคดีเนื่องจากการดื่มแอลกอฮอล์ของผู้อื่น						
4. คุณได้รับผลกระทบจากภาระหนี้สินเนื่องจากการดื่มแอลกอฮอล์ของผู้อื่น						
5. คุณได้รับผลกระทบจากการต้องทำงานนอกเวลาเพื่อหารายได้เพิ่มเนื่องจากการดื่มแอลกอฮอล์ของคนในครอบครัว						
6. คุณได้รับผลกระทบจากการไม่มีเงินเก็บ/เงินออม เนื่องจากการดื่มแอลกอฮอล์ของคนในครอบครัว						
7. คุณได้รับผลกระทบจากการต้องทำงานพิเศษ เพื่อหารายได้เพิ่ม เนื่องจากการดื่มแอลกอฮอล์ของคนในครอบครัว						
8. คุณได้รับผลกระทบจากการต้องลาออกจากงาน/ตักงานเนื่องจากการดื่มแอลกอฮอล์ของผู้อื่น						
9. คุณได้รับผลกระทบจากการประสบปัญหาหนี้ในระบบเนื่องจากการดื่มแอลกอฮอล์ของผู้อื่น						
10. คุณได้รับผลกระทบจากการต้องขายหรือจำนำทรัพย์สินเนื่องจากการดื่มแอลกอฮอล์ของผู้อื่น						
ด้านสาธารณสุข						
1. คุณได้รับผลกระทบต้องนอนพักรักษาตัวในโรงพยาบาลเนื่องจากการดื่มแอลกอฮอล์ของผู้อื่น						
2. คุณได้รับผลกระทบจนต้องไปพบแพทย์ พยาบาลหรือใช้บริการสถานที่บริการสุขภาพเนื่องจากการดื่มแอลกอฮอล์ของผู้อื่น						
3. คุณได้รับผลกระทบต้องขอคำปรึกษาจากศูนย์บริการให้คำปรึกษาต่างๆ เนื่องจากการดื่มแอลกอฮอล์ของผู้อื่น						
4. คุณได้รับผลกระทบต้องดูแลผู้ป่วยที่มีเหตุมาจากการดื่มแอลกอฮอล์ของผู้อื่น						
5. คุณได้รับผลกระทบจากการวิตกกังวล ความเครียด นอนไม่หลับ เนื่องจากการดื่มแอลกอฮอล์ของผู้อื่น						
6. คุณได้รับผลกระทบทางด้านจิตใจจนรู้สึกอยากทำร้ายตนเอง/ฆ่าตัวตาย เนื่องจากการดื่มแอลกอฮอล์ของคนในครอบครัว						
7. คุณได้รับผลกระทบจากโรคติดต่อ เนื่องจากการดื่มแอลกอฮอล์ของคนในครอบครัว						

ผลกระทบ	ระดับผลกระทบ					
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	ไม่เคย
8. คุณได้รับผลกระทบทางด้านจิตใจ/ร่างกาย จนต้องรับยาเพื่อรักษาโรค เนื่องจากการดื่มแอลกอฮอล์ของคนในครอบครัว						
9. คุณได้รับผลกระทบต้องอยู่ในสภาพแวดล้อมที่ไม่สะอาด เนื่องจากการดื่มแอลกอฮอล์ของผู้อื่น						
10. คุณได้รับผลกระทบด้านสุขภาพะ จนรู้สึกอยากออกจากบ้านหรือย้ายที่อยู่อาศัยเนื่องจากการดื่มแอลกอฮอล์ของผู้อื่น						
<u>ด้านคุณธรรมจริยธรรมและกฎหมาย</u>						
1. คุณได้รับผลกระทบจากการดูถูกเหยียดหยามเอาใจเอาเปรียบ เนื่องจากการดื่มแอลกอฮอล์ของผู้อื่น						
2. คุณได้รับผลกระทบด้านความสัมพันธ์ในครอบครัว เนื่องจากการดื่มแอลกอฮอล์ของคนในครอบครัว						
3. คุณได้รับผลกระทบถูกทำร้ายร่างกายหรือทะเลาะวิวาทเนื่องจากการดื่มแอลกอฮอล์ของผู้อื่น						
4. คุณได้รับผลกระทบจากการถูกลักขโมยทรัพย์สิน เนื่องจากการดื่มแอลกอฮอล์ของผู้อื่น						
5. คุณได้รับผลกระทบต้องทำงานแทนผู้อื่นเนื่องจากการดื่มแอลกอฮอล์ของพวกเขา						
6. คุณได้รับผลกระทบรู้สึกอับอายที่บุคคลในครอบครัวดื่มแอลกอฮอล์ (เสพติด)						
7. คุณได้รับผลกระทบจากการถูกจับหรือเกี่ยวพาราสิ์โดยไม่ต้องการจากผู้ดื่มแอลกอฮอล์						
8. คุณได้รับผลกระทบถูกกระทำอนาจารจากผู้ดื่มแอลกอฮอล์						
9. คุณได้รับผลกระทบจากการฝ่าฝืนกฎหมายหรือข้อบังคับเนื่องจากการดื่มแอลกอฮอล์ของผู้อื่น						
10. คุณได้รับผลกระทบจนเป็นคดีความในชั้นศาลเนื่องจากการดื่มแอลกอฮอล์ของผู้อื่น						

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมประเด็นปัญหาหรือผลกระทบจากการดื่มแอลกอฮอล์

.....

.....

.....

ขอขอบพระคุณที่กรุณาตอบแบบสอบถาม

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ	นางสาวอรณุชา อยู่สกุล
คุณวุฒิ	ศศ.บ. (รัฐศาสตร์) วิทยาลัยเทคโนโลยีภาคใต้ รป.ม. (รัฐประศาสนศาสตร์) มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ รัฐศาสตร์
สาขาความชำนาญ	คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ วิทยาลัยเทคโนโลยีภาคใต้
หน่วยงานต้นสังกัด	124/1 ตำบลที่วัง อำเภอทุ่งสง จังหวัดนครศรีธรรมราช 80110
สถานที่ติดต่อ	0-7577-0136-7 ต่อ 190
โทรศัพท์	0-7553-8031, 0-7553-8034
โทรสาร	095-702-5185
โทรศัพท์เคลื่อนที่	ornnucha12@gmail.com
E-mail:	พ.ศ. 2552-2555 อาจารย์ประจำสาขาวิชารัฐศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ วิทยาลัยเทคโนโลยีภาคใต้
ประวัติการทำงาน	พ.ศ. 2558 - ปัจจุบัน อาจารย์ประจำสาขาวิชารัฐศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ วิทยาลัยเทคโนโลยีภาคใต้
	พ.ศ. 2559 - ปัจจุบัน ประธานหลักสูตรรัฐศาสตรบัณฑิตสาขาวิชารัฐศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ วิทยาลัยเทคโนโลยีภาคใต้
	พ.ศ. 2559 - 2562 ผู้ช่วยคณบดีคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ วิทยาลัยเทคโนโลยีภาคใต้
	พ.ศ. 2562 - ปัจจุบัน หัวหน้าสาขาวิชารัฐศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ วิทยาลัยเทคโนโลยีภาคใต้

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ	นางสาวทรายทอง เสมอภาค
คุณวุฒิ	(ศศ.บ.) รัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ (ศศ.ม.) รัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ รัฐศาสตร์
สาขาความชำนาญ	รัฐศาสตร์
หน่วยงานต้นสังกัด	คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ วิทยาลัยเทคโนโลยีภาคใต้
สถานที่ติดต่อ	124/1 ตำบลที่วัง อำเภอทุ่งสง จังหวัดนครศรีธรรมราช 80110
โทรศัพท์	0-7577-0136-7 ต่อ 190
โทรสาร	0-7553-8031, 0-7553-8034
โทรศัพท์เคลื่อนที่	087-272-1654
E-mail:	sai16333love@hotmail.com
ประวัติการทำงาน	พ.ศ. 2558 - ปัจจุบัน อาจารย์ประจำสาขาวิชารัฐศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ วิทยาลัยเทคโนโลยีภาคใต้

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ	นางสาววิไลวรรณ ชำนาญคำ
คุณวุฒิ	(ศศ.บ.) สื่อสารมวลชน มหาวิทยาลัยรามคำแหง (ร.ม.) รัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง
สาขาความชำนาญ	รัฐศาสตร์
หน่วยงานต้นสังกัด	คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ วิทยาลัยเทคโนโลยีภาคใต้
สถานที่ติดต่อ	124/1 ตำบลที่วัง อำเภอทุ่งสง จังหวัดนครศรีธรรมราช 80110
โทรศัพท์	0-7577-0136-7 ต่อ 190
โทรสาร	0-7553-8031, 0-7553-8034
โทรศัพท์เคลื่อนที่	081-560-7223
E-mail:	Wilaiwan_pattarin@hotmail.com
ประวัติการทำงาน	พ.ศ. 2545 -2549 เจ้าหน้าที่คลังสินค้า บริษัทเคยศารีย์อิมเมท จำกัด พ.ศ. 2551 -2554 รองนายกองค์การบริหารส่วนตำบลท่าจิว อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช พ.ศ. 2555 -2557 อาจารย์ประจำคณะรัฐศาสตร์ จังหวัดนครศรีธรรมราช พ.ศ. 2558 - ปัจจุบัน อาจารย์ประจำสาขาวิชารัฐศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ วิทยาลัยเทคโนโลยีภาคใต้

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ	นายนิพนธ์ รัตนคช
คุณวุฒิ	วท.บ.(สาธารณสุขชุมชน) มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช ร.ม. (การบริหารรัฐกิจ การเมือง การปกครอง) มหาวิทยาลัยรามคำแหงสาขา สาธารณสุข/รัฐศาสตร์
ความชำนาญ	คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี วิทยาลัยเทคโนโลยีภาคใต้
หน่วยงานต้นสังกัด	124/1 ตำบลที่วัง อำเภอทุ่งสง จังหวัดนครศรีธรรมราช 80110
สถานที่ติดต่อ	0-7577-0136-7 ต่อ 190
โทรศัพท์	0-7553-8031, 0-7553-8034
โทรสาร	081-787-7499
โทรศัพท์เคลื่อนที่	rattanakhhot18@gmail.com
E-mail:	พ.ศ. 2530 –2548 ตำแหน่ง จนท. สาธารณสุข สถานีอนามัยบ้านหนอง ท่อม อำเภอฉวาง จังหวัดนครศรีธรรมราช
ประวัติการทำงาน	พ.ศ. 2548 – 2549 ปฏิบัติหน้าที่ผู้ช่วยสาธารณสุขอำเภอฉวาง จังหวัด นครศรีธรรมราช
	พ.ศ. 2549 – 2550 รักษาราชการแทนสาธารณสุขอำเภอฉวาง จังหวัด นครศรีธรรมราช
	พ.ศ. 2551 – 2557 สาธารณสุขอำเภอชะอวด จังหวัดนครศรีธรรมราช
	พ.ศ. 2557 - 2559 ปัจจุบัน สาธารณสุขอำเภอจุฬาภรณ์ จังหวัด นครศรีธรรมราช
	พ.ศ. 2559 - 2562 อาจารย์ประจำสาขาวิชาสาธารณสุขชุมชน คณะ วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี วิทยาลัยเทคโนโลยีภาคใต้
	พ.ศ. 2562 – ปัจจุบัน สาธารณสุขอำเภอชะอวด จังหวัดนครศรีธรรมราช